

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe za 2019 rok
zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską
PKO LEASING S.A.**

**Zarząd Spółki przedstawia
jednostkowe sprawozdanie finansowe PKO Leasing S.A.
za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku**

Paweł Pach

imię i nazwisko

Prezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Jarosław Brzuzę

imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Mirosław Grzelak

imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Radosław Drozd

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Maciej Jakubowski

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Edyta Witczak

imię i nazwisko

Dyrektor Departamentu Rachunkowości

stanowisko/funkcja

Łódź, 20 kwietnia 2020 roku

Spis treści

JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	5
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	8
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	10
2. OPIS ISTOTNYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	14
2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	14
2.2. Oświadczenie o zgodności z MSSF	14
2.3. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	16
2.4. Pozycje wyrażone w walutach obcych.....	20
2.5. Ustalenie wyniku finansowego	20
2.5.1. Przychody i koszty o charakterze odsetkowym.....	20
2.5.2. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat.....	21
2.5.3. Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe	24
2.5.4. Przychody z tytułu dywidend.....	24
2.5.5. Wynik z pozycji wymiany	24
2.5.6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	24
2.5.7. Inne pozycje wyniku finansowego	24
2.5.7.1. Świadczenia pracownicze	24
2.6. Prezentacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych	25
2.6.1. Instrumenty finansowe zgodnie z MSSF 9	26
2.6.1.1. Zasady klasyfikacji instrumentów finansowych	26
2.6.1.2. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych	30
2.6.1.3. Zmiana szacunku kontraktowych przepływów pieniężnych – modyfikacje.....	31
2.6.1.4. Wycena aktywów finansowych nabytych lub udzielonych z utratą wartości (POCI)	33
2.6.2. Utrata wartości aktywów finansowych	33
2.6.3. Pochodne instrumenty finansowe.....	36
2.6.4. Rachunkowość zabezpieczeń.....	37
2.6.5. Zobowiązania finansowe.....	39
2.6.6. Zobowiązania warunkowe.....	40
2.6.7. Metoda ustalania wartości godziwej i zamortyzowanego kosztu	40
2.6.8. Wyłączenie instrumentów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej.....	41
2.7. Prezentacja i wycena pozostałych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.....	42
2.7.1. Wartości niematerialne	42
2.7.2. Rzeczowe aktywa trwałe.....	44
2.7.3. Leasing	45
2.7.3.1. Spółka jako leasingodawca	45
2.7.3.2. Spółka jako leasingobiorca.....	46
2.7.4. Środki pieniężne	49
2.7.5. Inwestycje w jednostkach zależnych	49
2.7.6. Rezerwy.....	49
2.7.7. Kapitały.....	50
2.7.8. Podatek dochodowy	50
2.7.9. Zapasy	51
2.7.10. Pozostałe aktywa.....	52
2.7.11. Pozostałe zobowiązania.....	52
3. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI I PREZENTACJI SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	53
3.1. MSSF 16 Leasing	53
4. ISTOTNE SZACUNKI	55
4.1. Utrata wartości aktywów finansowych	55
4.1.1. Utrata wartości należności z tytułu leasingu finansowego oraz pożyczek udzielonych klientom przez Spółkę.....	56
4.2. Kalkulacja rezerw.....	57

4.3.	Kalkulacja rezerwy na wynagrodzenie zmienne członków Zarządu.....	58
4.4.	Okres użytkowania oraz utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych wartości niematerialnych.....	58
5.	PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ.....	59
6.	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK.....	59
7.	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT.....	60
8.	ODPISY NETTO NA OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE.....	61
9.	PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	64
10.	WYNIK Z POZYCJI WYMIANY	64
11.	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	64
12.	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE.....	65
13.	PRZYCHODY FINANSOWE.....	65
14.	OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE.....	66
14.1.	Wynagrodzenia.....	66
14.2.	Pozostałe ogólne koszty administracyjne.....	66
15.	PODATEK DOCHODOWY	67
16.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	70
17.	AKTYWA FINANSOWE I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ	70
17.1.	Pochodne instrumenty finansowe.....	70
18.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU I POŻYCZEK	72
19.	LEASING	76
19.1.	Należności z tytułu leasingu finansowego	76
19.2.	Należności z tytułu leasingu operacyjnego	77
20.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH.....	77
21.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	80
22.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	82
22.1.	Wartość środków trwałych oddanych w leasing operacyjny.....	84
23.	NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU BIEŻĄCEGO PODATKU DOCHODOWEGO.....	85
24.	ZAPASY.....	85
25.	POZOSTAŁE AKTYWA	86
26.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	87
27.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	87
28.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SEKURYTYZACJI AKTYWÓW.....	88
29.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	89
30.	REZERWY.....	89
31.	KAPITAŁY.....	90
32.	INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	94
33.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	96
34.	SEKURYTYZACJA PORTFELA LEASINGOWEGO SPÓŁKI	97
35.	AKTYWA, NA KTÓRYCH USTANOWIONO ZABEZPIECZENIA LUB O OGRANICZONEJ MOŻLIWOŚCI DYSPONOWANIA.....	99
36.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	99
37.	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH.....	100
38.	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH.....	100
39.	KOMPENSOWANIE AKTYWÓW FINANSOWYCH I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH.....	104
40.	POŁĄCZENIE SPÓŁEK.....	105
41.	TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	108
42.	WYNAGRODZENIE FIRMY AUDYTORSKIEJ	112
43.	ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ	112
44.	CHARAKTER I ZAKRES RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI	114
45.	RYZYO KREDYTOWE.....	115
46.	RYZYO UTRATY PŁYNNOŚCI	125
47.	POZOSTAŁE RYZYKA RYNKOWE.....	129
47.1.	Ryzyko rynkowe.....	129
47.2.	Ryzyko walutowe.....	129
47.3.	Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej.....	131
47.4.	Zarządzanie kapitałem.....	134
47.5.	Ryzyko operacyjne.....	134

Jednostkowy rachunek zysków i strat

	<i>Nota</i>	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018
Przychody z tytułu leasingu finansowego	5.	605 593	540 405
<i>w tym: przychody od instrumentów finansowych wycenionych według zamortyzowanego kosztu</i>		605 593	540 405
Przychody z tytułu pożyczek	5.	81 267	66 142
<i>w tym: przychody od instrumentów finansowych wycenionych według zamortyzowanego kosztu</i>		81 267	66 142
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	5.	110 126	94 101
Przychody z tytułu prowizji ubezpieczeniowych	5.	42 088	18 457
Przychody z tytułu innych prowizji i opłat	5.	69 989	65 200
Razem Przychody z działalności podstawowej	5.	909 063	784 305
Koszty z tytułu odsetek	6.	-370 781	-334 348
Koszt amortyzacji przedmiotów w leasingu operacyjnym	22.1.	-82 047	-68 704
Koszty z tytułu prowizji i opłat	7.	-13 881	-12 715
Razem Koszty działalności podstawowej		-466 709	-415 767
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	8.	-97 181	-55 826
Przychody z tytułu dywidend	9.	36 384	77 109
Wynik z pozycji wymiany	10.	15 734	8 668
Pozostałe przychody operacyjne	11.	37 985	44 488
Pozostałe koszty operacyjne	12.	-53 131	-40 810
Przychody finansowe	13.	16 224	13 741
Ogólne koszty administracyjne	14.	-222 787	-222 902
Zysk brutto		175 582	193 006
Podatek dochodowy	15.	-38 243	-36 377
Zysk netto		137 339	156 629
Zysk przypadający na akcjonariuszy Spółki		137 339	156 629
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w zł)		5,23	9,00
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w zł)		5,23	9,00
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w szt.)		26 262 284	17 405 690
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w szt.)		26 262 284	17 405 690

Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018
Zysk netto	137 339	156 629
Pozostałe całkowite dochody		
Pozycje niepodlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat		
Zyski / (Straty) aktuarialne	-142	-48
Podatek dochodowy dotyczący pozycji niepodlegających przeniesieniu	27	3
Pozycje niepodlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat, razem	-115	-45
Pozycje podlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat		
Zyski / (Straty) z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-610	-352
Podatek dochodowy dotyczący pozycji podlegających przeniesieniu	116	64
Pozycje podlegające przeniesieniu do rachunku zysków i strat, razem	-494	-288
Pozostałe całkowite dochody razem	-609	-333
Dochody całkowite netto	136 730	156 296
Dochody całkowite netto razem przypadające na:	136 730	156 296
Akcjonariuszy Spółki	136 730	156 296

Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	Na dzień 31 grudnia 2019	Na dzień 31 grudnia 2018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16.	5 895	14 153
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	17.	2 545	1 875
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	18.	16 701 471	15 388 119
Inwestycje w jednostkach zależnych	20.	301 727	18 518
Wartości niematerialne	21.	121 913	129 110
Rzeczowe aktywa trwałe	22.	562 535	569 345
<i>w tym: Nieruchomości inwestycyjne</i>	22.1.	11 353	11 600
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15.	885 050	875 875
Zapasy	24.	94 523	56 385
Pozostałe aktywa	25.	335 680	246 093
Aktywa razem		19 011 339	17 299 473

Zobowiązania i kapitały	Nota	Na dzień 31 grudnia 2019	Na dzień 31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	26.	15 839 780	15 513 633
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	27.	149 498	354 264
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	28.	1 763 274	447 602
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	17.	1 843	1 459
Pozostałe zobowiązania	29.	542 155	572 806
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	23.	17 650	57 485
Rezerwy	30.	1 047	1 564
Zobowiązania razem		18 315 247	16 948 813

Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy Spółki, w tym:		696 092	350 660
Kapitał podstawowy		347 856	174 057
Kapitał zapasowy		251 563	58 411
Kapitał rezerwowy		247	71 000
Pozostałe kapitały		-1 013	-109 437
Wynik finansowy bieżącego roku (pomniejszony o zaliczki na poczet dywidendy z zysku)		97 439	156 629
Kapitały własne razem	31.	696 092	350 660

Zobowiązania i kapitały razem		19 011 339	17 299 473
--------------------------------------	--	-------------------	-------------------

Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Pozostałe kapitały	Wynik roku bieżącego	Razem kapitały własne
Stan na 1 stycznia 2019 roku		174 057	58 411	71 000	-109 437	156 629	350 660
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych na niepodzielony wynik z lat ubiegłych		0	0	0	156 629	-156 629	0
Emisja akcji		173 799	193 152	0	0	0	366 951
Zysk netto przypadający akcjonariuszom Spółki za rok 2019		0	0	0	0	137 339	137 339
Pozostałe całkowite dochody		0	0	0	-609	0	-609
Przeznaczenie funduszu rezerwowego na pokrycie pozostałych kapitałów		0	0	-70 753	70 753	0	0
Wyplacone dywidendy i zaliczki na poczet dywidendy		0	0	0	-118 349	-39 900	-158 249
Stan na 31 grudnia 2019 roku	31.	347 856	251 563	247	-1 013	97 439	696 092

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Pozostałe kapitały	Wynik roku bieżącego	Razem kapitały własne
Stan na 31 grudnia 2017 roku		174 057	179 411	0	-70 824	11 102	293 746
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9		0	0	0	-38 280	0	-38 280
Stan na 1 stycznia 2018 roku		174 057	179 411	0	-109 104	11 102	255 466
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych na niepodzielony wynik z lat ubiegłych		0	0	0	11 102	-11 102	0
Zysk netto przypadający akcjonariuszom Spółki za rok 2018		0	0	0	0	156 629	156 629
Pozostałe całkowite dochody		0	0	0	-333	0	-333
Wydzielenie z kapitału zapasowego kapitału (funduszu) rezerwowego		0	-121 000	121 000	0	0	0
Wyplacone dywidendy i zaliczki na poczet dywidendy		0	0	-50 000	-11 102	0	-61 102
Stan na 31 grudnia 2018 roku	31.	174 057	58 411	71 000	-109 437	156 629	350 660

Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018
Zysk netto		137 339	156 629
Korekty o pozycje:		360 129	218 135
Amortyzacja	14.	29 868	20 872
Niezrealizowane różnice kursowe dodatnie / ujemne		-33 930	133 200
Strata na zbyciu inwestycji oraz składników rzeczowego majątku trwałego		-338	7 385
Przeniesienie odsetek dotyczących działalności finansowej		367 800	330 426
Przeniesienie otrzymanych dywidend do działalności inwestycyjnej	9.	-36 384	-77 109
Pozostałe pozycje niepieniężne		540	-266
Inne korekty	36.	32 573	-196 373
Zmiany stanu aktywów i pasywów operacyjnych:		-1 551 744	-1 493 843
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej		-670	-948
Należności z tytułu leasingu i pożyczek		-1 313 352	-1 471 769
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		-9 175	-97 291
Zapasy		-38 138	75 647
Pozostałe aktywa		-89 587	-77 750
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej		384	459
Pozostałe zobowiązania (z wyłączeniem zobowiązań z tytułu leasingu)		-60 854	86 214
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-39 835	-8 246
Rezerwy		-517	-159
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		-1 054 276	-1 119 079

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych (cd.)

Działalność inwestycyjna	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018
Wpływy z tytułu sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych		4 339	1 354
Środki pieniężne pozyskane w związku z połączeniem spółek		368 241	0
Wydatki z tytułu nabycia akcji w spółkach zależnych		-283 209	0
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-21 425	-25 466
Dywidendy otrzymane	9.	36 384	77 109
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		104 330	52 997

Działalność finansowa			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek		5 347 288	5 425 872
Wpływy z tytułu spłaconych kredytów i pożyczek		-4 989 705	-3 314 408
Wpływy/Wypływy z tytułu sekurytyzacji aktywów		1 313 207	-681 057
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych		1 178 136	1 279 649
Wpływy z tytułu wykupu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		-1 389 400	-1 265 100
Dywidendy zapłacone		-158 249	-61 102
Odsetki zapłacone od zaciągniętych kredytów i pożyczek		-335 621	-287 552
Koszty sekurytyzacji aktywów		-18 797	-24 942
Wydatki z tytułu spłaty odsetek od papierów dłużnych		-772	-3 397
Wpływy z tytułu leasingu		-4 399	0
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		941 688	1 067 963

Zmiana stanu środków pieniężnych netto	36.	-8 258	1 881
w tym z tytułu różnic kursowych od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		44	69
Środki pieniężne na 1 stycznia		14 153	12 272
Środki pieniężne na 31 grudnia		5 895	14 153
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		733	1 676

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych zawiera:

	2019	2018
Odsetki otrzymane	688 245	606 765
Odsetki zapłacone	355 190	315 891
Podatek dochodowy zapłacony	87 088	134 956

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Jednostką sporządzającą sprawozdanie finansowe jest **PKO Leasing Spółka Akcyjna** („PKO Leasing S.A.”, „Spółka”, „Jednostka”, „PKOL”) z siedzibą w Łodzi 93-281, Al. Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza 20, wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego jako Spółka Akcyjna pod numerem KRS 0000022886.

PKO Leasing S.A. prowadzi działalność w zakresie leasingu finansowego oraz operacyjnego oraz udzielania pożyczek finansowych, zatrudniając 924 osoby na koniec 2019 roku (1.000 osób na koniec 2018 roku).

PKO Leasing S.A. została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 18 lutego 1999 roku. Spółce nadano numer statystyczny REGON 472191767.

W dniu 28 czerwca 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował połączenie PKO Leasing S.A. i Qualia Development sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej jako: „Qualia”), podmioty zależne w 100% od Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. (dalej jako: „PKO BP”) na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 (łączenie się przez przejęcie) ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 505) przez przeniesienie całego majątku Qualia na PKO Leasing S.A. z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki poprzez emisję akcji, które PKO Leasing S.A. przyznał jednemu akcjonariuszowi Qualia, tj. PKO BP. W celu połączenia kapitał zakładowy Spółki został podwyższony z kwoty 174.056.900 zł do kwoty 347.855.660 zł, tj. o kwotę 173.798.760,00 zł, poprzez emisję 17.379.876 akcji imiennych o wartości nominalnej 10,00 zł każda akcja, które zostały wydane PKO BP (jednemu akcjonariuszowi Qualia). Cena emisyjna akcji wyniosła 21,11 zł.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Występujące w niniejszym sprawozdaniu finansowym określenia oznaczają odpowiednio:

Spółka, Jednostka lub PKOL – PKO Leasing S.A.,

Jednostki Zależne – PKO Faktoring S.A., PKO Leasing Sverige AB, PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o., PKO Leasing Finanse sp. z o.o., PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o., ROOF Poland Leasing 2014 DAC; od dnia 27 maja 2019 roku - Prime Car Management S.A. i spółki od niej zależne, tj. Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o., MasterRent24 Sp. z o.o., oraz od dnia 26 września 2019 roku - Polish Lease Prime DAC.

Jednostka Dominująca oraz Jednostka Dominująca Najwyższego Szczebla – Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO Bank Polski lub PKO BP),

Grupa PKO BP - Grupę Kapitałową Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej, w skład której wchodzi PKO Bank Polski i podmioty przez niego kontrolowane.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Zatwierdzenie niniejszego sprawozdania finansowego

Zarząd Spółki dokonał zatwierdzenia sprawozdania finansowego w dniu 20 kwietnia 2020 roku. Sprawozdanie finansowe może być zmienione do czasu zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie.

Informacje o akcjonariuszach Spółki

Podmiotem bezpośrednio dominującym posiadającym 100% akcji Spółki jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., który jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej PKO BP. Udział Skarbu Państwa w kapitale podstawowym podmiotu dominującego na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 29,43%.

Skład Zarządu Spółki w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

Na dzień 1 stycznia 2019 roku w skład Zarządu Spółki wchodził:

- Przemysław Stańczyk – Członek Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu,
- Jarosław Brzuzo – Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Mierzejewski – Wiceprezes Zarządu,
- Mirosław Grzelak – Wiceprezes Zarządu,
- Elżbieta Anders – Członek Zarządu,
- Maciej Jakubowski – Członek Zarządu,
- Radosław Drozd – Członek Zarządu.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień podpisania niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego w skład Zarządu Spółki wchodził:

- Paweł Pach – Prezes Zarządu,
- Jarosław Brzuzo – Wiceprezes Zarządu,
- Mirosław Grzelak – Wiceprezes Zarządu,
- Maciej Jakubowski – Członek Zarządu,
- Radosław Drozd – Członek Zarządu.

W dniu 13 lutego 2019 roku pan Przemysław Stańczyk złożył do Rady Nadzorczej PKO Leasing S.A. rezygnację z członkostwa w Zarządzie PKO Leasing S.A. ze skutkiem na dzień 14 lutego 2019 roku.

W dniu 1 marca 2019 roku pan Paweł Pach został powołany przez Radę Nadzorczą PKO Leasing S.A. na Prezesa Zarządu Spółki z dniem 4 marca 2019 roku.

W dniu 13 marca 2019 roku pan Piotr Mierzejewski złożył rezygnację z członkostwa w Zarządzie PKO Leasing S.A. ze skutkiem na dzień 31 marca 2019 roku.

W dniu 27 maja 2019 roku pani Elżbieta Anders złożyła rezygnację z członkostwa w Zarządzie PKO Leasing S.A. ze skutkiem na dzień 1 czerwca 2019 roku.

Skład Rady Nadzorczej Spółki w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku

Na dzień 1 stycznia 2019 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- Rafał Antczak – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Jakub Papierski – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Piotr Mazur – Członek Rady Nadzorczej,
- Maciej Wyszczarski – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 4 stycznia 2019 roku do Rady Nadzorczej Spółki zostali powołani pan Grzegorz Oszast oraz pan Piotr Galas.

W dniu 16 września 2019 roku do Rady Nadzorczej Spółki zostali powołani pan Kajus Augustyniak oraz pani Anna Kopka.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- Rafał Antczak – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Jakub Papierski – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Piotr Mazur – Członek Rady Nadzorczej,
- Maciej Wyszczarski – Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Oszast – Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Galas – Członek Rady Nadzorczej,
- Kajus Augustyniak – Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Kopka – Członek Rady Nadzorczej.

Spółka prowadzi księgi rachunkowe i sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami zatwierdzonymi do stosowania w Unii Europejskiej i ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Spółka sporządziła niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe w celu złożenia go do Krajowego Rejestru Sądowego, zgodnie z artykułem 69 Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz.U. z 2019 r., poz. 351).

Na dzień podpisania niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółka sporządziła także skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości zatwierdzonymi przez Unię Europejską (sprawozdanie finansowe „Grupy”) wedle wymagań MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”. Spółka zastosowała interpretację zawartą w agendzie wydanej przez Europejską Komisję ds. Rynku Wewnętrznego i Usług (European Commission Directorate – General for Internal Market and Services) sporządzonej na spotkanie Komitetu Regulacyjnego Rachunkowości (Accounting Regulatory Committee) (dokument ARC/08/2007), omawiającej powiązanie pomiędzy Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej a IV i VII Dyrektywą Prawa Spółek (Company Law Directives). W opinii Departamentu ds. Usług Komisji Europejskiej, jeśli podmiot postanawia sporządzić roczne sprawozdanie

finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości zatwierdzonych przez Unię Europejską lub jest do tego zobligowany, to może on sporządzić i złożyć je niezależnie od sporządzenia i złożenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym objęte są wszystkie podmioty, nad którymi Jednostka sprawuje kontrolę, włączając w to podmioty specjalnego przeznaczenia. Spółka konsoliduje metodą pełną podmioty lub ich wyodrębnione części, w które dokonała inwestycji, jeżeli:

- jest narażona na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot,
- ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę nad podmiotem inwestycji oraz
- istnieje związek pomiędzy wyżej wymienioną władzą a zwrotami.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe powinno być czytane wraz ze sprawozdaniem skonsolidowanym Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A. za rok 2019, jak tylko zostanie ono udostępnione, w celu uzyskania pełnej informacji na temat sytuacji finansowej, wyników i przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A. jako całości.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe PKO Leasing S.A. zostało sporządzone za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku. Dane porównawcze obejmują poprzedni rok obrotowy rozpoczęty w dniu 1 stycznia 2018 roku a zakończony 31 grudnia 2018 roku.

Sprawozdanie finansowe za rok obrotowy od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku zostało sporządzone w złotych (zł), a wszystkie dane liczbowe, o ile nie wskazano inaczej, zaprezentowano w tysiącach złotych.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Spółkę działalności gospodarczej w niezmnieszonej istotnie zakresie, w okresie niekrótszym niż rok od dnia sprawozdawczego.

W świetle wydarzeń po dniu bilansowym, opisanych w notce 43. sprawozdania finansowego, Zarząd Spółki dokonał ponownej oceny zdolności Spółki do kontynuowania działalności. W rezultacie, Zarząd Spółki nie zidentyfikował zagrożeń ani istotnej niepewności w zakresie kontynuowania działalności przez Spółkę w perspektywie co najmniej 12 miesięcy po dniu sprawozdawczym.

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla instrumentów pochodnych,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla należności z tytułu leasingu i pożyczek, oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

W latach 2018-2019 w Spółce nie wystąpiła działalność zaniechana.

Przedstawione poniżej zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich zaprezentowanych okresów sprawozdawczych, z wyłączeniem zmian, które wynikają z wdrożenia od 1 stycznia 2019 roku MSSF 16, opisanych odpowiednio w notach 2.3. oraz 3.1.

2.2. Oświadczenie o zgodności z MSSF

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe”) Spółki zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane i zastosowane przez Spółkę do jednostkowego sprawozdania finansowego po raz pierwszy w 2019 roku

W niniejszym rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółka uwzględniła zmiany do standardów i nowe interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską i obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie, które zostały przedstawione w nocie 2.3. W szczególności Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing.

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane, a także zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a nie weszły w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Spółkę

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane, a także zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a nie weszły w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Spółkę, zostały przedstawione w nocie 2.3. Spółka nie przewiduje, aby wprowadzenie nowych standardów, ich zmian oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Spółka planuje ich zastosowanie w terminach podanych w określonych standardach i interpretacjach (bez wcześniejszego zastosowania), pod warunkiem zatwierdzenia przez Unię Europejską.

2.3. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane i zastosowane przez Spółkę po raz pierwszy w 2019 roku

Przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego Spółka uwzględniła opisane poniżej nowe standardy i interpretacje KIMSF, które zostały opublikowane przez RMSR i są obowiązujące dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2019 roku.

Standard/ interpretacja	Opis potencjalnych zmian i ich wpływ na sprawozdanie finansowe
MSSF 16 „Leasing”	MSSF 16 zastąpił MSR 17 „Leasing” oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy standard wyeliminował występujące rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowodowało rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu. Prawa do użytkowania aktywów w leasingu podlegają umorzeniu, natomiast od zobowiązania naliczane są odsetki. Powoduje to powstawanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku, gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne. Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostało niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego. Zastosowanie nowego standardu miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów, będących przedmiotem leasingu oraz odpowiadających im zobowiązań z tytułu leasingu w sprawozdaniu finansowym Spółki jako leasingobiorcy.
KIMSF 23 Niepewność Związana z Ujęciem Podatku Dochodowego	KIMSF 23 wyjaśnia ujęcie podatku dochodowego, w przypadku gdy zastosowane podejście nie zostało jeszcze zaakceptowane przez organy podatkowe, oraz ma na celu zwiększenie przejrzystości. Kluczową z punktu widzenia KIMFS 23 kwestią jest ocena prawdopodobieństwa zaakceptowania wybranego ujęcia podatkowego przez organy podatkowe. W przypadku, jeśli jest prawdopodobne, że organy podatkowe zaakceptują ujęcie podatkowe, co do którego występuje niepewność, to należy ująć podatki w sprawozdaniu finansowym spójnie z zeznaniami podatkowymi bez odzwierciedlenia niepewności w ujęciu podatku bieżącego oraz odroczonego. W przeciwnym wypadku podstawę opodatkowania (lub stratę podatkową), wartości podatkowe oraz niewykorzystane straty podatkowe należy ująć w kwocie, która w lepszy sposób odzwierciedli rozstrzygnięcie niepewności, przy wykorzystaniu jednego najbardziej prawdopodobnego wyniku bądź wartości oczekiwanej (sumy ważonych prawdopodobieństwem możliwych rozwiązań). Jednostka musi założyć, że organy podatkowe dokonają weryfikacji niepewnego ujęcia podatkowego oraz mają pełną wiedzę o tym zagadnieniu.
Zmiany do MSSF 9 Instrumenty Finansowe	Zmiany zezwalają, aby wyceniać aktywa finansowe z opcją przedpłaty, które zgodnie z warunkami umownymi są instrumentami o przepływach pieniężnych stanowiących jedynie spłatę nierozliczonej kwoty nominalnej i zapłaty odsetek od tej kwoty, za tak zwany wynagrodzeniem ujemnym, w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zamiast w wartości godziwej przez wynik, jeśli te aktywa finansowe spełniają pozostałe mające zastosowanie wymogi MSSF 9.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Standard/ interpretacja	Opis potencjalnych zmian i ich wpływ na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze	Zmiany m.in. nakładają na jednostkę obowiązek zastosowania zaktualizowanych założeń użytych do wyceny, aby ustalić aktualne koszty bieżącego zatrudnienia i odsetek netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń dla pozostałej części okresu sprawozdawczego po zmianie planu.
Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	Zmiany wyjaśniają, że jednostki ujmuje inwestycje w jednostkach zależnych oraz wspólnych przedsięwzięciach, dla których nie jest stosowana metoda praw własności, zgodnie z wymogami MSSF 9 Instrumenty Finansowe.
Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2015-2017	Doroczne ulepszenia MSSF 2015-2017 zawierają cztery zmiany do standardów. Główne zmiany: • wyjaśniają, że jednostka dokonuje ponownej wyceny udziałów kapitałowych we wspólnej działalności, kiedy obejmuje kontrolę nad tym przedsięwzięciem zgodnie z MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych; • wyjaśniają, że jednostka nie dokonuje ponownej wyceny udziałów kapitałowych we wspólnej działalności, kiedy uzyskuje współkontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem zgodnie z MSSF 11 Wspólne Ustalenia Umowne; • wyjaśniają, że jednostka powinna zawsze ujmować konsekwencje podatkowe przepływów związanych z dywidendą w zysku lub stracie, innych całkowitych dochodach lub kapitale w zależności od tego, gdzie transakcja lub zdarzenie, która była podstawą ujęcia dywidendy została ujęta; oraz • wyjaśniają, że jednostka powinna wyłączyć z pożyczonych środków bez ściśle określonego celu środki pożyczone specjalnie w celu sfinansowania pozyskania dostosowywanego składnika aktywów do czasu, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży będą zakończone; środki pożyczane specjalnie w celu sfinansowania pozyskania dostosowywanego składnika aktywów nie stanowią środków pożyczanych w celu sfinansowania pozyskania dostosowywanego składnika aktywów po tym, jak dostosowywany składnik aktywów jest już gotowy do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji, poza MSSF 16, miało nieistotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę

Standard/ interpretacja	Data wejścia w życie	Zatwierdzony/a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian i ich ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych i MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów	1 stycznia 2020 roku	Tak	Zmiana dotyczy nowej definicji terminu „istotny”. Według nowej definicji informacje są istotne, jeżeli można oczekiwać, że ich pominięcie, zniekształcenie lub zaciemnienie może mieć wpływ na decyzje podejmowane przez głównych użytkowników sprawozdań finansowych na podstawie tych sprawozdań finansowych, które dostarczają informacji finansowych o konkretnej jednostce sprawozdawczej.
Zmiany do MSSF 9 Instrumenty Finansowe, MSR 39 Instrumenty Finansowe oraz MSSF 7 Instrumenty Finansowe: Ujawnienie Informacji	1 stycznia 2020 roku lub później	Tak	Zmiany są obowiązkowe i mają zastosowanie do wszystkich powiązań zabezpieczających, na które ma wpływ niepewność wynikająca z reformy wskaźników stóp procentowych. Zmiany wprowadzają czasowe zwolnienie ze stosowania określonych wymogów rachunkowości zabezpieczeń, w taki sposób, aby reforma wskaźników stóp procentowych nie powodowała rozwiązania rachunkowości zabezpieczeń. Kluczowe zwolnienia wynikające ze Zmian dotyczą: - wymogu, aby przepływy były „wysoce prawdopodobne”, - komponentów ryzyka, - oceny prospektywnej, - retrospektywnego testu efektywności (dotyczy MSR 39), - przeklasyfikowania rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zmiany wymagają również, aby jednostki ujawniły inwestorom dodatkowe informacje o powiązaniach zabezpieczających, na które mają wpływ powyższe niepewności.
Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych	1 stycznia 2020 roku	Nie	Zmiana dotyczy nowej definicji terminu „przedsięwzięcie” i ma na celu ułatwienie jednostkom identyfikację, czy nabyto „przedsięwzięcie”, czy grupę aktywów.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 Jednostki Stowarzyszone)	Odroczona na czas nieokreślony	Nie	Zmiany usuwają istniejącą niespójność między wymaganiami MSSF 10 oraz MSR 28 w kwestii ujmowania utraty kontroli nad spółką zależną, która wnoszona jest do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Podczas gdy MSR 28 ogranicza zysk lub stratę wynikającą z wniesienia aktywów niepieniężnych do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, MSSF 10 nakazuje rozpoznanie całego zysku lub straty na utracie kontroli nad jednostką zależną. Zmiany wymagają ujęcia całości zysku lub straty w przypadku, gdy przeniesione aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych (niezależnie, czy przedsięwzięcie ma formę jednostki zależnej, czy też nie). Częściowe rozpoznanie zysku lub straty (do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów) nastąpi w przypadku, gdy transakcja dotyczy aktywów niestanowiących przedsięwzięcia, nawet jeśli te aktywa znajdowały się w jednostce zależnej.
MSSF 17 Umowy Ubezpieczeniowe	1 stycznia 2021 roku	Nie	MSSF 17, który zastępuje przejściowy standard MSSF 4 Umowy Ubezpieczeniowe, zawiera zasady ujmowania, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dla umów ubezpieczeniowych będących w jego zakresie. W przeciwieństwie do wymogów MSSF 4, w dużej mierze pozwalających na kontynuację dotychczas stosowanej polityki rachunkowości opartej o przepisy lokalne, MSSF 17 wprowadza nowy kompleksowy model (ogólny model wyceny). Model ten łączy obecnie stosowane ujęcie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z ujęciem zysku w okresie, w którym świadczona jest ochrona ubezpieczeniowa, a także posiada następujące cechy: • jest oparty na koncepcji wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy oraz wykorzystuje aktualne założenia; • przewiduje jedną zasadę ujmowania przychodów w celu odzwierciedlenia świadczonej usługi; • może być zmodyfikowany dla niektórych umów.
Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych	1 stycznia 2022 roku	Nie	Zmiany doprecyzowują podział zobowiązań na krótko- i długoterminowe w zależności od praw występujących na koniec okresu sprawozdawczego.

2.4. Pozycje wyrażone w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność (tzw. waluta funkcjonalna). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych (zł), które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje pieniężne sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego na dzień bilansowy (tj. kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego).

Wszystkie pozostałe powstałe różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji wynik z pozycji wymiany, z wyjątkiem różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Kursy przyjęte do wyceny pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wynoszą odpowiednio:

Waluta	2019	2018
EUR	4,2585	4,3000
CHF	3,9213	3,8166
USD	3,7977	3,7597
SEK	0,4073	0,4201
GBP	4,9971	4,7895
100 JPY	3,4959	3,4124

2.5. Ustalenie wyniku finansowego

2.5.1. Przychody i koszty o charakterze odsetkowym

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

W rachunku zysków i strat ujmowane są na zasadzie memoriałowej wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, a także ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej: rozliczenie dyskonta bądź premii oraz prowizje otrzymane lub należne.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji związanych z nimi przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, którą dyskontowane są przyszłe płatności lub wpływy pieniężne do bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Przy

obliczaniu efektywnej stopy procentowej przepływy pieniężne szacowane są przy uwzględnieniu warunków umownych danego instrumentu finansowego, niebiorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu należności leasingowych czy pożyczek. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie płatności odsetkowe, prowizje i opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy oraz koszty transakcji, premie lub dyskonta, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według efektywnej stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

2.5.2. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody ubezpieczeniowe

Spółka osiąga przychody z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych na rzecz klientów. W celu odzwierciedlenia treści ekonomicznej oraz właściwego ujęcia przychodów dotyczących oferowanych produktów ubezpieczeniowych Spółka przyjęła odrębne zasady ujmowania opłat w zależności od występowania powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym oferowanym na rzecz tego samego klienta bądź braku takiego powiązania. Identyfikując wspomniane powiązanie, Spółka bierze pod uwagę między innymi czynniki takie jak: dobrowolność ubezpieczenia, dochodowość produktu powiązanego oraz poziom składek w odniesieniu do podobnych instrumentów na rynku.

W przypadku produktów ubezpieczeniowych powiązanych z instrumentem finansowym prowizje i opłaty pobierane przez Spółkę stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego, tj. należności z tytułu leasingu/pożyczki, i w konsekwencji są ujmowane w przychodach z działalności operacyjnej (odsetkowych), tj. w przychodach z tytułu leasingu finansowego i z tytułu pożyczek w okresie życia umowy leasingu/pożyczki.

W przypadku produktów ubezpieczeniowych niepowiązanych z instrumentem finansowym prowizje stanowią wynagrodzenie Spółki za wykonanie ważnej czynności (doprowadzenie do zawarcia umowy ubezpieczeniowej) i są ujmowane jednorazowo jako przychody z tytułu prowizji ubezpieczeniowych.

Dla polis jednorocznych prowizje ujmowane są jednorazowo w rachunku zysków i strat. Spółka ponadto pomniejsza przychody ujmowane jednorazowo o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która będzie zwracana w związku z przedterminowym zakończeniem umowy leasingu i sprzedażą bądź likwidacją środka trwałego będącego przedmiotem umowy ubezpieczeniowej. Szacunek rezerwy oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach co do trendu zwrotów w przyszłości.

Przychody z tytułu prowizji i opłat niepodlegających rozliczeniu metodą efektywnej stopy procentowej ujmuje się w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie uprawniona w zamian za te dobra lub usługi, zgodnie z pięciostopniowym modelem ujmowania przychodów, o którym mowa w MSSF 15 Przychody z umów z klientami.

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 15 „Przychody z umów z klientami” odnosi się do przychodów z tytułu prowizji i opłat, związanych np. z obsługą należności, które nie są objęte zakresem Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 „Instrumenty finansowe” (MSSF 9).

Zgodnie z powyższym standardem Spółka ujmuje przychody w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Stosując niniejszy standard, Spółka uwzględnia warunki umowy oraz wszystkie istotne fakty i okoliczności.

Spółka stosuje pięciostopniowy model ujmowania przychodów, na który składają się:

ETAP I: IDENTYFIKACJA UMOWY Z KLIENTEM

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia wszystkich następujących kryteriów:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
- jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Spółka uwzględnia zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

ETAP II: IDENTYFIKACJA ODRĘBNYCH ZOBOWIĄZAŃ DO WYKONANIA ŚWIADCZENIA - zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków umownych, jak również wynikają ze zwyczajowych praktyk handlowych. Spółka w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

- dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub
- grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne) oraz
- zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

W przypadku gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Spółka dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

ETAP III: USTALENIE CENY TRANSAKCYJNEJ - Spółka na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem Spółki będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego Spółka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

ETAP IV: PRZYPISANIE CENY TRANSAKCYJNEJ DO POSZCZEGÓLNYCH ZOBOWIĄZAŃ DO WYKONANIA ŚWIADCZENIA - Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Spółka przypisuje ceny transakcyjne na podstawie modelu względnej wartości godziwej.

ETAP V: UJĘCIE PRZYCHODU W MOMENCIE REALIZACJI ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCEGO Z UMOWY - Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi. Dobro zostaje przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli.

Inne prowizje i opłaty

Opłaty i prowizje ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej (zgodnie z zasadami opisanymi w notcie 2.5.1. sprawozdania finansowego) obejmują opłaty i prowizje otrzymane lub zapłacone bezpośrednio związane z powstaniem aktywów lub zobowiązań finansowych i są prezentowane w przychodach z działalności operacyjnej (odsetkowych), tj. w przychodach z tytułu leasingu finansowego i z tytułu pożyczek. Dotyczy to w szczególności prowizji za zawarcie umowy leasingu/pożyczki.

2.5.3. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących na oczekiwane straty kredytowe

Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe powstaje w wyniku zaewidencjonowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe, związane przede wszystkim z należnościami z tytułu leasingu, pożyczek, wycenianymi według zamortyzowanego kosztu (por. nota 2.6.2. sprawozdania finansowego).

2.5.4. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w rachunku zysków i strat w dniu ustalenia praw udziałowców do ich otrzymania. Jako przychody z tytułu dywidend Spółki ujmowane są także zaliczki na poczet dywidendy, zatwierdzone do wypłaty przez jednostki zależne, jeśli nie występują przesłanki wskazujące na możliwość podjęcia przez walne zgromadzenie decyzji o braku przeznaczenia wyniku spółki na dywidendę w kwocie co najmniej równej kwocie wypłaconej zaliczki na poczet dywidendy.

2.5.5. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane, wynikające z wyceny aktywów i zobowiązań walutowych oraz z wyceny do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych (FX forward, FX swap, CIRS).

2.5.6. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody dotyczące sprzedaży usług niezwiązanych z podstawową działalnością Spółki, takie jak przychody z tytułu sprzedaży, likwidacji lub utraty wartości składników majątku trwałego (w tym pokontraktowych przedmiotów leasingu operacyjnego) oraz z tytułu odwrócenia utraty wartości tych składników, rozwiązania odpisów z tytułu pozostałych rezerw. Istotną pozycją są przychody z tytułu windykacji wierzytelności Spółki lub przychody z tytułu rozliczeń wygasłych umów leasingu. W pozycji tej prezentowany jest także dodatni wynik dotyczący rozliczeń z tytułu składek ubezpieczeniowych, podatków lokalnych oraz innych kosztów związanych z przedmiotami leasingu, zwracanych przez leasingobiorców. W pozostałych przychodach operacyjnych ujmowane są także przychody uzyskiwane z tytułu świadczenia usług obsługi administracyjnej i usług zarządzania na rzecz spółek zależnych.

W pozostałych kosztach operacyjnych ujmowane są w szczególności straty na sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego, koszty utraty wartości składników majątku trwałego, ujemny wynik dotyczący rozliczeń z tytułu składek ubezpieczeniowych, odpisy z tytułu pozostałych rezerw oraz inne koszty, niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością Spółki.

2.5.7. Inne pozycje wyniku finansowego

2.5.7.1. Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze zawierają: wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne i ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia. Spółka rozpoznaje zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. Zobowiązanie to prezentowane jest w pozycji Pozostałe zobowiązania jako rezerwy na świadczenia pracownicze.

Długoterminowe świadczenia pracownicze dotyczą świadczeń w formie odpraw emerytalnych i rentowych.

W celu wypełnienia wymogów uchwały Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, Spółka wdrożyła poprzez uchwałę Rady Nadzorczej „Regulaminy zmiennych składników wynagrodzeń dla członków Zarządu”.

Przywołane Zasady i wydany na ich podstawie Regulamin opisują tryb przyznawania ww. osobom zmiennych składników wynagrodzeń powiązanych z wynikami i efektami pracy. Zgodnie z wymogami przywołanej uchwały KNF i w proporcjach w niej określonych zmienne składniki wynagrodzeń przyznawane są w formie:

- nieodroczonej (w pierwszym roku po roku kalendarzowym stanowiącym okres oceny),
- odroczonej (na kolejne trzy lata po pierwszym roku po okresie oceny),

przy czym zarówno wynagrodzenie nieodroczone, jak i odroczone, jest przyznawane w równych częściach w formie gotówkowej oraz w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych, (których przeliczenie na gotówkę jest dokonywane po dodatkowym okresie retencyjnym).

Wysokość wynagrodzenia zmiennego zależy od wartości wypłaconego w danym okresie wynagrodzenia stałego, z wyłączeniem wynagrodzenia chorobowego, świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, wynagrodzenia za okresy nieświadczenia pracy oraz poziomu realizacji celów podlegających ocenie w danym okresie.

Składnik wynagrodzenia w formie instrumentu finansowego jest traktowany jako płatność w formie akcji rozliczany w środkach pieniężnych i wyceniany według zasad opisanych w Regulaminie.

Wynagrodzenie odroczone może podlegać redukcji w przypadku pogorszenia wyników finansowych Spółki, straty Spółki lub pogorszenia innych zmiennych związanych z efektami pracy w okresie oceny osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz wynikami nadzorowanych lub kierowanych przez te osoby obszarów, które ujawniły się po okresie oceny.

W 2019 roku były przyznane akcje fantomowe z tytułu tego programu.

2.6. Prezentacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Ujmowanie transakcji w księgach dla każdej grupy instrumentów finansowych jest dokonywane w dniu rozliczenia transakcji.

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Spółka posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie z kontrahentem ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie.

2.6.1. Instrumenty finansowe zgodnie z MSSF 9

2.6.1.1. Zasady klasyfikacji instrumentów finansowych

Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite,
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane do kategorii: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Standard MSSF 9 wyłącza ze swojego zakresu umowy leasingu, które klasyfikowane są zgodnie ze standardem MSSF 16 Leasing. MSSF 9 w odniesieniu do Spółki dotyczy przede wszystkim portfela umów pożyczek.

Klasyfikacja w dniu nabycia lub powstania aktywów innych niż umowy leasingu zależy od modelu biznesowego przyjętego przez Spółkę do zarządzania daną grupą aktywów oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych wynikających z pojedynczego aktywa lub grupy aktywów. Spółka wyodrębnia następujące modele biznesowe:

- model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” - model, w którym powstałe lub nabyte aktywa finansowe są utrzymywane w celu pozyskiwania korzyści z umownych przepływów pieniężnych – model typowy dla działalności kredytowej;
- model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” - model, w którym aktywa finansowe po powstaniu lub nabyciu są utrzymywane w celu pozyskiwania korzyści z umownych przepływów pieniężnych, ale mogą być również sprzedawane – często i w transakcjach o wysokim wolumenie – model typowy dla działalności zarządzania płynnością;
- model rezydualny - inny niż model „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” oraz „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż”.

Klasyfikacji instrumentów finansowych Spółka dokonała na moment zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy, czyli na 1 stycznia 2018 roku oraz w momencie ujęcia instrumentu lub jego modyfikacji. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych może wynikać ze zmiany modelu biznesowego lub też niezdania testu SPPI – testu właściwości przepływów pieniężnych (patrz część dotycząca oceny charakterystyk wynikających z umowy przepływów pieniężnych). Zmiana modelu warunkowana jest zmianami zachodzącymi wewnątrz lub na zewnątrz Spółki lub rozpoczęciem albo zakończeniem danego rodzaju działalności, dlatego też zmiany te występują niezwykle rzadko. Niezdanie testu SPPI wynika ze zmiany charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, powodujących, że zwrot z instrumentu nie odpowiada wyłącznie wartości kapitału i odsetek.

Model biznesowy

Wybór modelu biznesowego jest dokonywany przy początkowym ujęciu aktywów finansowych. Przeprowadzany jest na poziomie poszczególnych grup aktywów, w kontekście obszaru działalności, w związku z którą aktywa finansowe powstały lub zostały nabyte, i następuje między innymi w oparciu o:

- sposób oceny i raportowania wyników portfela aktywów finansowych,
- sposób zarządzania ryzykiem związanym z tymi aktywami oraz zasad wynagradzania osób zarządzających tymi portfelami.

W modelu biznesowym „utrzymywanie dla przepływów pieniężnych”, sprzedaż aktywów jest incydentalna i możliwa do realizacji w przypadku wzrostu poziomu ryzyka kredytowego, zmiany prawa lub regulacji – realizowana w celu utrzymania zakładanego poziomu kapitału regulacyjnego, na zasadach opisanych w strategii zarządzania takimi portfelami lub przy założeniu, iż następuje ona blisko daty zapadalności aktywa, w przypadku spadku ratingu kredytowego poniżej poziomu zakładanego dla danego portfela, istotnej wewnętrznej restrukturyzacji lub przejęcia innego biznesu, realizacji planu kryzysowego lub naprawy oraz innego niedającego się przewidzieć czynnika, na który Spółka nie ma wpływu.

Ocena charakterystyk wynikających z umowy przepływów pieniężnych

Ocena charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych polega na ustaleniu, poprzez przeprowadzenie jakościowego testu umownych przepływów pieniężnych (test SPPI, z ang. Solely Payments of Principal and Interest test), czy wynikające z umowy przepływy pieniężne z tego składnika aktywów są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzieleniem leasingu lub pożyczki, a także marżę zysku.

Charakterystyka wynikająca z umownych przepływów pieniężnych pozostaje bez wpływu na klasyfikację składnika aktywów finansowych, jeśli:

- mogłaby mieć tylko niewielki wpływ na wynikające z umowy przepływy pieniężne z tytułu tego składnika (cecha de minimis),
- nie jest prawdziwa, tj. jeżeli wpływa na wynikające z umowy przepływy pieniężne z tytułu instrumentu tylko w przypadku wystąpienia zdarzenia niezwykle rzadkiego, wyjątkowo nietypowego i bardzo mało prawdopodobnego (cecha non genuine).

W celu dokonania wyżej wymienionego ustalenia należy uwzględnić potencjalny wpływ charakterystyki wynikającej z umowy przepływów pieniężnych w każdym okresie sprawozdawczym i łącznie w całym okresie życia instrumentu finansowego.

Test SPPI jest przeprowadzany dla każdego aktywa finansowego w modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych” lub „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż” na dzień początkowego ujęcia (w tym dla modyfikacji istotnej po ponownym ujęciu aktywa finansowego) oraz na dzień zmiany charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Jeżeli na podstawie oceny jakościowej w ramach testu SPPI nie można ustalić, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek, przeprowadzany jest test porównawczy (ocena ilościowa), tzw. test benchmarkowy, w celu ustalenia, jak różniłyby się (niezdyskontowane) przepływy pieniężne wynikające z umowy od (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych, które powstałyby, gdyby wartość pieniądza w czasie nie została zmieniona (poziom referencyjny przepływów pieniężnych).

Kategoria wyceny aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu (ang. amortized cost)

Składnik aktywów finansowych (dotyczy dłużnych aktywów finansowych) wycenia się według zamortyzowanego kosztu, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (zdany test SPPI).

Wartość początkową składnika aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu korygują wszelkie prowizje i opłaty mające wpływ na jego efektywny zwrot i stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej tego aktywa (prowizje i opłaty zaistniałe w związku z realizacją czynności wykonywanych przez Spółkę, a prowadzących do powstania aktywów). Prowizje i opłaty mające wpływ na efektywny zwrot z aktywów, zaistniałe po dacie powstania aktywów finansowych powodują zmiany harmonogramów przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez te aktywa.

Wartość bieżącą tej kategorii aktywów ustala się przy użyciu efektywnej stopy procentowej, służącej do bieżącego ustalenia (naliczenia) przychodu odsetkowego wygenerowanego przez aktywo w danym okresie, korygując ją o przepływy finansowe oraz odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Nie podlegają wycenie według zamortyzowanego kosztu aktywa, dla których nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych dla obliczenia efektywnej stopy procentowej. Aktywa te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej również odsetki od należności, z uwzględnieniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Prowizje i opłaty związane z powstaniem lub decydujące o cechach finansowych tych aktywów podlegają obowiązkowi rozliczenia w czasie w okresie życia aktywa metodą liniową i są zaliczane do przychodów odsetkowych albo prowizyjnych.

Kategoria wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite (ang. fair value through other comprehensive income)

Składnik aktywów finansowych (dotyczy dłużnych aktywów finansowych) jest wyceniany do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (zdany test SPPI).

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite wycenia się do wartości godziwej z uwzględnieniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Skutki zmiany wartości godziwej tych aktywów finansowych do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania odnosi się do innych dochodów całkowitych, z wyjątkiem przychodów odsetkowych, zysku lub straty z tytułu odpisu na oczekiwane straty kredytowe oraz zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. Jeśli zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych dochodach całkowitych zostają przeklasyfikowane z pozycji inne dochody całkowite do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania.

Kategoria wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (ang. fair value through profit and loss)

Jeśli aktywa finansowe nie spełniają wymienionych powyżej kryteriów kwalifikacji do wyceny według zamortyzowanego kosztu albo do wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, są one klasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Dodatkowo, w momencie początkowego ujęcia, można nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (opcja wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat), jeśli w ten sposób eliminuje się lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia, jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad (niedopasowanie księgowe). Opcja ta dostępna jest dla instrumentów dłużnych zarówno w modelu „utrzymywane dla przepływów pieniężnych”, jak i „utrzymywane dla przepływów pieniężnych i na sprzedaż”.

W sprawozdaniu finansowym prezentacja aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat jest następująca:

- przeznaczone do obrotu - składniki aktywów finansowych, które:
 - nabyto głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
 - w momencie początkowego ujęcia stanowią część portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieją dowody bieżącego faktycznego trybu generowania krótkoterminowych zysków; lub

- są instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowej lub wyznaczonymi i skutecznymi instrumentami zabezpieczającymi),
- aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - aktywa finansowe, dla których test charakterystyki przepływów pieniężnych nie został zdany (niezależnie od modelu biznesowego) lub aktywa finansowe zaklasyfikowane do modelu rezydualnego,
- aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu (opcja wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat).

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujmuje się w wyniku finansowym.

2.6.1.2. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych

Reklasyfikacja aktywów finansowych następuje jedynie w przypadku zmiany modelu biznesowego odnoszącego się do aktywa lub grupy aktywów wynikającego z rozpoczęcia lub zakończenia istotnej części działalności. Zmiany takie mają charakter incydentalny. Zmiana klasyfikacji jest ujmowana prospektywnie, tj. bez zmiany ujętych dotychczas skutków wyceny do wartości godziwej we wcześniejszych okresach odpisów czy naliczonych odsetek.

Za zmianę modelu biznesowego nie uważa się:

- zmiany zamiarów związanych z konkretnymi aktywami finansowymi (nawet w przypadku znacznych zmian warunków rynkowych),
- tymczasowego zaniku określonego rynku aktywów finansowych,
- przeniesienia aktywów finansowych między obszarami działalności stosującymi różne modele biznesowe.

Nie dokonuje się przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z amortyzowanego kosztu do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wartość godziwą tego składnika aktywów ustala się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym amortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych, a wartością godziwą ujmuje się w rachunku zysków i strat.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do amortyzowanego kosztu, wartość godziwa tego składnika aktywów staje się na dzień przeklasyfikowania jego nową wartością bilansową brutto. Efektywną stopę procentową ustala się na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii zamortyzowanego kosztu do kategorii wyceny w wartości godziwej przez inne dochody całkowite, wartość godziwą tego składnika aktywów wycenia się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych, a wartością godziwą ujemne się w innych dochodach całkowitych. Efektywna stopa procentowa oraz oczekiwane straty kredytowe nie są korygowane w wyniku tego przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do kategorii zamortyzowanego kosztu, składnik ten zostaje przeklasyfikowany w jego wartości godziwej na dzień przeklasyfikowania. Skumulowane zyski lub straty ujęte wcześniej w innych całkowitych dochodach zostają usunięte z pozycji kapitału własnego i skorygowane w oparciu o wartość godziwą składnika aktywów finansowych na dzień przeklasyfikowania. W związku z tym składnik aktywów finansowych wycenia się na dzień przeklasyfikowania tak, jak gdyby zawsze był wyceniany według zamortyzowanego kosztu. Korekta ta dotyczy innych dochodów całkowitych i nie ma wpływu na wynik finansowy, stąd nie jest korektą wynikającą z przeklasyfikowania zgodnie z MSR 1. Efektywna stopa procentowa oraz oczekiwane straty kredytowe nie są korygowane w wyniku tego przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, składnik ten dalej jest wyceniany w wartości godziwej. Efektywną stopę procentową ustala się na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania.

W przypadku przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii wyceny do wartości godziwej przez inne dochody całkowite do kategorii wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, składnik ten dalej jest wyceniany w wartości godziwej. Skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w innych dochodach całkowitych zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania zgodnie z MSR 1 na dzień przeklasyfikowania.

2.6.1.3. Zmiana szacunku kontraktowych przepływów pieniężnych – modyfikacje

Modyfikacja rozumiana jako zmiana przepływów kontraktowych składnika aktywów finansowych na podstawie aneksu do umowy może być istotna lub nieistotna. Nie stanowi modyfikacji zmiana przepływów kontraktowych wynikająca z realizacji warunków umownych.

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegocjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji na podstawie aneksu do umowy, a renegocjacja lub modyfikacja nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych („Modyfikacja nieistotna”) dokonuje się ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujemne zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Korekta wartości bilansowej aktywa finansowego z tytułu modyfikacji podlega rozliczeniu w czasie w wynik odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegocjowanych lub

zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub udzielonych składników aktywów finansowych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe) bądź, w stosownych przypadkach (np. dla zysku lub straty z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej), według zaktualizowanej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

W pewnych okolicznościach renegotjacja lub modyfikacja wynikających z umowy przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych może prowadzić do zaprzestania ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych. Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych („Modyfikacja istotna”). Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. W przypadku, gdy charakterystyka zmodyfikowanego nowego aktywa finansowego (po zawarciu aneksu) odpowiada warunkom rynkowym, wartość bilansowa tego aktywa finansowego stanowi wartość godziwą.

Ocena, czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną, zależy od spełnienia kryteriów ilościowych oraz jakościowych. Obie grupy kryteriów analizowane są odrębnie.

Przyjęte KRYTERIA JAKOŚCIOWE są następujące:

- Przewalutowanie,
- Zmiana dłużnika, za wyjątkiem zmiany wynikającej ze śmierci dłużnika,
- Wprowadzenie do umowy cechy umownej powodującej naruszenie testu charakterystyk przepływów pieniężnych (testu SPPI) lub usunięcie tej cechy.

Przyjęte KRYTERIUM ILOŚCIOWE stanowi test 10% polegający na analizie zmiany warunków umownych składnika aktywów finansowych skutkującej powstaniem różnicy między wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmienionego aktywa finansowego zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową a wartością analogicznych przyszłych przepływów wynikających z pierwotnego składnika aktywa finansowego zdyskontowanych tą samą stopą procentową.

Wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych oraz wystąpienie kryterium ilościowego (różnicy) powyżej 10% (spełnione łącznie kryterium ilościowe i jakościowe) skutkuje uznaniem modyfikacji za istotną, natomiast wystąpienie kryterium ilościowego co najwyżej 10% skutkuje uznaniem modyfikacji za nieistotną.

W 2019 roku nie stwierdzono spełnienia kryteriów jakościowego i ilościowego.

2.6.1.4. Wycena aktywów finansowych nabytych lub udzielonych z utratą wartości (POCI)

MSSF 9 wyodrębnia nową kategorię aktywów finansowych nabytych lub udzielonych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (dalej „POCI” - ang. purchased or originated credit-impaired asset).

Aktywa POCI dotyczą aktywów finansowych o charakterze dłużnym, wycenianych według zamortyzowanego kosztu, tj. należności z tytułu leasingu finansowego. Ujęcie początkowe tych aktywów następuje w wartości netto (tj. bez odpisów aktualizujących) odpowiadającej wartości godziwej.

Zmiana szacunków w zakresie przyszłych odzysków w kolejnych okresach sprawozdawczych odnoszona jest jako strata lub zysk z tytułu utraty wartości. Odzyski ponad ustaloną wartość netto prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych.

Nie kwalifikuje się do aktywów POCI przypadków modyfikacji istotnej realizowanej w ramach umowy ugody lub umowy restrukturyzacyjnej mającej na celu odzyskanie należności i likwidację ekspozycji wobec dłużnika.

2.6.2. Utrata wartości aktywów finansowych

W sprawozdaniu finansowym Spółka dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe, jak i na ujętą w nim informację uzupełniającą. Szacunki i założenia, które Spółka przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości bilansowych aktywów oraz zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Spółka uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na koniec okresu sprawozdawczego. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Dokonywane przez Spółkę szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Zmiany szacunków są rozpoznawane w tym okresie, którego dotyczą.

Utrata wartości aktywów finansowych od 1 stycznia 2018 roku zgodnie z MSSF 9

W obszarze utraty wartości Spółka stosuje od 1 stycznia 2018 roku MSSF 9, który opiera się na koncepcji strat oczekiwanych. Model utraty wartości ma zastosowanie do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmujących:

- należności leasingowe,
- należności z tytułu pożyczek,
- zobowiązania pozabilansowe finansowe oraz gwarancyjne.

Utrata wartości jest mierzona jako 12-miesięczne albo dożywotnie oczekiwane straty kredytowe z aktywa. Horyzont pomiaru oczekiwanej straty zależy od tego, czy od momentu początkowego ujęcia aktywa nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego. Ze względu na to kryterium aktywa finansowe alokowane są do 4 faz (ang. stage):

Faza 1 (aktywa, których ryzyko kredytowe nie wzrosło istotnie od dnia początkowego ujęcia)	12 miesięczne oczekiwane straty kredytowe
Faza 2 (istotny wzrost ryzyka kredytowego)	dożywotnie oczekiwane straty kredytowe *dla ekspozycji z utratą wartości straty kredytowe do przewidywanej daty zakończenia okresu windykacji
Faza 3 (kredyty z utratą wartości) *	
Faza 4 (kredyty z utratą wartości) na moment początkowego ujęcia (tzw. POCI)	

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dla ekspozycji detalicznych Spółka stosuje model oparty na kalkulacji marginalnego PD, czyli prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w określonym miesiącu liczonym od momentu uruchomienia ekspozycji. Dzięki temu możliwe jest odwzorowanie charakterystycznego dla ekspozycji detalicznych zróżnicowania jakości kredytowej w czasie życia ekspozycji.

Spółka identyfikuje przesłankę istotnego wzrostu ryzyka dla danej ekspozycji w oparciu o porównanie krzywych prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie trwania ekspozycji na datę początkowego ujęcia oraz na datę raportową.

Dla każdej daty raportowej porównywane są tylko te części oryginalnej i obecnej krzywej prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, które odpowiadają okresowi począwszy od daty raportowej do zapadalności ekspozycji. Porównanie opiera się na wartościach średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie życia kredytu w analizowanym okresie korygowanego o bieżące oraz prognozowane wskaźniki makroekonomiczne.

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dla klientów korporacyjnych Spółka stosuje model oparty na łańcuchach Markowa. Kalkulacja krzywej maksymalnego akceptowalnego pogorszenia się jakości kredytu w czasie, które nie jest identyfikowane jako istotny wzrost ryzyka kredytowego, odbywa się na podstawie prawdopodobieństw niewykonania zobowiązania oszacowanych na podstawie migracji klientów pomiędzy poszczególnymi klasami ratingowymi oraz scoringowymi.

W celu identyfikacji pozostałych przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego Spółka wykorzystuje pełną dostępną informację jakościową i ilościową, w tym:

- działania restrukturyzacyjne wprowadzające dla dłużnika udogodnienia wymuszone jego trudną sytuacją finansową (ang. forbearance),
- opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału lub odsetek dłuższe niż 30 dni,
- zidentyfikowane sygnały wczesnego ostrzegania w ramach procesu monitoringu świadczące o istotnym wzroście ryzyka kredytowego,
- istotne podwyższenie wskaźnika LTV, (czyli wzrost LTV w stosunku do LTV na moment udzielenia o 100 punktów procentowych),
- ocenę analityka w ramach procesu analizy zindywidualizowanej,
- kwarantanna w Fazie 2 ekspozycji, dla których w ciągu minionych 3 miesięcy ustała przesłanka utraty wartości.

Przesłanką utraty wartości (fazy 3 z utratą wartości) ekspozycji kredytowej jest, w szczególności:

- opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty dłuższe niż 90 dni,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej wskazującej na istotne zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności wymuszone względami ekonomicznymi lub prawnymi wynikającymi z trudności finansowych klienta (do czasu uznania wierzytelności za uzdrowioną),
- wnioskowanie o ogłoszenie upadłości dłużnika, postawienie go w stan likwidacji lub wszczęcie wobec niego postępowania egzekucyjnego.

Strata oczekiwana wyznaczana jest jako iloczyn parametrów ryzyka kredytowego: prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), poziomu straty w momencie niewykonania zobowiązania (LGD) oraz wartości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (EAD), przy czym każdy z powyższych parametrów ma postać wektora o wymiarze liczby miesięcy pokrywających horyzont szacowania straty kredytowej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Fazy 1 Spółka stosuje maksymalnie 12-miesięczny horyzont szacowania straty oczekiwanej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Fazy 2 (bez utraty wartości) i Fazy 4 oczekiwaną stratę szacuje się w horyzoncie do daty zapadalności ekspozycji. Faza 4 są to aktywa finansowe z utratą wartości na moment nabycia (POCI). W odniesieniu do ekspozycji z utratą wartości (Faza 3 i część ekspozycji w Fазie 4) stratę wylicza się w horyzoncie do przewidywanej daty zakończenia okresu windykacji. Strata oczekiwana zarówno w całym okresie trwania ekspozycji, jak i w okresie 12 miesięcy jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W celu wyznaczenia wartości aktywa na moment niewykonania zobowiązania w danym okresie Spółka stosuje uproszczony model korygując parametr określający wielkość ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania o przyszłe spłaty wynikające z harmonogramu.

W obliczeniach oczekiwanych strat kredytowych uwzględnia się szacunki dotyczące przyszłych warunków makroekonomicznych. W zakresie analizy portfelowej wpływ scenariuszy makroekonomicznych jest uwzględniany w wysokości parametru PD. Metodyka kalkulacji parametrów ryzyka obejmuje badanie zależności wysokości tych parametrów od warunków makroekonomicznych w oparciu o dane historyczne.

Na potrzeby kalkulacji straty oczekiwanej wykorzystuje się trzy scenariusze makroekonomiczne opracowane na podstawie prognoz PKO BP – bazowy oraz dwa scenariusze alternatywne. Zakres prognozowanych wskaźników obejmuje dla segmentu korporacyjnego jedynie wskaźnik PKB. Jednak model uwzględnia efekt otoczenia makroekonomicznego poprzez wpływ zmian w PKB sprzed 1 roku oraz sprzed prawie 2 lat, przy czym – zgodnie z oczekiwaniami – wpływ wcześniejszych zmian jest słabszy. Dla segmentu detalicznego model bazuje na wskaźniku PKB i Wibar 3M. Ostateczna strata oczekiwana jest średnią ważoną prawdopodobieństwem scenariuszy ze strat oczekiwanych odpowiadających poszczególnym scenariuszom.

W przypadku identyfikacji przesłanki utraty wartości ekspozycji znaczących indywidualnie, tj. gdzie zaangażowanie w finansowanie danego klienta przekracza 1 mln zł, oczekiwaną stratę kredytową z ekspozycji ustala się metodą zindywidualizowaną, jako różnicę pomiędzy jej wartością bilansową brutto a wartością

bieżącą oczekiwaną przyszłych przepływów pieniężnych, ustalonych z uwzględnieniem możliwych scenariuszy dotyczących realizacji umowy i zarządzania ekspozycją kredytową. Zindywidualizowaną metodę pomiaru oczekiwanej straty stosuje się także w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie znaczących niespełniających przesłanek utraty wartości, w przypadku których zastosowanie w tych obliczeniach parametrów portfelowych byłoby ze względu na specyfikę sprawy nieuzasadnione.

Zarówno proces oceny istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, jak i proces kalkulacji straty oczekiwanej realizowanej jest w trybie miesięcznym na poziomie indywidualnej ekspozycji. Wykorzystuje się w nim dedykowane środowisko obliczeniowe umożliwiające dystrybucję wyników do jednostek wewnętrznych Spółki.

Spółka dokonuje spisania wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części (spisanie). Spółka spisuje należności po dokonaniu każdorazowo analizy. Kryteria brane pod uwagę to status ekspozycji świadczący o niskim prawdopodobieństwie odzyskania należności, informacja o umorzeniu postępowania komorniczego będącego konsekwencją bezskuteczności egzekucji, bezskuteczność dotychczas prowadzonych działań windykacyjnych, stwierdzenie fraudu lub wyłudzenia.

Spisanie całkowite stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów.

2.6.3. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne klasyfikowane są jako instrumenty wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, po stronie aktywów bądź pasywów. Instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży.

Najlepszą podstawą do wyznaczenia wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty). W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku. Wykorzystywane techniki bazują między innymi na modelach zdyskontowanych przepływów pieniężnych i krzywych dochodowości.

Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat, chyba że stanowią one efektywną część zabezpieczenia w ramach prowadzonej przez Spółkę, dla niektórych instrumentów, rachunkowości zabezpieczeń.

Kwoty bazowe (wartości nominalne) transakcji pochodnych wykazane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania.

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu operacyjnego zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu FX forward i swapy stopy procentowej (tzw. kontrakty IRS).

2.6.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń w celu zapewnienia adekwatnego odzwierciedlenia w księgach ekonomicznych procesów związanych z zarządzaniem ryzykiem w Spółce.

Dodatkowo, dzięki zastosowaniu rachunkowości zabezpieczeń Spółka dąży do ograniczenia wahań w rachunku zysków i strat poprzez kompensowanie wyników uzyskiwanych na skutek zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

Strategia zabezpieczająca i opis relacji zabezpieczającej	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w PLN oraz EUR (opartych na zmiennym oprocentowaniu), wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji zamiany – IRS.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Swapy stopy procentowej - IRS, w których Spółka płaci kupon oparty o stałą stopę, a otrzymuje kupon oparty o zmienną stopę: WIBOR 1M lub EURIBOR 1M.
Pozycja zabezpieczana	Kredyt w PLN oraz EUR indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 1M lub EURIBOR 1M; kredyty te odpowiadają wartości umów leasingu i pożyczek opartych na stałej stopie. Wartość nominalu IRS na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 357.441 tys. zł, co stanowi 89% wartości umów leasingu i pożyczek opartych na stałej stopie procentowej.

Na podstawie przepisów przejściowych MSSF 9, Spółka zdecydowała o dalszym stosowaniu MSR 39 w zakresie przepisów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń i kontynuacji relacji zabezpieczających.

Spółka stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń dla wybranych transakcji, wyłącznie, gdy spełnione są następujące warunki:

- bez zbędnej zwłoki po ustanowieniu zabezpieczenia sporządzana jest sformalizowana dokumentacja powiązania zabezpieczającego, w której określony jest przyjęty przez jednostkę cel zarządzania ryzykiem oraz strategia ustanowienia zabezpieczenia,
- dokumentacja określa instrument zabezpieczający, pozycję zabezpieczaną, okres zabezpieczenia, rodzaj zabezpieczanego ryzyka, typ powiązania zabezpieczającego, sposób oceny efektywności,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem,
- poziom efektywności relacji zabezpieczających jest wysoki, tzn. przez cały okres zabezpieczenia kwota zmian przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej zostaje skompensowana zmianami przepływów pieniężnych instrumentu zabezpieczającego, a w testach retrospektywnych efektywność relacji zabezpieczających mieści się w przedziale od 80% do 125%,

- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie określić, co oznacza, że Spółka ma możliwość dokonania wiarygodnego pomiaru zmian przepływów środków pieniężnych zabezpieczanej pozycji, jak i instrumentu zabezpieczającego,
- efektywność relacji zabezpieczającej jest oceniana w trakcie trwania zabezpieczenia.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, które spełnia w ciągu okresu obrotowego warunki rachunkowości zabezpieczeń jest ujmowane w księgach w następujący sposób:

- zysk lub stratę uzyskaną w wyniku wyceny marży w dniu zawarcia transakcji zabezpieczającej (wycena różna od 0) ujmuje się jednorazowo w odpowiedniej pozycji rachunku zysków i strat zgodnie z ogólnymi zasadami rachunkowości Spółki,
- część zysku lub straty uzyskanej w wyniku aktualizacji wartości godziwej (wyceny) instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej, którą uznano za efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w pozycji Pozostałe kapitały,
- część zysku lub straty z aktualizacji wartości godziwej (wyceny) pochodnego instrumentu zabezpieczającego, którą uznano za nieefektywne zabezpieczenie ujmuje się w odpowiedniej pozycji rachunku zysków i strat zgodnie z ogólnymi zasadami rachunkowości Spółki,
- jeżeli zabezpieczane przyszłe zobowiązanie lub zabezpieczana prognozowana transakcja prowadzi do powstania składnika aktywów lub zobowiązania, wówczas na dzień wprowadzenia do ksiąg rachunkowych składnika aktywów lub zobowiązania związane z nim zyski i straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego, które uprzednio zostały ujęte bezpośrednio w pozostałych elementach kapitałów własnych, odpisuje się z kapitału własnego i odpowiednio dolicza się do początkowej ceny nabycia lub inaczej określonej początkowej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania,
- zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, które zostały uwzględnione w początkowej wycenie ceny nabycia lub innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania są następnie uwzględniane w rachunku zysków i strat, gdy dany składnik aktywów lub zobowiązanie jest rozliczany w rachunku zysków i strat,
- zmiany wartości godziwej zabezpieczającego instrumentu pochodnego, które zostały wykazane w pozycji Pozostałe kapitały, są uznawane w rachunku zysków i strat i klasyfikowane jako przychody lub koszty w okresach, w których pozycja zabezpieczana jest rozliczana w rachunku zysków i strat.

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Spółka posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu

zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w pozostałych elementach kapitałów własnych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,

- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w pozostałych elementach kapitałów własnych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w rachunku zysków i strat,
- Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na inne dochody całkowite przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w pozostałych elementach kapitałów własnych, aż do momentu zajścia planowanej transakcji.

2.6.5. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane do kategorii: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Spółka decyduje o klasyfikacji zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia.

Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zaliczane są pochodne instrumenty finansowe.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych niebędących pochodnymi instrumentami zabezpieczającymi są bezpośrednio odnoszone do rachunku zysków i strat.

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych klasyfikowane są zobowiązania inne niż wycenianie według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, obejmujące głównie zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów. W momencie początkowego ujęcia taki składnik zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, która jest powiększana lub pomniejszana o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do emisji składnika zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.6.6. Zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Spółka zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujemowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Spółki, lub
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujemowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku, lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Główne zobowiązania warunkowe Spółki to zobowiązania do przekazania aktywów w leasing finansowy lub udzielenia pożyczki.

Na udzielone zobowiązania warunkowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy. Rezerwa z tytułu zobowiązań warunkowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych za pomocą rynkowych stóp procentowych. Przyszłe przepływy dotyczące zobowiązań warunkowych oblicza się na podstawie dostępnego limitu oraz terminu odpowiadającego końcowej dacie tego zobowiązania i prawdopodobieństwa wypływu środków ze Spółki.

2.6.7. Metoda ustalania wartości godziwej i zamortyzowanego kosztu

Spółka decyduje o klasyfikacji aktywa finansowego i zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się co do zasady w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu Spółka wycenia do wartości godziwej aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej, dla których istnieje aktywny rynek, wykorzystuje się ceny rynkowe publikowane przez rzetelne i wiarygodne źródła, np. serwis Reuters, Bloomberg, GPW itp.

W przypadku, gdy nie jest dostępna wiarygodna cena rynkowa instrumentu finansowego, wycena przeprowadzana jest w oparciu o cenę teoretyczną zbudowaną na podstawie modelu krzywej dochodowości. Model krzywej dochodowości oparty jest na notowaniach rynkowych z rynku pieniężnego oraz kontraktów swap dla poszczególnych walut. Model wyceny zawiera elementy korekty o ryzyko kredytowe.

Po początkowym ujęciu Spółka wycenia według zamortyzowanego kosztu aktywa finansowe spełniające kryteria wyceny według zamortyzowanego kosztu (por. 2.6.1.1. nota niniejszego sprawozdania finansowego).

Metoda zamortyzowanego kosztu jest metodą ustalenia wartości instrumentu finansowego poprzez ujęcie wartości, w jakiej instrument finansowy został wyceniony w momencie początkowego ujęcia, pomniejszenie jej o spłatę kwoty kapitału, powiększenie lub pomniejszenie o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszenie jej o odpisy na oczekiwane straty kredytowe z tytułu utraty wartości.

Spółka klasyfikuje poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej do następujących kategorii, stosując przy tym różnorodne metody ustalania ich wartości godziwej:

- Poziom 1: Ceny kwotowane na aktywnych rynkach

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest bezpośrednio o ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań.

- Poziom 2: Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadkach, których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni, (jako ceny) lub pośrednio (bazujące na cenach).

- Poziom 3: Pozostałe techniki wyceny

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana za pomocą modeli wyceny, w przypadku, których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

2.6.8. Wyłączenie instrumentów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych lub gdy Spółka przenosi składnik aktywów finansowych na inny podmiot. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Spółka przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy Spółka zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Spółki.

Przenosząc składniki aktywów finansowych Spółka ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Spółka przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej i jednocześnie odrębnie rozpoznaje jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Spółkę lub powstałe podczas tego transferu,

- jeżeli Spółka zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- jeżeli Spółka nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, Spółka ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki do wysokości wynikającej z kontynuowanego zaangażowania, a w przypadku braku kontroli składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej i jednocześnie odrębnie rozpoznawane są jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki zachowane przez Spółkę lub powstałe podczas tego transferu.

Spółka wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Spółka dokonuje spisania wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części (spisanie). Spisanie całkowite stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów.

2.7. Prezentacja i wycena pozostałych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej

2.7.1. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są niemającymi formy fizycznej, ale możliwymi do zidentyfikowania niepieniężnymi składnikami majątkowymi kontrolowanymi przez Spółkę, powodującymi w przyszłości wpływ do Spółki korzyści ekonomicznych powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Wartości niematerialne Spółki początkowo wykazuje się według kosztu historycznego (w cenie nabycia).

Cena nabycia programu komputerowego obejmuje:

- cenę zakupu, należną dostawcy, pomniejszoną o udzielone rabaty i upusty, a powiększoną o cło i podatek akcyzowy od importu oraz podatek od towarów i usług niepodlegający odliczeniu,
- wszystkie inne dające się bezpośrednio przyporządkować nakłady lub koszty związane z dostosowaniem nabytego oprogramowania do używania, zgodnie z przeznaczeniem planowanym przez Spółkę, naliczone od dnia nabycia do dnia przekazania oprogramowania do używania.

Do bezpośrednich nakładów lub kosztów zalicza się w szczególności:

- koszty konsultacji zewnętrznych,
- koszty uruchomienia i testów sprawdzających działanie programów komputerowych,

- koszty świadczeń pracowniczych pracowników Spółki, w odniesieniu do nabytego oprogramowania wskazanego w ramach danego projektu informatycznego, poniesione wyłącznie w związku z jego dostosowaniem do wymogów Spółki. Do kosztów tych zalicza się krótkoterminowe świadczenia pracownicze (koszty osobowe) pracowników obejmujące: wynagrodzenia zasadnicze, godziny nadliczbowe, premie, które można odnieść do danego oprogramowania, wszystkie pochodne związane z wyżej wymienionymi świadczeniami pracowniczymi.

Do kosztów bezpośrednich nie zalicza się kosztów świadczeń pracowniczych z tytułu płatnych nieobecności, które ujmuje się w kosztach działania Spółki oraz kosztów otrzymanego finansowania zewnętrznego (odsetki lub dyskonto), jeżeli płatność związana z danym oprogramowaniem odroczone jest na okres dłuższy niż normalny kredyt kupiecki.

Późniejsza wycena obejmuje pomniejszenie tej wartości o umorzenie, którego dokonuje się przez szacowany okres użyteczności tego składnika aktywów, i zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, wynikające z przeprowadzanych testów na utratę wartości (w przypadku zidentyfikowania istotnych przesłanek utraty wartości podczas okresowych przeglądów wartości niematerialnych). Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych wartości firmy ani składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Przeglądu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości, dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w Pozostałych kosztach operacyjnych w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy, jeżeli wartość księgowa wartości niematerialnej przekracza jej wartość odzyskiwalną. W przypadku innych wartości niematerialnych (niebędących wartościami firmy) odpis ten może ulec odwróceniu, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgowa składnika aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałyby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży wartości niematerialnych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Do wartości niematerialnych Spółki zalicza się przede wszystkim zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe, które aktywuje się w wysokości ceny nabycia, tj. kosztów poniesionych na zakup i dostosowanie nabytego konkretnego oprogramowania komputerowego do używania zgodnie z wymogami Spółki.

Amortyzację oprogramowania nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia jego wartości początkowej przez okres użytkowania, który wynosi co do zasady od 2 do 10 lat.

Relacje z klientami są ujawnionym zidentyfikowanym aktywem przy rozliczeniu ceny nabycia Raiffeisen-Leasing Polska S.A. wycenionym odrębnie dla klientów korporacyjnych i detalicznych. Przyjęty okres amortyzacji dla tych aktywów wynosi 20 lat, przy czym stosowana jest metoda degresywna uzależniona od stopnia konsumowania korzyści ekonomicznych wynikających z ich korzystania.

Wartość firmy, jaka powstała z tytułu nabycia spółki Raiffeisen-Leasing Polska S.A. w dniu 1 grudnia 2016 roku, została przypisana do wyodrębnionej ewidencyjnie części aktywów Spółki, będących aktywami nabytej Raiffeisen-Leasing Polska S.A. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości. W przypadku stwierdzenia częściowej lub całkowitej utraty wartości dokonywany jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w ciężar wyniku finansowego.

2.7.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego (ceny nabycia) pomniejszonego o umorzenie i zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem i przystosowaniem do używania lub wytworzeniem danych aktywów.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych ponoszone są głównie na dostosowanie do potrzeb Spółki wynajmowanych lokali z przeznaczeniem na placówki obsługi klientów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmuje jako odrębny składnik tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi dodatkowy wpływ korzyści ekonomicznych dla Spółki, które można przyporządkować danemu składnikowi rzeczowych aktywów trwałych, zaś cenę nabycia lub koszt wytworzenia danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Amortyzację składników rzeczowych aktywów trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, jeżeli jest istotna, na przestrzeni szacunkowego okresu ich użytkowania. Amortyzacja składników aktywów trwałych oddanych klientom w użytkowanie na podstawie umów leasingu operacyjnego prezentowana jest w odrębnej pozycji w rachunku zysków i strat.

Stawki amortyzacyjne stosowane co do zasady dla podstawowych kategorii rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

Nieruchomości inwestycyjne	40-50 lat
Ulepszenia w obcych środkach trwałych (w budynkach lub lokalach)	W zależności od długości umowy najmu (1-10 lat)
Urządzenia techniczne i maszyny	2 - 5 lat
Komputery	2 - 5 lat
Środki transportu	4 lata z uwzględnieniem przewidywanej wartości rezydualnej
Inne środki trwałe	2 - 6 lat

Co najmniej raz w roku weryfikowane są przyjęte okresy użytkowania.

Przeglądu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości środków trwałych, dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów.

Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w Pozostałych kosztach operacyjnych w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy, jeżeli wartość księgowa składnika rzeczowych aktywów trwałych przekracza jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony, ale tylko do takiego poziomu, aby wartość księgowa składnika aktywów nie przekroczyła wartości księgowej, którą miałyby ten składnik aktywów (po pomniejszeniu o kwotę amortyzacji), jeżeli nie zostałyby ujęte odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zyski lub straty ze sprzedaży środków trwałych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według kosztu historycznego (ceny nabycia) pomniejszonego o umorzenie i zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej dla pozostałych składników rzeczowych aktywów trwałych.

2.7.3. Leasing

2.7.3.1. Spółka jako leasingodawca

Spółka jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Spółkę jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego.

W przypadku leasingu finansowego przedmiot leasingu nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, natomiast w pozycji aktywów Należności z tytułu leasingu oraz pożyczek ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Inwestycja leasingowa netto to inwestycja leasingowa brutto zdyskontowana stopą procentową leasingu.

Stopa procentowa leasingu jest stopą dyskontową, która na dzień rozpoczęcia leasingu powoduje, że wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych równa się sumie wartości godziwej przedmiotu leasingu oraz początkowych kosztów bezpośrednich poniesionych przez Spółkę.

Przychody z tytułu leasingu finansowego ujmuje się przez okres trwania leasingu finansowego w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Spółkę i wykazuje w przychodach z tytułu leasingu finansowego. Przychody te ustalone są od wartości bilansowej, tj. inwestycji leasingowych netto pomniejszonych o oszacowaną utratę ich wartości przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej w oparciu o kompletny przepływ pieniężny generowany przez umowy leasingu.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Przepływ ten w szczególności uwzględnia opłatę administracyjną pobieraną przy zawarciu umowy leasingu finansowego, wstępną opłatę leasingową, okresowe opłaty leasingowe oraz opłatę za przeniesienia prawa własności przedmiotu leasingu na korzystającego.

Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w związku z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingu finansowego, korygują wartość początkową składnika aktywów - należności z tytułu leasingu finansowego.

Umowy leasingowe, na mocy których nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu, klasyfikowane są jako umowy leasingu operacyjnego.

W przypadku umów leasingu operacyjnego zawartych przez Spółkę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę. Aktywa oddane w leasing operacyjny są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zgodnie z charakterem tych aktywów.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego rozpoznawane są jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu. Koszty, łącznie z amortyzacją, poniesione w celu uzyskania przychodów z tytułu leasingu, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat.

Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w związku z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingu operacyjnego zwiększają wartość bilansową przedmiotu leasingu i są ujmowane jako koszty w okresie leasingu na tej samej podstawie co przychody z tytułu leasingu.

Spółka amortyzuje oddane w leasing operacyjny składniki aktywów zgodnie z zasadami amortyzacji przyjętymi przez Spółkę w odniesieniu do zbliżonych aktywów, z uwzględnieniem okresu trwania umowy leasingu operacyjnego.

2.7.3.2. Spółka jako leasingobiorca

MSSF 16 Leasing obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie i zastąpił uprzednio obowiązujący MSR 17 Leasing. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Istotnym elementem nowej definicji leasingu jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym aktywem i czerpania korzyści ekonomicznych ze zidentyfikowanego w umowie składnika aktywów.

MSSF 16 eliminuje z punktu widzenia leasingobiorcy klasyfikację leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, wprowadzając jeden model ujęcia i wyceny zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz zobowiązania z tytułu płatności leasingowych, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych (do 12 miesięcy) oraz umów leasingowych dotyczących nieistotnych kwotowo składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat (zgodnie z MSR 17 wydatki związane z wykorzystaniem

aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w ogólnych kosztach administracyjnych). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania podlegają liniowej amortyzacji, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych podlegają wycenie metodą zamortyzowanego kosztu.

Spółka dokonała wdrożenia standardu retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu zastosowania standardu do kapitałów własnych na 1 stycznia 2019 roku bez przekształcania danych porównawczych, ujmując aktywa z tytułu praw do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniom z tytułu leasingu w wartości bieżącej przyszłych opłat leasingowych, skorygowanych o kwoty przedpłat ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio przed dniem pierwszego zastosowania.

Do umów leasingu lub umów zawierających leasing Spółka kwalifikuje umowy, zgodnie z którymi:

- uzyskuje prawo do używania zidentyfikowanego składnika aktywów, a prawu dostawcy do podstawienia alternatywnego składnika aktywów nie jest znaczące, oraz
- posiada prawo do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania prawa przez cały okres użytkowania, oraz
- posiada prawo do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania, gdy:
 - Spółka posiada prawo do kierowania tym, w jaki sposób i w jakim celu wykorzystuje się składnik aktywów przez cały okres użytkowania, lub
 - podjęto wcześniej odpowiednie decyzje dotyczącego tego, w jaki sposób i w jakim celu wykorzystuje się składnik aktywów.

Spółka stosuje wyłączenia i nie ujmuje aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązań w odniesieniu do:

- leasingów krótkoterminowych, do których Spółka zalicza umowy bez możliwości zakupu składnika aktywów, zawarte na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia umowy, w szczególności umowy zawarte na czas nieokreślony z krótkim (do 12 miesięcy) terminem wypowiedzenia, bez znaczących kar, przez które rozumie się w szczególności poniesione nakłady z tytułu inwestycji w obcym środku trwałym oraz koszty zmiany lokalizacji,
- leasingów niskocennych (składnik aktywów ma wartość mniejszą niż 20 tys. zł, ustalaną w oparciu o wartość nowego składnika aktywów bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem), z wyłączeniem umów najmu powierzchni.

Zobowiązanie z tytułu leasingu Spółka wycenia początkowo w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie.

Na wartość zobowiązania z tytułu leasingu wpływają:

- stałe opłaty pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem indeksu lub stawki obowiązujących na datę rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cena wykonania opcji kupna, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo powyżej 50%, że Spółka skorzysta z opcji kupna,
- kary pieniężne z tytułu wypowiedzenia umowy leasingu, jeżeli umowa leasingu przewiduje opcję wypowiedzenia przez Spółkę jako leasingobiorcę.

Spółka nie zalicza do opłat leasingowych zmiennych opłaty uzależnionych od czynników zewnętrznych.

Po początkowym ujęciu Spółka wycenia zobowiązania z tytułu leasingu w zamortyzowanym koszcie.

Aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu Spółka ujmuje jako korektę składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania. W przypadku gdy w wyniku aktualizacji wyceny wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania została zmniejszona do zera i ma miejsce dalsze zmniejszenie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, pozostałą kwotę aktualizacji wyceny Spółka ujmuje jako zysk lub stratę.

Składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania podlegają przez Spółkę początkowej wycenie według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Spółkę.

Po początkowym ujęciu Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania pomniejszając jego wartość początkową o odpisy amortyzacyjne (umorzenie metodą liniową) i odpis z tytułu utraty wartości oraz koryguje z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Spółka do zdyskontowania przyszłych płatności leasingowych stosuje stopy dyskonta:

- skalkulowane na bazie krzywych rentowności odzwierciedlających koszt finansowania w danej walucie,
- pokrywające tenor najdłuższej umowy leasingowej podlegającej wycenie i odzwierciedlające – dla danej waluty – stałą rynkową stopę procentową oraz koszt finansowania Spółki.

Opłaty leasingowe w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego i niskocennego Spółka ujmuje jako koszt metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

2.7.4. Środki pieniężne

Do środków pieniężnych oraz ich ekwiwalentów na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych zaliczane są płynne aktywa krótkoterminowe (do 3 miesięcy), które nie są narażone na ryzyko istotnej zmiany wartości, takie jak środki na rachunkach bankowych oraz lokaty bankowe o datach zapadalności do 3 miesięcy.

Ekwiwalenty środków pieniężnych służą realizacji krótkoterminowych obciążeń pieniężnych, a nie mają na celu działalności inwestycyjnej lub innej.

2.7.5. Inwestycje w jednostkach zależnych

Spółka wycenia wartość udziałów i akcji w jednostkach zależnych w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka przeprowadza testy na utratę wartości inwestycji w jednostkach zależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Spółka dokonuje oszacowania wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa, a w przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość użytkową, Spółka ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Powyższa prognoza wartości użytkowej wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych przepływów pieniężnych, które Spółka może uzyskać z tytułu dywidend lub wpływów pieniężnych z tytułu ewentualnej sprzedaży inwestycji pomniejszonej o koszty sprzedaży. Przyjęcie innych założeń dotyczących prognozowanych przepływów pieniężnych mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych inwestycji.

2.7.6. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Spółce ciąży istniejący obecny obowiązek świadczenia (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wykorzystania już posiadanych lub przyszłych aktywów Spółki, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej, która odzwierciedla koszt pieniądza dla Spółki (a w szczególności może to być stopa wolna od ryzyka), oraz przy uwzględnieniu ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Spółka tworzy w szczególności rezerwy:

- na obecne zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi wyceniane metodą aktuarialną,
- na skutki toczącego się postępowania sądowego.

Rezerwy na zobowiązania tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat, co do zasady w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Na dzień, w którym nastąpiło zmniejszenie lub ustanie ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, niewykorzystane rezerwy zmniejszają koszty działalności Spółki.

2.7.7. Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem.

Kapitał podstawowy obejmuje zarejestrowany kapitał akcyjny. Wartość kapitału zaprezentowana w sprawozdaniu finansowym odpowiada wartości kapitału zakładowego Spółki i wykazana jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Do kapitałów własnych zaliczane są również:

- kapitał zapasowy, powstały ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej oraz tworzony z odpisów z zysku. Na kapitał zapasowy przekazuje się przynajmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej wysokości kapitału zakładowego,
- kapitał (fundusz) rezerwowy,
- pozostałe kapitały, obejmujące:
 - kwoty z rozliczenia połączenia, przejęcia jednostek odniesione na kapitały,
 - zyski / straty z aktualizacji wyceny zabezpieczającego instrumentu pochodnego do wartości godziwej, uznane za część efektywną zabezpieczenia,
 - zyski / straty aktuarialne,
 - niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych (bądź korekty wyników) nieprzeznaczony na inne kapitały lub niepokryty z innych kapitałów,
- wynik finansowy bieżącego roku pomniejszony o wypłacone zaliczki na poczet dywidendy z wyniku finansowego za bieżący rok.

2.7.8. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i odroczony.

Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat. Podatek bieżący obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe niebędące przychodami księgowymi, koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodu oraz o koszty podatkowe niebędące kosztami księgowymi. Ponadto dla celów podatkowych wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu.

Przy ustalaniu odroczonego podatku dochodowego uwzględnia się wartość aktywa i rezerwy na odroczony podatek na dzień bilansowy rozpoczynający i kończący okres sprawozdawczy. Wartość odroczonego podatku dochodowego na dzień bilansowy ustala się z zastosowaniem metody bilansowej jako zmianę stanu pozycji bilansowych - aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy.

Z uwagi na odmiennosć momentu uznania przychodu za osiągnięty lub kosztu za poniesiony w rozumieniu przepisów prawa bilansowego i podatkowego Spółka tworzy rezerwę oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego, przeliczoną odpowiednią stawką podatkową.

Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat lub (w przypadku skutków wyceny aktywów finansowych odnoszonych na inne dochody całkowite) w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Pozostałe dochody całkowite.

Spółka tworzy rezerwę na podatek odroczony w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się w wysokości stawki podatkowej, która według przewidywań będzie stosowana wówczas, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub zobowiązanie rozliczone, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe, obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego i rezerwy na podatek odroczony nie podlegają dyskontowaniu.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.7.9. Zapasy

Zapasy obejmują przede wszystkim:

- inwestycje leasingowe przed wydaniem przedmiotu leasingu klientom,
- pokontraktowe przedmioty leasingu operacyjnego przeznaczone do sprzedaży.

Zapasy są wyceniane według jednej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia nie wyższych od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cenę nabycia/ koszt wytworzenia pozycji zapasów ustala się z zastosowaniem metody szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia/ kosztów wytworzenia.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody. Kwotę wszelkich odpisów aktualizujących wartości zapasów do poziomu

wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszystkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy kwota początkowego ujęcia jest testowana pod kątem utraty wartości. Kwotę wszelkich odpisów wartości aktywów przejętych za długi do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

2.7.10. Pozostałe aktywa

Pozycja Pozostałe aktywa obejmuje przede wszystkim:

- należności pozostałe ze sprzedaży powindykacyjnych i pokontraktowych przedmiotów leasingu,
- zaliczki do dostawców,
- koszty zapłacone z góry a dotyczące późniejszych okresów sprawozdawczych,
- rozrachunki publiczno-prawne, w tym z tytułu podatku od towarów i usług.

Koszty zapłacone z góry ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty kontrahentowi i rozlicza w czasie do rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres, którego dotyczy zapłacona kwota kosztów.

2.7.11. Pozostałe zobowiązania

Pozycja Pozostałe zobowiązania obejmuje przede wszystkim:

- otrzymane od klientów kaucje i depozyty stanowiące zabezpieczenie należności z tytułu leasingu i pożyczek, wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- otrzymane zaliczki od klientów, w tym wpłaty na poczet przyszłych umów leasingu,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy,
- rezerwy na premie i bonusy,
- przychody przyszłych okresów.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią koszty do zapłacenia głównie z tytułu gospodarki własnej, nieudokumentowane fakturą zakupu. Koszty te dotyczą bieżącego okresu sprawozdawczego i ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie wykonania usługi lub dostawy, tj. powstania zobowiązania. Są płatne w późniejszym okresie w momencie otrzymania faktur od dostawców.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wymagalne w ciągu roku obrotowego ujmuje się w wartości godziwej i wycenia według zamortyzowanego kosztu.

Pozycja przychodów przyszłych okresów obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

3. Zmiany zasad rachunkowości i prezentacji sprawozdań finansowych

3.1. MSSF 16 Leasing

Standard MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie i zastąpił uprzednio obowiązujący MSR 17 „Leasing”. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Istotnym elementem nowej definicji leasingu jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym aktywem i czerpania korzyści ekonomicznych ze zidentyfikowanego w umowie składnika aktywów.

MSSF 16 eliminuje z punktu widzenia leasingobiorcy klasyfikację leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, wprowadzając jeden model ujęcia i wyceny zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz zobowiązania z tytułu płatności leasingowych, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych (do 12 miesięcy) oraz umów leasingowych dotyczących nieistotnych kwotowo składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat (zgodnie z MSR 17 wydatki związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w ogólnych kosztach administracyjnych). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania podlegają liniowej amortyzacji, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych podlegają wycenie metodą zamortyzowanego kosztu.

Spółka dokonała wdrożenia standardu retrospektywnie na 1 stycznia 2019 roku bez przekształcania danych porównawczych, ujmując aktywa z tytułu praw do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniom z tytułu leasingu w wartości bieżącej przyszłych opłat leasingowych.

Zobowiązania z tytułu leasingu oraz Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

W wyniku wdrożenia standardu Spółka rozpoznała zobowiązania z tytułu leasingu (najmu nieruchomości) prezentowane w nocie 29. Pozostałe zobowiązania w kwocie 34.119 tys. zł w wartości bieżącej przyszłych opłat leasingowych pozostających do zapłaty na moment rozpoczęcia stosowania MSSF 16, na które składają się stałe opłaty leasingowe oraz zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Spółka rozpoznała 34.119 tys. zł aktywów z tytułu prawa do użytkowania na 1 stycznia 2019 roku.

Zastosowane szacunki

Wdrożenie MSSF 16 wymagało przyjęcia przez Spółkę następujących istotnych szacunków, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania, w szczególności w odniesieniu do okresu leasingu i stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych.

W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony dotyczących placówek oddziałów Spółka przyjęła przewidywany okres korzystania z tych placówek.

Stopy dyskonta użyte przez Spółkę do zdyskontowania przyszłych płatności leasingowych (krańcowe stopy pożyczkowe) wynosiły na moment pierwszego zastosowania - dla PLN 2,49%, 0,90% dla EUR.

Łączny wpływ dyskonta z tytułu zastosowania powyższych stóp do kalkulacji wartości bieżącej zobowiązań z tytułu leasingu wyniósł 1.044 tys. zł.

Łączny wpływ korekt z tytułu wdrożenia MSSF 16 na aktywa i zobowiązania Spółki

Uzgodnienie różnicy pomiędzy kwotami przyszłych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego ujawnionymi zgodnie z MSR 17 na 31 grudnia 2018 roku a zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi na 1 stycznia 2019 roku według MSSF 16 prezentuje tabela poniżej:

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego - Stan na 31 grudnia 2018 roku (bez dyskonta)	35 750
Krótkoterminowe umowy leasingowe	-580
Umowy leasingowe aktywów o niskiej wartości	-7
Wpływ dyskonta przy użyciu krańcowej stopy procentowej Spółki w wysokości 0,90% - 2,49%	-1 044
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu - Stan na 1 stycznia 2019 roku	34 119

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych i odpowiadających im aktywów z tytułu prawa do użytkowania aktywów zaprezentowano poniżej:

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej	31 grudnia 2018 (MSR 17)	Efekt ujęcia umów leasingu (z dyskontem)	1 stycznia 2019 (MSSF 16)
Aktywa			
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	569 345	34 119	603 464
Prawo do użytkowania aktywów	x	34 119	34 119
Zobowiązania i kapitały			
Pozostałe zobowiązania, w tym:	572 806	34 119	606 925
Zobowiązania z tytułu leasingu	x	34 119	34 119

W wyniku wdrożenia MSSF 16 w 2019 roku ogólne koszty administracyjne nie zostały obciążone kwotą rat leasingowych netto w wysokości 10.116 tys. zł. Koszty rat leasingowych zostały alokowane do kosztów amortyzacji w wysokości 9.994 tys. zł oraz do kosztów odsetkowych w wysokości 439 tys. zł.

4. Istotne szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu Spółki dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym i w notach objaśniających, w szczególności kwoty, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki i założenia dokonywane są na datę bilansową w oparciu o dostępne dane historyczne, informacje o warunkach aktualnych w momencie dokonywania szacunków oraz wiele innych czynników, które są uważane za właściwe w danych okolicznościach, w tym o oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków i działań podejmowanych przez Spółkę, wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu, lub też w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku i w okresach przyszłych pod warunkiem, że korekta dotyczy tego okresu, w którym dokonano zmiany, i okresów przyszłych.

Główne subiektywne oceny, estymacje i założenia przyjęte przez Spółkę dotyczą przede wszystkim:

4.1. Utrata wartości aktywów finansowych

Proces monitorowania ryzyka utraty wartości aktywów finansowych (w tym przede wszystkim należności z tytułu leasingu i pożyczek oraz ekspozycji pozabilansowych) oparty jest na identyfikacji zdarzeń uznanych za utratę wartości na poziomie klienta. W szczególności ustalana jest kwota zaległości, sprawdzane przekroczenie progu bezwzględnego oraz ustalanie, czy został spełniony próg względny (RTS – regulacyjne standardy techniczne - jako 1% wartości łącznego zaangażowania klienta). Wówczas na kliencie oznaczana jest automatycznie utrata wartości. W Spółce ponadto realizowane są cyklicznie procesy, które pozwalają ustalić ekspozycje posiadające znamiona oszustwa, co kwalifikuje automatycznie klienta do utraty wartości. Za ekspozycję z utratą wartości uznawana jest ekspozycja i klient, wobec którego podjęte zostały działania windykacyjne nieco wcześniej niż wystąpienie przeterminowania, w szczególności nastąpiło rozwiązanie umowy lub rozpoczęcie windykacji terenowej zmierzające do odbioru przedmiotu finansowania od klienta. Ponadto utrata wartości w Spółce rozpoznawana jest łącznie na kliencie w sytuacji, gdy choć jedna ekspozycja spełnia przesłanki (zarażanie ekspozycji) oraz stosowany jest cross – default, gdy znane są powiązania kapitałowe/biznesowe podmiotów o istotnym zaangażowaniu. Utrata wartości oznaczana jest również, gdy w wyniku działań restrukturyzacyjnych Spółka dokonała redukcji zadłużenia. Dla uszczelnienia procesów automatycznych Spółka ponadto dopuszcza oflagowanie utraty wartości w sposób indywidualny w przypadku powzięcia negatywnych informacji o sytuacji klienta lub informacji, które skutkują znaczącym pogorszeniem pozycji Spółki jako wierzyciela, w tym utrata przedmiotów, brak wiedzy o ich lokalizacji itp. Po ustaniu przesłanek utraty wartości Spółka stosuje trzymiesięczny okres kwarantanny, który obsługiwany jest automatycznie.

4.1.1. Utrata wartości należności z tytułu leasingu finansowego oraz pożyczek udzielonych klientom przez Spółkę

Spółka przeprowadza przegląd swojego portfela pożyczek i umów leasingowych pod kątem utraty wartości co miesiąc. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela pożyczek i umów leasingowych, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnej umowy.

Stosowane są dwie metody szacunku, oparte o parametry wyliczone na podstawie strat notowanych historycznie dla podobnych grup przedmiotów finansowania oraz oparte o wartość wycen zewnętrznych/operatów szacunkowych oraz szacunków wewnętrznych jednostki merytorycznej w Spółce.

Spółka szacuje potencjalne odzyski z przedmiotów finansowania ustalając w ten sposób przepływ na podstawie dwóch parametrów w modelu: haircut i success rate.

Parametr haircut oznacza spodziewany procentowy odzysk z przedmiotu w przypadku sprzedaży, success rate - prawdopodobieństwo sprzedaży.

Oba parametry kalkulowane są na podstawie historycznych odzysków i historycznych zagospodarowań w procesie zagospodarowania pokontraktowych i powindykacyjnych przedmiotów leasingu. Parametry kalkulowane są osobno dla kilku grup przedmiotów finansowania: samochody osobowe, samochody ciężarowe, maszyny ogólne i specjalistyczne, środki transportu oraz pozostałe i stosowane adekwatnie do danego przedmiotu w ramach umowy.

Przyjęty model polega na dyskontowaniu przepływów pieniężnych, skorygowanych przede wszystkim o wyniki oceny możliwości zbycia przyjętych zabezpieczeń, koszty windykacji, płynność rynku oraz koszt pieniądza w czasie.

Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych, i okresy, w których one nastąpią, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

W Spółce przeprowadzana jest ponadto ocena wpływu zmiany parametrów przyjętych do wyliczenia wartości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu leasingu i pożyczek na wynik finansowy Spółki, gdzie PD oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia utraty wartości, LGD – oczekiwaną wysokość straty na kontrakcie w przypadku wystąpienia utraty wartości.

Szacowana zmiana wartości odpisu dla portfela należności z tytułu leasingu i pożyczek w relacji do zmian PD i LGD, przy założeniu aktualnej na daną datę wartości portfela	Zwiększenie PD o 10%		Zwiększenie LGD o 10%		Zwiększenie LGD o 20%	
	szacowana zmiana odpisu		szacowana zmiana odpisu		szacowana zmiana odpisu	
	wartościowo	procentowo	wartościowo	procentowo	wartościowo	procentowo
Według stanu na 31 grudnia 2019 roku						
Faza 1	370	1%	5 679	17%	11 350	33%
Faza 2	1 740	2%	10 599	14%	23 386	32%
Faza 3	n/d	n/d	7 262	2%	15 164	4%
Faza 4	n/d	n/d	124	0%	258	1%
Według stanu na 31 grudnia 2018 roku						
Faza 1	-399	-1%	5 639	18%	11 441	36%
Faza 2	-5 106	-6%	11 645	14%	25 266	30%
Faza 3	n/d	n/d	5 722	1%	11 744	3%
Faza 4	n/d	n/d	203	0%	422	1%

4.2. Kalkulacja rezerw

Rezerwy na obecne zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, obejmują rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe. W kalkulacji tych rezerw uwzględniono wszystkie odprawy, które mogą być w przyszłości wypłacone przez Spółkę. Aktualizacji szacunków na dzień 31 grudnia 2019 roku dokonano wykorzystując kalkulacje przeprowadzone przez zewnętrznego niezależnego aktuarium przy zastosowaniu metody indywidualnej (dla każdego pracownika osobno). Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji, ale z uwzględnieniem założeń dotyczących choćby rotacji zatrudnienia, podstawy wymiaru odprawy i prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby, jako pracownika Spółki, daty wypłaty odprawy etc. Istotnym elementem wpływającym na wysokość rezerwy jest przyjęta stopa dyskonta, która bazuje na rentowności papierów wartościowych wolnych od ryzyka (obligacje skarbowe) i denominowanych w walucie, w której wypłacane są świadczenia pracownicze, a których termin wykupu jest zbliżony z szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Zmiana stopy dyskonta finansowego o +/- 1 p.p. wpłynęłaby odpowiednio na zmniejszenie wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe o 45 tys. zł / zwiększenie - o 53 tys. zł.

Spółka tworzy również inne rezerwy, w tym w szczególności rezerwy na skutki toczącego się postępowania sądowego. Wysokość rezerwy szacowana jest z uwzględnieniem ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem w oparciu o wartości prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych, przy czym gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wtedy te przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej koszt pieniądza dla Spółki.

4.3. Kalkulacja rezerwy na wynagrodzenie zmienne członków Zarządu

Rezerwy na wynagrodzenia zmienne Członków Zarządu są kalkulowane z uwzględnieniem ich formy gotówkowej, jak i formy akcji fantomowych. Rezerwy w formie gotówkowej są tworzone w kwotach nominalnych należnych do wypłaty, a wynagrodzenia w formie instrumentu finansowego z uwzględnieniem mediany średniodziennych cen akcji PKO BP na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie z okresu kwartału poprzedzającego dokonanie kalkulacji i wypłatę, publikowanych w systemie informacyjnym Thomson Reuters.

Spółka wycenia przyszłe zobowiązania z tytułu wynagrodzenia zmiennego płatnego w formie akcji w wartości godziwej zobowiązania. Do dnia, gdy zobowiązanie wynikające z przyznanych akcji fantomowych zostanie uregulowane w formie wypłaty gotówkowej, Spółka będzie dokonywała wyceny instrumentów finansowych na koniec każdego okresu sprawozdawczego, jak również na dzień rozliczenia w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej będą odnoszone w wynik danego okresu.

4.4. Okres użytkowania oraz utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych wartości niematerialnych

Na potrzeby wyliczania kosztów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych szacowany jest przewidywany okres ich użytkowania, który ma bezpośrednie przełożenie na wysokość stawki amortyzacji. Przyjęte okresy użytkowania są co najmniej raz w roku weryfikowane, przy czym podczas szacowania długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz jego weryfikacji uwzględniane są m.in. okres wynikający z tytułów umownych dotyczących okresu korzystania ze składnika aktywów, oczekiwane zużycie fizyczne i wykorzystanie składnika aktywów, utrata przydatności lub ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów z przyczyn technologicznych, rynkowych, prawnych lub innych.

Gdyby okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych własnych oraz wartości niematerialnych był dłuższy o 10%, wartość kosztów amortyzacji w 2019 roku byłaby mniejsza o kwotę 2.777 tys. zł.

Dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wykonywane są systematyczne przeglądy mające na celu ustalenie, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości tych aktywów. W przypadku, gdy wystąpiły przesłanki utraty wartości, Spółka szacuje wysokość odpisu jako różnicę między wartością księgową a niższą od niej wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia i wartości użytkowej. Wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia szacowana jest na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców (które również opierają się co do zasady na szacunkach); natomiast wartość użytkowa szacowana jest poprzez przyjęcie określonych założeń, m.in. co do kwot i terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Spółka może uzyskać z tytułu danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych, jak również co do ryzyka braku płynności danego składnika aktywów. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

5. Przychody z działalności operacyjnej

Przychody z działalności operacyjnej	2019	2018
Przychody z tytułu leasingu finansowego	605 593	540 405
Przychody z tytułu pożyczek	81 267	66 142
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	110 126	94 101
Przychody z tytułu prowizji ubezpieczeniowych	42 088	18 457
Przychody z tytułu innych prowizji i opłat	69 989	65 200
Przychody z działalności operacyjnej razem	909 063	784 305

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego obejmują opłaty z tytułu korzystania z przedmiotu leasingu oraz wynik na zarządzaniu flotą.

Przychody z tytułu innych prowizji i opłat obejmują:

Przychody z tytułu innych prowizji i opłat	2019	2018
Opłaty windykacyjne	29 902	27 021
Opłaty za aneksy	12 903	14 274
Opłaty związane z ubezpieczeniem umów leasingu	5 608	5 563
Wynik na rejestracji przedmiotów leasingu	3 064	2 853
Prowizje z tytułu likwidacji szkód	12 056	9 322
Przychody z tytułu bezumownego korzystania z przedmiotu leasingu	2 797	2 680
Opłaty za usługę monitoringu wiarygodności	1 109	1 620
Inne opłaty i prowizje	2 550	1 867
Przychody z tytułu innych prowizji i opłat razem	69 989	65 200

Odsetki od aktywów finansowych z rozpoznaną utratą wartości wyniosły w 2019 roku 18.815 tys. zł (2018: 21.614 tys. zł).

6. Koszty z tytułu odsetek

Koszty z tytułu odsetek	2019	2018
Z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	-338 115	-294 344
Z tytułu sekurytyzacji aktywów	-21 262	-25 757
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-7 984	-10 325
Z tytułu otrzymanych kaucji i depozytów	-1 404	-1 695
Z tytułu instrumentów finansowych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	-1 577	-2 227
Z tytułu leasingu	-439	0
Razem	-370 781	-334 348

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

7. Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	2019	2018
Z tytułu opłat za otrzymane gwarancje	-5 759	-6 076
Z tytułu pozyskania informacji gospodarczych	-3 038	-2 613
Z tytułu prowizji za usługi banków	-688	-886
Z tytułu likwidacji szkód	-2 320	-1 703
Z tytułu pozostałych opłat	-2 076	-1 437
Razem	-13 881	-12 715

8. Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe

	Wartość odpisów na 31.12.2018	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31.12.2019
Faza 1								
Należności z tytułu leasingu finansowego	29 132	344	-12 964	12 632	0	0	0	29 144
Należności z tytułu pożyczek	3 233	393	-1 337	2 635	0	0	0	4 924
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	5	0	-2	196	0	0	0	199
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Faza1	32 370	737	-14 303	15 463	0	0	0	34 267
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	32 370	737	-14 303	15 463	0	0	0	34 267
Faza 2								
Należności z tytułu leasingu finansowego	76 484	7 932	-22 642	3 888	0	0	0	65 662
Należności z tytułu pożyczek	7 782	824	-2 871	1 777	0	0	0	7 512
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	1	26	0	476	0	0	0	503
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Faza2	84 267	8 782	-25 513	6 141	0	0	0	73 677
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	84 267	8 782	-25 513	6 141	0	0	0	73 677
Faza 3								
Należności z tytułu leasingu finansowego	405 587	50 105	-42 586	88 768	-129 366	-187	18 528	390 849
Należności z tytułu pożyczek	39 476	2 150	-9 977	15 181	-2 268	0	0	44 562
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	3 834	1 460	-477	1 250	-3	0	0	6 064
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Faza3	448 897	53 715	-53 040	105 199	-131 637	-187	18 528	441 475
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	293 927	24 775	-38 598	98 837	-82 416	0	0	296 525
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	154 970	28 940	-14 442	6 362	-49 221	-187	18 528	144 950
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Odpisy	565 534	63 234	-92 856	126 803	-131 637	-187	18 528	549 419
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	410 564	34 294	-78 414	120 441	-82 416	0	0	404 469
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	154 970	28 940	-14 442	6 362	-49 221	-187	18 528	144 950

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

	Wartość odpisów na 31.12.2018	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31.12.2019
Należności z tytułu leasingu finansowego	511 203	58 381	-78 192	105 288	-129 366	-187	18 528	485 655
Należności z tytułu pożyczek	50 491	3 367	-14 185	19 593	-2 268	0	0	56 998
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	3 840	1 486	-479	1 922	-3	0	0	6 766
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	565 534	63 234	-92 856	126 803	-131 637	-187	18 528	549 419
w tym: zakupione/ utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)	4 947	0	-1 653	0	0	0	0	3 294

Aktywa finansowe z utratą wartości w momencie początkowego ujęcia - POCI

Łączna wartość nabytych bądź udzielonych aktywów finansowych z utratą wartości na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 84.973 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku – 99.809 tys. zł). W całości dotyczy to należności z tytułu leasingu i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Kwota pozostała do spłaty z tytułu aktywów finansowych, które zostały odpisane w trakcie okresu sprawozdawczego i w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności, wyniosła w 2019 roku 118.652 tys. zł (2018: 15.396 tys. zł).

Zarówno w 2019 roku, jak i w 2018 roku na pozostałych klasach aktywów finansowych nie stwierdzono utraty wartości.

	Wartość odpisów na 31.12.2017 (MSR 39)	Zmiany z wdrożenia MSSF9	Wartość odpisów na 01.01.2018 (MSSF9)	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31.12.2018
Należności z tytułu leasingu finansowego	503 122	-31 348	471 774	53 916	-94 240	80 562	-32 488	603	31 076	511 203
Należności z tytułu pożyczek	51 963	-13 742	38 221	8 522	-8 881	12 644	-15	0	0	50 491
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	537	0	537	1 659	-315	1 959	0	0	0	3 840
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	555 622	-45 090	510 532	64 097	-103 436	95 165	-32 503	603	31 076	565 534
w tym: zakupione/ utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)	0	6 031	6 031	0	-1 084	0	0	0	0	4 947

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

	Wartość odpisów na 31.12.2017 (MSR 39)	Zmiany z wdrożenia MSSF9	Wartość odpisów na 01.01.2018 (MSSF9)	Zwiększenia w związku z utworzeniem i nabyciem	Zmniejszenia ze spłat i w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Spisania aktywów	Różnice kursowe	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31.12.2018
Faza 1										
Należności z tytułu leasingu finansowego	22 025	800	22 825	1 416	-7 923	12 817	-3	0	0	29 132
Należności z tytułu pożyczek	5 013	-1 541	3 472	29	-1 010	742	0	0	0	3 233
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	24	-24	0	0	-1	6	0	0	0	5
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Faza1	27 062	-765	26 297	1 445	-8 934	13 565	-3	0	0	32 370
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	27 062	-765	26 297	1 445	-8 934	13 565	-3	0	0	32 370
Faza 2										
Należności z tytułu leasingu finansowego	20 018	43 517	63 535	8 941	-15 928	19 936	0	0	0	76 484
Należności z tytułu pożyczek	2 719	1 791	4 510	605	-1 199	3 866	0	0	0	7 782
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Faza2	22 737	45 308	68 045	9 547	-17 127	23 802	0	0	0	84 267
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	22 737	45 308	68 045	9 547	-17 127	23 802	0	0	0	84 267
Faza 3										
Należności z tytułu leasingu finansowego	461 079	-75 665	385 414	43 557	-70 388	47 810	-32 485	603	31 076	405 587
Należności z tytułu pożyczek	44 231	-13 992	30 239	7 888	-6 672	8 036	-15	0	0	39 476
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	513	24	537	1 660	-315	1 952	0	0	0	3 834
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Faza3	505 823	-89 633	416 190	53 105	-77 375	57 798	-32 500	603	31 076	448 897
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	244 219	13	244 232	29 924	-36 882	56 653	0	0	0	293 927
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	261 604	-89 646	171 958	23 181	-40 493	1 145	-32 500	603	31 076	154 970
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem Odpisy	555 622	-45 090	510 532	64 097	-103 436	95 165	-32 503	603	31 076	565 534
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych grupowo	294 018	44 556	338 574	40 916	-62 943	94 020	-3	0	0	410 564
w tym: odpisy aktualizujące od aktywów wycenianych indywidualnie	261 604	-89 646	171 958	23 181	-40 493	1 145	-32 500	603	31 076	154 970

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

9. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend	2019	2018
Dywidenda wypłacona przez PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.	22 066	59 627
Zaliczka na poczet dywidendy z zysku za rok bieżący wypłacona przez PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.	4 500	17 000
Dywidenda wypłacona przez Prime Car Management S.A.	6 431	0
Dywidenda wypłacona przez PKO Leasing Sverige AB	3 020	0
Dywidenda wypłacona przez PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o.	367	482
Razem	36 384	77 109

10. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany	2019	2018
Różnice kursowe z wyceny aktywów i pasywów	15 734	8 668
Razem wynik z pozycji wymiany	15 734	8 668

Wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty na aktywach i pasywach wyrażonych w walucie obcej oraz wycenę do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych (FX forward, FX swap, CIRS).

11. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	2019	2018
Odszkodowania oraz pozostałe opłaty	24 089	17 536
Spisanie przedawnionych zobowiązań	4 308	4 885
Wynik na rozliczeniu szkód częściowych	3 912	2 130
Przychody ze świadczenia usług zarządzania na rzecz spółek zależnych	2 965	18 889
Zysk z rozliczenia połączenia z Qualia Development sp. z o.o.	866	0
Przychody z tytułu odwrócenia utraty wartości innych aktywów	0	266
Pozostałe przychody operacyjne - Inne	1 845	782
Razem	37 985	44 488

Zmniejszenie przychodów ze świadczenia usług zarządzania na rzecz spółek zależnych związane jest z operacyjnym wydzieleniem PKO Faktoring S.A. ze struktur Spółki.

Wartość otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat wyniosła w 2019 roku 19.751 tys. zł, w 2018 roku – 13.727 tys. zł.

12. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	2019	2018
Koszty pomocniczych usług okołoubezpieczeniowych	-12 087	-382
Wynik na ubezpieczeniu przedmiotów leasingu	-11 053	-10 101
Koszty windykacji zewnętrznej	-8 508	-4 101
Koszty bezpośrednie remarketingu przedmiotów poleasingowych i pokontraktowych	-5 510	-4 075
Wynik na sprzedaży i likwidacji środków trwałych	-4 149	-8 449
VAT niepodlegający odliczeniu	-2 052	-1 348
Koszty i straty operacyjne	-559	-86
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	-543	0
Spisane należności	-501	-2 496
Zaniechane inwestycje w systemy informatyczne	0	-1 926
Pozostałe koszty operacyjne – inne	-8 169	-7 846
Razem	-53 131	-40 810

Koszty pomocniczych usług okołoubezpieczeniowych związane są z nabyciem usług na potrzeby prowadzonej przez Spółkę działalności agenta ubezpieczeniowego.

13. Przychody finansowe

Przychody finansowe	2019	2018
Z tytułu odsetek za zwłokę w płatności	14 263	9 425
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej	669	1 406
Z tytułu odsetek od lokat bankowych	4	24
Przychody finansowe - pozostałe	1 288	2 886
Razem	16 224	13 741

14. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne	2019	2018
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-144 123	-150 549
Pozostałe ogólne koszty administracyjne	-78 664	-72 353
Razem	-222 787	-222 902

14.1. Wynagrodzenia

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	2019	2018
Wynagrodzenia	-123 186	-128 175
Koszty ubezpieczeń społecznych, w tym:	-15 504	-15 954
ubezpieczenie emerytalne i rentowe	-13 144	-13 739
pozostałe	-2 360	-2 215
Koszty świadczeń emerytalnych	-17	-19
Pozostałe świadczenia pracownicze	-5 416	-6 401
Razem	-144 123	-150 549

14.2. Pozostałe ogólne koszty administracyjne

Pozostałe ogólne koszty administracyjne	2019	2018
Koszty eksploatacyjne	-5 198	-5 331
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	-12 468	-12 020
Koszty marketingu	-3 809	-3 141
Koszty szkoleń	-2 076	-2 452
Koszty wynajmu powierzchni (w tym powierzchni biurowych)	-70	-9 101
Koszty usług konsultingowych	-5 815	-1 989
Podatki i opłaty	-876	-1 731
Pozostałe koszty rzeczowe	-18 484	-15 716
Amortyzacja	-29 868	-20 872
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	-16 193	-5 841
Amortyzacja wartości niematerialnych	-13 675	-15 031
Razem	-78 664	-72 353

Koszty amortyzacji nie zawierają kosztów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez klientów na podstawie umów leasingu operacyjnego, które wykazane zostały w odrębnej pozycji rachunku zysków i strat.

Spadek kosztów wynajmu powierzchni oraz wzrost kosztów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych był efektem wdrożenia MSSF 16 Leasing (por. nota 3.1.).

Koszty leasingu krótkoterminowego oraz leasingu aktywów niskiej wartości, objętych wyjątkiem ujęcia zgodnie z MSSF 16 Leasing, wyniosły w 2019 roku 70 tys. zł.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

15. Podatek dochodowy

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej	2019	2018
Zysk brutto	175 582	193 007
Podatek dochodowy bieżący według krajowej stawki podatku od zysku brutto (19%)	-33 361	-36 671
Wpływ na podatek kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	-11 795	-14 416
Wpływ na podatek przychodów niepodlegających opodatkowaniu	6 913	14 710
w tym: wpływ przychodów z tytułu dywidend	6 913	14 651
Całkowite obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	-38 243	-36 377

Uzgodnienie podatku odniesionego do rachunku zysków i strat	2019	2018
Podatek dochodowy bieżący	-47 275	-126 709
Odroczony podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat	9 032	90 332
Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat	-38 243	-36 377

Na wysokość efektywnej stawki podatku dochodowego wpłynęły przychody niepodlegające opodatkowaniu, w tym przede wszystkim przychody z tytułu dywidend, oraz koszty niestanowiące kosztu uzyskania przychodu, w tym w szczególności: amortyzacja i ubezpieczenie samochodów osobowych oraz odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu leasingu i pożyczek w części, jaka nie została i nie zostanie rozpoznana jako koszt uzyskania przychodu.

Na podstawie umowy z dnia 5 listopada 2018 roku PKO Bank Polski S.A., łącznie z dwoma spółkami zależnymi: PKO Bankiem Hipotecznym S.A. oraz PKO Leasing S.A., utworzył Podatkową Grupę Kapitałową Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PGK PKO Banku Polskiego S.A.”). Umowa ta została zarejestrowana przez Naczelnika Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie.

Podatkowa grupa kapitałowa jest instytucją prawa podatkowego przewidzianą przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jej utworzenie oznacza konsolidację dochodów spółek wchodzących w jej skład dla celów opodatkowania podatkiem dochodowym oraz umożliwia skorzystanie z innych, zapewniających w szczególności ułatwienia operacyjne, przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, które dedykowane są podatkowym grupom kapitałowym.

PKO Bank Polski S.A. jest w PGK PKO Banku Polskiego S.A. spółką dominującą. PGK PKO Banku Polskiego S.A. została powołana na okres 3 lat podatkowych. Pierwszy rok podatkowy rozpoczął się 1 stycznia 2019 roku.

Zmiany różnic przejściowych w 2019 roku	Stan na 31 grudnia 2018	Zmiany			Stan na koniec okresu
	Podatek odroczony		Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	Podatek odroczony
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingu	777 328	0	16 548	0	793 876
Odpisy aktualizujące wartość należności nieuznane za koszty uzyskania przychodów	102 152	0	-11 168	0	90 984
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	3 427	0	-3 127	0	300
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	4 443	0	2 644	0	7 087
Koszty do zapłacenia	753	0	3 771	0	4 524
Rezerwy	4 077	0	893	27	4 997
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	277	0	-56	116	337
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt)	241	0	123	0	364
Pozostałe aktywa	26	0	-26	0	0
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	892 724	0	9 602	143	902 469
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego					
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód)	-4 506	0	-2 528	0	-7 034
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	-356	0	-128	0	-484
Wycena relacji z klientami	-10 578	0	1 333	0	-9 245
Inne	-1 409	0	753	0	-656
Rezerwa brutto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-16 849	0	-570	0	-17 419
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	x	x	9 032	x	x
Zmiana z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	x	x	x	143	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	875 875	0	9 032	143	885 050
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	0	0	x	x	0

Kwota aktywów netto z tytułu podatku dochodowego, których realizacji lub uregulowania oczekuje się po upływie 12 miesięcy, na koniec 2019 roku wynosiła 559.472 tys. zł (2018: 552.348 tys. zł). Spółka oczekuje w przyszłych okresach nadwyżki dochodu do opodatkowania nad dochodem wynikającym z odwrócenia się dotychczasowych dodatnich różnic przejściowych oraz w latach, w których jednostkowo na poziomie Spółki powstanie strata podatkowa, bieżącego rozliczenia straty w ramach podatkowej grupy kapitałowej.

Zmiany różnic przejściowych w 2018 roku	Stan na 31 grudnia 2017	Zmiany			Stan na 31 grudnia 2018
	Podatek odroczony	wpływ korekty na 01.01.2018 z tytułu wdrożenia MSSF9	Rachunek zysków i strat	Pozostałe dochody całkowite	Podatek odroczony
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingu	725 484	0	51 844	0	777 328
Odpisy aktualizujące wartość należności nieuznane za koszty uzyskania przychodów	80 074	6 891	15 187	0	102 152
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	0	0	3 427	0	3 427
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	0	0	4 443	0	4 443
Ujemne różnice kursowe	1 124	0	-1 124	0	0
Koszty do zapłacenia	5 493	0	-4 740	0	753
Rezerwy	39	0	4 035	3	4 077
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	8	0	204	65	277
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt)	3 076	0	-2 835	0	241
Pozostałe aktywa	4 870	0	-4 844	0	26
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	820 168	6 891	65 597	68	892 724
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego					
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	-3 098	0	3 098	0	0
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	-3 591	0	3 591	0	0
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód)	-4 180	0	-326	0	-4 506
Wartość godziwa instrumentów pochodnych	-166	0	-190	0	-356
Dodatnie różnice kursowe	-18 286	0	18 286	0	0
Wycena relacji z klientami	-11 674	0	1 096	0	-10 578
Inne	-589	0	-820	0	-1 409
Rezerwa brutto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-41 584	0	24 735	0	-16 849
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	x	x	90 332	x	x
Zmiana z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	x	x	x	68	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	778 584	6 891	90 332	68	875 875
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	0	0	x	x	0

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Środki na rachunkach bieżących	5 895	14 153
Razem	5 895	14 153

W 2018 i w 2019 roku środki pieniężne i ich ekwiwalenty nie były oprocentowane.

17. Aktywa finansowe i zobowiązania wyceniane według wartości godziwej

17.1. Pochodne instrumenty finansowe

Spółka wykorzystuje jako zabezpieczenia swoich pozycji rynkowych na potrzeby niezwiązane z rachunkowością zabezpieczeń walutowe transakcje terminowe oraz swap walutowo-procentowy (CIRS). Na potrzeby związane z rachunkowością zabezpieczeń Spółka wykorzystuje swapy stopy procentowej (IRS).

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna lub sprzedaży walut w przyszłości.

Kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana kwot nominalów w różnych walutach lub kwot odsetek (na przykład zamiana strumienia odsetek stałych na odsetki zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład kontrakty swapów walutowo-procentowych).

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Spółki na ryzyko walutowe lub ryzyko zmiany stóp procentowych. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2019		
	Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe			
Walutowe kontrakty swap	51 649	0	71
Swapy walutowo-procentowe (CIRS)	19 003	2 545	0
Razem	70 652	2 545	71
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne			
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	357 441	0	1 772
Razem	357 441	0	1 772

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

	31 grudnia 2018		
	Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe			
Walutowe kontrakty swap	6 880	0	24
Swapy walutowo-procentowe (CIRS)	19 003	1 875	0
Razem	25 883	1 875	24
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne			
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	272 798	0	1 435
Razem	272 798	0	1 435

Spółka eliminuje ryzyko kredytowe kontrahenta wynikające z zawartych transakcji pochodnych poprzez przeprowadzanie wszystkich tego typu operacji z instytucjami finansowymi w ramach Grupy PKO Banku Polskiego.

Kwota należności długoterminowych z tytułu pochodnych instrumentów finansowych na koniec 2019 roku wynosiła 0 tys. zł (2018: 1.177 tys. zł).

Przepływy części odsetkowych kontraktów IRS występują w cyklach miesięcznych, zatem wywierają wpływ na wynik finansowy w każdym miesiącu. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczy okresu do 31 maja 2029 roku.

Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat wyniosła w 2019 roku 272 tys. zł (2018: 333 tys. zł).

Nie występują planowane transakcje, w odniesieniu do których rachunkowość zabezpieczeń została uprzednio zastosowana, ale nie oczekuje się ich przeprowadzenia.

Poniżej przedstawiono spodziewane przepływy odsetkowe w ramach rachunkowości zabezpieczeń, zagregowane do wybranych przedziałów czasowych.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2019	Wypływy	Wpływy
Do 1 miesiąca	-418	14
Od 1 do 6 miesięcy	-1 613	57
Od 6 miesięcy do 1 roku	-1 287	68
Od 1 do 2 lat	-1 820	957
Od 2 lat do 5 lat	-1 731	2 320
Powyżej 5 lat	-310	1 991
Razem	-7 179	5 407

18. Należności z tytułu leasingu i pożyczek

Należności z tytułu leasingu i pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	31 grudnia 2019			31 grudnia 2018		
według rodzaju	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Należności z tytułu leasingu finansowego	15 593 416	-485 655	15 107 761	14 588 575	-511 203	14 077 372
Należności z tytułu pożyczek	1 631 368	-56 998	1 574 370	1 346 467	-50 491	1 295 976
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	26 106	-6 766	19 340	18 611	-3 840	14 771
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	17 250 890	-549 419	16 701 471	15 953 653	-565 534	15 388 119
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)	88 267	-3 294	84 973	104 756	-4 947	99 809

Należności z tytułu leasingu i pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	31 grudnia 2019			31 grudnia 2018		
według struktury podmiotowej	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Klienci indywidualni	31 651	-161	31 490	17 101	-92	17 009
Klienci detaliczni	11 871 511	-429 301	11 442 210	11 110 191	-435 803	10 674 388
Klienci korporacyjni	5 290 528	-119 942	5 170 586	4 765 668	-129 607	4 636 061
Sektor publiczny	57 200	-15	57 185	60 693	-32	60 661
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	17 250 890	-549 419	16 701 471	15 953 653	-565 534	15 388 119

Należności z tytułu leasingu i pożyczek wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W saldzie należności z tytułu leasingu i pożyczek uwzględnione zostały przede wszystkim należności z tytułu leasingu finansowego, omówione w nocie 19.1.

Kwota należności długoterminowych z tytułu leasingu i pożyczek na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 10.557.583 tys. zł (2018: 9.704.115 tys. zł).

	Aktywa brutto, w przypadku których nie nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Aktywa brutto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem wartość brutto	Odpisy dotyczące aktywów, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Odpisy dotyczące aktywów, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Odpisy dotyczące aktywów dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem wartość odpisów na oczekiwane straty	Razem wartość netto
Stan na dzień 31 grudnia 2019									
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 481 630	2 265 644	846 142	15 593 416	-29 144	-65 662	-390 849	-485 655	15 107 761
Należności z tytułu pożyczek	1 124 607	418 578	88 183	1 631 368	-4 924	-7 512	-44 562	-56 998	1 574 370
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	14 828	950	10 328	26 106	-199	-503	-6 064	-6 766	19 340
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	13 621 065	2 685 172	944 653	17 250 890	-34 267	-73 677	-441 475	-549 419	16 701 471
w tym: POCI	0	0	88 267	88 267	0	0	-3 294	-3 294	84 973
Stan na dzień 31 grudnia 2018									
Należności z tytułu leasingu finansowego	11 329 216	2 416 457	842 902	14 588 575	-29 132	-76 484	-405 587	-511 203	14 077 372
Należności z tytułu pożyczek	835 472	432 461	78 534	1 346 467	-3 233	-7 782	-39 476	-50 491	1 295 976
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	7 292	2 032	9 287	18 611	-5	-1	-3 834	-3 840	14 771
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	12 171 980	2 850 950	930 723	15 953 653	-32 370	-84 267	-448 897	-565 534	15 388 119
w tym: POCI	0	0	104 756	104 756	0	0	-4 947	-4 947	99 809

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Poniżej zaprezentowano przesunięcia między fazami utraty wartości w wartości bilansowej brutto oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Dla należności z tytułu leasingu i pożyczek, które wielokrotnie zmieniły fazy, przesunięcie zostało zaprezentowane jako transfer z fazy, w jakiej znajdowały się na dzień 1 stycznia lub w momencie ich początkowego ujęcia do fazy utraty wartości na dzień 31 grudnia.

Wartość bilansowa brutto Stan na 31 grudnia 2019 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	13 234 710	1 436 807	506 336	209 686	24 777	169 192	11 908	15 593 416
Należności z tytułu pożyczek	1 437 257	114 872	38 923	21 615	1 793	15 811	1 097	1 631 368
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	20 773	802	-54	1 983	16	2 586	0	26 106
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	14 692 740	1 552 481	545 205	233 284	26 586	187 589	13 005	17 250 890
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	88 267	0	0	0	0	0	0	88 267

Odpisy na oczekiwane straty Stan na 31 grudnia 2019 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	-322 814	-45 718	-1 223	-65 507	-574	-49 799	-20	-485 655
Należności z tytułu pożyczek	-32 544	-4 904	-170	-11 214	-32	-8 129	-5	-56 998
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	-3 580	-467	0	-1 173	-10	-1 536	0	-6 766
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	-358 938	-51 089	-1 393	-77 894	-616	-59 464	-25	-549 419
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-3 294	0	0	0	0	0	0	-3 294

Wartość bilansowa netto Stan na 31 grudnia 2019 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 911 896	1 391 089	505 113	144 179	24 203	119 393	11 888	15 107 761
Należności z tytułu pożyczek	1 404 713	109 968	38 753	10 401	1 761	7 682	1 092	1 574 370
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	17 193	335	-54	810	6	1 050	0	19 340
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	14 333 802	1 501 392	543 812	155 390	25 970	128 125	12 980	16 701 471
w tym: w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	84 973	0	0	0	0	0	0	84 973

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Wartość bilansowa brutto Stan na 31 grudnia 2018 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	11 788 212	1 701 522	720 737	144 107	54 616	157 082	22 299	14 588 575
Należności z tytułu pożyczek	899 168	381 381	30 191	9 558	4 783	19 948	1 438	1 346 467
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	13 604	1 989	0	8	44	2 966	0	18 611
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	12 700 984	2 084 892	750 928	153 673	59 443	179 996	23 737	15 953 653
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	104 756	0	0	0	0	0	0	104 756

Odpisy na oczekiwane straty Stan na 31 grudnia 2018 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	-349 190	-53 259	-1 673	-52 518	-1 908	-52 604	-51	-511 203
Należności z tytułu pożyczek	-31 745	-6 559	-107	-4 098	-103	-7 874	-5	-50 491
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	-1 438	-1	0	-4	0	-2 397	0	-3 840
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	-382 373	-59 819	-1 780	-56 620	-2 011	-62 875	-56	-565 534
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-4 947	0	0	0	0	0	0	-4 947

Wartość bilansowa netto Stan na 31 grudnia 2018 roku	wartości niepodlegające transferom	z fazy 1 do fazy 2	z fazy 2 do fazy 1	z fazy 2 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 2	z fazy 1 do fazy 3	z fazy 3 do fazy 1	Razem
Należności z tytułu leasingu finansowego	11 439 022	1 648 263	719 064	91 589	52 708	104 478	22 248	14 077 372
Należności z tytułu pożyczek	867 423	374 822	30 084	5 460	4 680	12 074	1 433	1 295 976
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	12 166	1 988	0	4	44	569	0	14 771
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	12 318 611	2 025 073	749 148	97 053	57 432	117 121	23 681	15 388 119
w tym: w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	99 809	0	0	0	0	0	0	99 809

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

19. Leasing

19.1. Należności z tytułu leasingu finansowego

31 grudnia 2019	Inwestycja leasingowa brutto	Suma niezdyskontowanych opłat leasingowych (bez niegwarantowanych wartości końcowych)	Niezrealizowane przychody
Należności leasingowe brutto:			
do 1 roku	6 064 054	6 622 184	-558 130
od 1 roku do 2 lat	4 106 476	4 445 853	-339 377
od 2 do 3 lat	2 790 225	2 970 021	-179 796
od 3 do 4 lat	1 553 442	1 635 832	-82 390
od 4 do 5 lat	735 494	765 461	-29 967
powyżej 5 lat	343 725	364 254	-20 529
Razem brutto	15 593 416	16 803 605	-1 210 189
Odpisy na oczekiwane straty	-485 655	-485 655	x
Razem netto	15 107 761	16 317 950	-1 210 189

31 grudnia 2018	Inwestycja leasingowa brutto	Suma niezdyskontowanych opłat leasingowych (bez niegwarantowanych wartości końcowych)	Niezrealizowane przychody
Należności leasingowe brutto:			
do 1 roku	5 671 497	6 193 814	-522 317
od 1 roku do 2 lat	3 785 542	4 054 964	-269 422
od 2 do 3 lat	2 576 356	2 756 636	-180 280
od 3 do 4 lat	1 446 171	1 546 256	-100 085
od 4 do 5 lat	682 772	729 483	-46 711
powyżej 5 lat	426 237	454 700	-28 463
Razem brutto	14 588 575	15 735 853	-1 147 278
Odpisy na oczekiwane straty	-511 203	-511 203	x
Razem netto	14 077 372	15 224 650	-1 147 278

W transakcjach leasingu finansowego nie występuje niegwarantowana wartość rezydualna przedmiotów leasingu. Korzystający nabywają przedmiot leasingu po zakończeniu umowy w cenie ustalonej na poziomie niższym niż wartość rynkowa. Sporadycznie występuje gwarancja nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy leasingu przez podmioty trzecie.

Charakterystyka portfela z podziałem na rodzaj środków (wg wartości netto)	31 grudnia 2019	%	31 grudnia 2018	%
Leasing samochodów osobowych	5 601 899	37%	5 142 384	37%
Leasing transportu ciężkiego	4 153 136	27%	4 257 362	30%
Leasing nieruchomości	720 192	5%	772 445	5%
Leasing maszyn i urządzeń	4 632 534	31%	3 905 181	28%
Razem	15 107 761	100%	14 077 372	100%

19.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Należności z tytułu leasingu operacyjnego Spółki wyniosły na koniec 2019 roku 19.340 tys. zł (2018: 14.771 tys. zł).

Środki trwałe oddane w leasing operacyjny zostały omówione w nocie 22.1. sprawozdania finansowego.

Umowy leasingu operacyjnego zawierane są na okres krótszy niż 75% ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów finansowych. Bieżąca wartość minimalnych opłat leasingowych na moment zawarcia umowy jest niższa niż wartość godziwa przedmiotu leasingu. W umowach leasingu operacyjnego nie występują płatności warunkowe. Umowy nie gwarantują leasingobiorcy możliwości wydłużenia bądź skrócenia okresu leasingu.

20. Inwestycje w jednostkach zależnych

Wartość inwestycji w jednostkach zależnych przedstawia poniższe zestawienie:

Nazwa jednostki zależnej	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Prime Car Management S.A.	283 209	0
PKO Faktoring S.A.	14 094	14 094
PKO Leasing Sverige AB	4 170	4 170
PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.	203	203
PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o.	51	51
Razem	301 727	18 518

PKO Leasing S.A. w dniu 27 maja 2019 roku nabyła 11.244.402 akcje spółki Prime Car Management S.A. (dalej „PCM”), stanowiące 94,42% kapitału zakładowego spółki i uprawniające do 94,42% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki. Spółka Prime Car Management S.A. oraz jej podmioty zależne stały się podmiotami Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A. Do nabycia wskazanych akcji Prime Car Management S.A. doszło w wyniku rozliczenia transakcji nabycia akcji spółki objętych zapisami w ramach I fazy wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji spółki w dniu 18 kwietnia 2019 roku w trybie art. 74 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 623).

W dniu 24 czerwca 2019 roku PKO Leasing S.A. nabyła 664.438 akcji spółki Prime Car Management S.A. stanowiących 5,58% kapitału zakładowego tej spółki. Do nabycia wskazanych akcji Prime Car Management S.A.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

doszło w ramach przymusowego wykupu akcji spółki Prime Car Management S.A. w trybie art. 82 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 623) oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 listopada 2005 roku w sprawie nabywania akcji spółki publicznej w drodze przymusowego wykupu (Dz. U. nr 229, poz. 1948).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku PKO Leasing S.A. posiada 100% kapitału akcyjnego w spółce Prime Car Management S.A., czyli 11.908.840 akcji uprawniających do 100% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki.

W trakcie 2019 i 2018 roku nie było innych zmian w wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych.

Spółka sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2019 rok, którym objęte są spółka zależna PKO Faktoring S.A, PKO Leasing Sverige AB, PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o. oraz zależna od niej spółka PKO Leasing Finanse sp. z o.o., spółka zależna PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o., Prime Car Management S.A. i spółki od niej zależne, tj. Futura Leasing S.A., Masterlease Sp. z o.o., MasterRent24 Sp. z o.o., oraz ROOF Poland Leasing 2014 DAC i Polish Lease Prime 1 DAC, nabywcy sekurytyzowanych wierzytelności leasingowych w ramach programów sekurytyzacji.

ROOF Poland Leasing 2014 DAC z siedzibą w Irlandii jest spółką celową powołaną do obsługi sekurytyzacji wierzytelności leasingowych przeprowadzanej w ramach Grupy Kapitałowej Raiffeisen-Leasing Polska S.A., nabytej przez PKO Leasing S.A. w 2016 roku. ROOF Poland Leasing 2014 DAC wyemitowała obligacje w celu pozyskania środków na nabycie wierzytelności od Raiffeisen-Leasing Polska S.A., obecnie od PKO Leasing S.A.

Polish Lease Prime 1 DAC z siedzibą w Irlandii jest spółką celową powołaną w 2019 roku do obsługi sekurytyzacji wierzytelności leasingowych przeprowadzanej w ramach PKO Leasing S.A. Polish Lease Prime 1 DAC wyemitowała w 2019 roku obligacje w celu pozyskania środków na nabycie wierzytelności od PKO Leasing S.A.

Pomiędzy spółkami celowymi: ROOF Poland Leasing 2014 DAC oraz Polish Lease Prime 1 DAC a PKO Leasing S.A. nie występują powiązania kapitałowe. Spółki celowe utworzone zostały zgodnie z regulacjami irlandzkiego prawa spółek w formie tzw. „Designated Activity Company” (DAC), czyli spółki kapitałowej z prawem wykonywania wyłącznie czynności określonych w akcie założycielskim. W przypadku spółek celowych w akcie założycielskim wskazano w zakresie wykonywanej działalności zawieranie transakcji finansowych, w tym dotyczących sekurytyzacji.

W ramach transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych PKO Leasing S.A. pełni rolę jednostki inicjującej, a ROOF Poland Leasing 2014 DAC oraz Polish Lease Prime 1 DAC – rolę jednostek specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 roku w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012 (dalej: „Rozporządzenie w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji”).

Utworzenie podmiotu niezależnego od jednostki inicjującej sekurytyzację jest standardem rynkowym wynikającym z oczekiwań wszystkich partnerów biznesowych, szczególnie inwestorów i banków obsługujących transakcję. Pozwala to na odseparowanie ryzyka kredytowego inicjatora, tj. w tym przypadku PKO Leasing S.A., od ryzyka portfela wierzytelności, które są zabezpieczeniem obligacji emitowanych przez spółki celowe. Dla ochrony interesów wszystkich stron transakcji sekurytyzacji stworzone zostały umowne ramy funkcjonowania spółek celowych. Co do zasady spółki celowe zarządzane są zgodnie z ustaleniami wynikającymi z umów stanowiących podstawę sekurytyzacji.

PKO Leasing S.A. sprawuje nad wyżej wymienionymi spółkami ROOF Poland Leasing 2014 DAC oraz Polish Lease Prime 1 DAC kontrolę zgodnie z MSSF 10, mimo iż nie posiada w nich zaangażowania kapitałowego.

Informacje na temat udziałów Spółki w jednostkach zależnych bezpośrednio, które nie są notowane na giełdzie, zawiera poniższe zestawienie:

Nazwa jednostki zależnej	Prime Car Management S.A.	PKO Faktoring S.A.		PKO Leasing Sverige AB	
Kraj rejestracji i główne miejsce prowadzenia działalności	Polska	Polska		Szwecja	
Podstawowy przedmiot działalności	leasing oraz usługi zarządzania flotą	faktoring		leasing	
Wybrane dane finansowe	31 grudnia 2019	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Aktywa	2 063 379	1 320 173	1 027 350	78 006	94 922
Zobowiązania	1 614 273	1 319 905	1 028 854	73 308	87 571
Kapitały własne	449 106	268	-1 504	4 698	7 351
Przychody	834 115	53 571	42 702	8 393	12 790
Zysk/ (strata) netto	14 517	1 772	-11 007	443	699
Przepływy pieniężne	3 004	1 013	-719	-2 151	600
% udziałów	100%	100%	100%	100%	100%
Wyplacone dywidendy	6 431	0	0	3 020	0

Nazwa jednostki zależnej	PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.		PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o.	
Kraj rejestracji i główne miejsce prowadzenia działalności	Polska		Polska	
Podstawowy przedmiot działalności	pośrednictwo ubezpieczeniowe		leasing	
Wybrane dane finansowe	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Aktywa	26 017	33 798	31 849	37 546
Zobowiązania	9 584	11 532	30 136	35 940
Kapitały własne	16 433	22 266	1 713	1 606
Przychody	35 877	56 587	1 761	1 780
Zysk/ (strata) netto	20 733	39 066	474	367
Przepływy pieniężne	-9 456	-40 553	-415	-722
% udziałów	100%	100%	100%	100%
Wyplacone dywidendy	26 566	76 627	367	482

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

21. Wartości niematerialne

2019	Wartość firmy	Relacje z klientami	Prawa autorskie	Oprogramowanie komputerowe	Oprogramowanie komputerowe w budowie	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Stan na 1 stycznia	57 437	64 000	543	59 357	1 477	182 814
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	0	0	6 988	-510	6 478
Zwiększenie	0	0	0	5 511	967	6 478
Przejęcie do użytkowania	0	0	0	1 477	-1 477	0
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	0	0	-807	0	-807
Stan na 31 grudnia	57 437	64 000	543	65 538	967	188 485
UMORZENIE						
Stan na 1 stycznia	0	8 329	477	44 898	0	53 704
Amortyzacja okresu (Ogólne koszty administracyjne)	0	7 016	29	6 630	0	13 675
Zmniejszenia w ciągu roku	0	0	0	-807	0	-807
Stan na 31 grudnia	0	15 345	506	50 721	0	66 572
ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
Stan na 1 stycznia	0	0	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia	0	0	0	0	0	0
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na 1 stycznia	57 437	55 671	66	14 459	1 477	129 110
Stan na 31 grudnia	57 437	48 655	37	14 817	967	121 913

Wartość firmy, powstała z tytułu nabycia spółki Raiffeisen-Leasing Polska S.A. w dniu 1 grudnia 2016 roku, została przypisana do wyodrębnionej ewidencyjnie części aktywów Spółki, będących aktywami nabytej Raiffeisen-Leasing Polska S.A. Test na utratę wartości został przeprowadzony metodą zdyskontowanych dywidend z uwzględnieniem wartości rezydualnej, na podstawie 8-letniej prognozy finansowej. Na dzień bilansowy nie stwierdzono utraty wartości tego aktywa.

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Relacje z klientami są ujawnionym zidentyfikowanym aktywem przy rozliczeniu ceny nabycia Raiffeisen-Leasing Polska S.A. wycenionym odrębnie dla klientów korporacyjnych i detalicznych. Przyjęty okres amortyzacji wynosi 20 lat, przy czym profil amortyzacji zbieżny jest z oczekiwanym konsumowaniem korzyści, jakie te relacje przyniosą w przyszłości, czyli nieliniowo.

Wartość zobowiązań umownych dotyczących wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 2.087 tys. zł.

W 2019 roku i 2018 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

2018	Wartość firmy	Relacje z klientami	Prawa autorskie	Oprogramowanie komputerowe	Oprogramowanie komputerowe w budowie	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Stan na 1 stycznia	57 437	64 000	543	52 382	3 668	178 030
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	0	0	7 322	-265	7 057
Zwiększenie	0	0	0	5 932	1 125	7 057
Przejęcie do użytkowania	0	0	0	1 390	-1 390	0
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	0	0	-347	-1 926	-2 273
Stan na 31 grudnia	57 437	64 000	543	59 357	1 477	182 814
UMORZENIE						
Stan na 1 stycznia	0	2 558	447	35 835	0	38 840
Amortyzacja okresu (Ogólne koszty administracyjne)	0	5 771	30	9 230	0	15 031
Zmniejszenia w ciągu roku	0	0	0	-167	0	-167
Stan na 31 grudnia	0	8 329	477	44 898	0	53 704
ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
Stan na 1 stycznia	0	0	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia	0	0	0	0	0	0
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na 1 stycznia	57 437	61 442	96	16 547	3 668	139 190
Stan na 31 grudnia	57 437	55 671	66	14 459	1 477	129 110

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

22. Rzeczowe aktywa trwałe

	Nieruchomości inwestycyjne	Budynki, lokale i ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem	w tym: aktywa z tytułu prawa do użytkowania
WARTOŚĆ BRUTTO							
Stan na 31 grudnia 2018 roku	12 976	1 469	33 179	688 918	7 372	743 914	0
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 16	0	34 119	0	0	0	34 119	34 119
Stan na 1 stycznia 2019 roku	12 976	35 588	33 179	688 918	7 372	778 033	34 119
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	6 493	7 366	195 147	411	209 417	6 476
Zmiana z tytułu przejęcia Qualia Development sp. z o.o.	0	0	413	114	6	533	0
Zwiększenia bezpośrednie	0	6 493	6 953	195 033	405	208 884	6 476
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	-900	-1 942	-230 038	-603	-233 483	-896
Stan na 31 grudnia 2019 roku	12 976	41 181	38 603	654 027	7 180	753 967	39 699
UMORZENIE							
Stan na 1 stycznia 2019 roku	1 376	1 061	22 862	138 833	5 882	170 014	0
Zmiana z tytułu przejęcia Qualia Development sp. z o.o.	0	0	412	112	6	530	0
Amortyzacja okresu	247	10 165	5 281	81 965	582	98 240	9 994
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-187	-663	-80 999	-601	-82 450	-182
Stan na 31 grudnia 2019 roku	1 623	11 039	27 892	139 911	5 869	186 334	9 812
ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
Stan na 1 stycznia 2019 roku	0	40	95	4 398	22	4 555	0
Zwiększenia	0	0	0	605	0	605	0
Zmniejszenia	0	-40	0	0	-22	-62	0
Stan na 31 grudnia 2019 roku	0	0	95	5 003	0	5 098	0
WARTOŚĆ NETTO							
Stan na 31 grudnia 2018 roku	11 600	368	10 222	545 687	1 468	569 345	0
Stan na 31 grudnia 2019 roku	11 353	30 142	10 616	509 113	1 311	562 535	29 887

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Wartość zobowiązań umownych dotyczących rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 4.697 tys. zł, w tym zobowiązania do nabycia środków trwałych, które staną się przedmiotami umów leasingu operacyjnego, w wysokości 3.252 tys. zł.

W 2019 roku i 2018 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Wartość bilansowa netto rzeczowych aktywów trwałych oddanych w leasing operacyjny na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 507.058 tys. zł, a na 31 grudnia 2018 roku – 542.788 tys. zł (szczegóły dotyczące tych rzeczowych aktywów trwałych zawiera nota 22.1. sprawozdania finansowego).

2018	Nieruchomości inwestycyjne	Budynki, lokale i ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Stan na 1 stycznia	19 476	1 155	31 660	485 289	7 087	544 667
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	321	1 685	330 882	718	333 606
Zwiększenia bezpośrednie	0	321	1 685	330 882	718	333 606
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	-6 500	-7	-166	-127 253	-433	-134 359
Stan na 31 grudnia	12 976	1 469	33 179	688 918	7 372	743 914
UMORZENIE						
Stan na 1 stycznia	1 417	977	17 738	108 557	5 773	134 462
Amortyzacja okresu	258	91	5 290	68 367	539	74 545
Zmniejszenia w ciągu roku	-299	-7	-166	-38 091	-430	-38 993
Stan na 31 grudnia	1 376	1 061	22 862	138 833	5 882	170 014
ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
Stan na 1 stycznia	0	40	95	4 664	22	4 821
Zwiększenia	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	0	-266	0	-266
Stan na 31 grudnia	0	40	95	4 398	22	4 555
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na 1 stycznia	18 059	138	13 827	372 068	1 292	405 384
Stan na 31 grudnia	11 600	368	10 222	545 687	1 468	569 345

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

22.1. Wartość środków trwałych oddanych w leasing operacyjny

2019	Nieruchomości inwestycyjne	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na 1 stycznia	12 976	8 969	657 294	679 239
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	987	192 906	193 893
Zwiększenia bezpośrednie	0	987	192 906	193 893
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	0	-987	-219 300	-220 287
Stan na 31 grudnia	12 976	8 969	630 900	652 845
UMORZENIE				
Stan na 1 stycznia	1 376	4 745	126 005	132 126
Amortyzacja okresu	247	1 882	79 918	82 047
Zmniejszenia w ciągu roku	0	-144	-73 111	-73 255
Stan na 31 grudnia	1 623	6 483	132 812	140 918
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na 1 stycznia	0	0	4 325	4 325
Zwiększenia	0	0	544	544
Stan na 31 grudnia	0	0	4 869	4 869
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na 1 stycznia	11 600	4 224	526 964	542 788
Stan na 31 grudnia	11 353	2 486	493 219	507 058

Łączna wartość przyszłych opłat z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Dla okresu:		
do 1 roku	82 100	81 990
od 1 roku do 2 lat	52 891	50 921
od 2 do 3 lat	25 882	24 918
od 3 do 4 lat	6 814	6 560
od 4 do 5 lat	1 359	1 308
powyżej 5 lat	2 458	3 143
Razem	171 504	168 840

W 2019 roku Spółka osiągnęła przychody z nieruchomości inwestycyjnych w wysokości 1.151 tys. zł (2018: 9.214 tys. zł, w tym przychód ze sprzedaży jednej z nieruchomości 7.800 tys. zł), koszty bezpośrednie związane z tą działalnością wyniosły 1.008 tys. zł (2018: 7.420 tys. zł, w tym nieumorzona wartość sprzedanej nieruchomości w wysokości 6.201 tys. zł).

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej, o wartości księgowej na dzień 31 grudnia 2019 roku w wysokości 11.061 tys. zł, wynosi 11.976 tys. zł.

2018	Nieruchomości inwestycyjne	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Razem
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na 1 stycznia	19 476	8 969	460 889	489 334
Zwiększenia stanu w ciągu roku, w tym:	0	0	315 197	315 197
Zwiększenia bezpośrednie	0	0	315 197	315 197
Zmniejszenia stanu w ciągu roku	-6 500	0	-118 792	-125 292
Stan na 31 grudnia	12 976	8 969	657 294	679 239
UMORZENIE				
Stan na 1 stycznia	1 417	2 995	95 569	99 981
Amortyzacja okresu	258	1 750	66 696	68 704
Zmniejszenia w ciągu roku	-299	0	-36 260	-36 559
Stan na 31 grudnia	1 376	4 745	126 005	132 126
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na 1 stycznia	0	0	4 491	4 491
Zmniejszenia	0	0	-166	-166
Stan na 31 grudnia	0	0	4 325	4 325
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na 1 stycznia	18 059	5 974	360 829	384 862
Stan na 31 grudnia	11 600	4 224	526 964	542 788

23. Należności i zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Podatek dochodowy do zapłaty	-17 650	-57 485
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego brutto razem	-17 650	-57 485
Razem	-17 650	-57 485

24. Zapasy

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Inwestycje leasingowe	94 435	56 597
Aktywa poleasingowe	224	249
Zapasy brutto razem	94 659	56 846
Odpisy aktualizujące	-136	-461
Zapasy netto	94 523	56 385

Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów lub pożyczek w roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku.

25. Pozostałe aktywa

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Aktywa finansowe brutto, w tym:		
Należności z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	8 070	0
Należności z tytułu dostaw i usług na rzecz podmiotów zależnych	1 187	24 678
Należności od EBI z tytułu programu wsparcia MŚP	1 136	351
Aktywa finansowe brutto razem	10 393	25 029
Odpisy aktualizujące	0	0
Aktywa finansowe netto razem	10 393	25 029
Aktywa niefinansowe brutto, w tym:		
Zaliczki na rzecz dostawców przedmiotów leasingu	42 200	68 627
Rozrachunki publicznoprawne	268 009	156 250
Koszty zapłacone z góry	16 283	16 691
Inne	637	686
Aktywa niefinansowe brutto razem	327 129	242 254
Odpisy aktualizujące	-1 842	-21 190
Aktywa niefinansowe netto razem	325 287	221 064
Razem	335 680	246 093

Kwota pozostałych aktywów, których realizacji lub uregulowania oczekuje się po upływie 12 miesięcy, na koniec 2019 roku wynosiła 1.595 tys. zł (2018: 1.732 tys. zł).

W pozycji rozrachunki publicznoprawne wykazane zostały na dzień 31 grudnia 2019 roku należności z tytułu podatku od towarów i usług (267.450 tys. zł) oraz należności z tytułu nadpłaty w podatku od środków transportu (559 tys. zł), na 31 grudnia 2018 roku – należności z tytułu podatku od towarów i usług (156.118 tys. zł) oraz należności z tytułu nadpłaty w podatku od środków transportu (132 tys. zł).

Poniższe zestawienie przedstawia zmianę stanu odpisów aktualizujących wartość innych aktywów.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość innych aktywów	2019	2018
Stan odpisu na dzień 1 stycznia	21 190	21 323
Utworzenie odpisów na utratę wartości	1 463	250
Wykorzystanie odpisów	-20 811	-306
Odwrócenie odpisów na utratę wartości	0	-77
Stan odpisu na dzień 31 grudnia	1 842	21 190

Odpis aktualizujący wartość pozostałych aktywów na dzień 31 grudnia 2019 roku dotyczy w kwocie 1.842 tys. zł innych aktywów; na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczył należności Spółki z tytułu spornej sprawy z tytułu podatku od towarów i usług w wysokości 20.811 tys. zł oraz w kwocie 379 tys. zł innych aktywów.

Sprawa sporna z tytułu podatku od towarów i usług (VAT)

W następstwie niekorzystnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) z sierpnia 2016 roku i oddalenia na jego podstawie przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi (WSA) w wyrokach z 2017 roku wszystkich skarg Spółki, następcy prawnego spółki PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o., w sprawie zaliczenia nadpłat i zwrotów na poczet zaległości w podatku od towarów i usług, Spółka na dzień 31 grudnia 2018 roku wykazywała należności z tytułu odsetek od zaległości podatku VAT w łącznej kwocie 20.811 tys. zł, objęte pełnym odpisem aktualizującym, utworzonym w latach poprzednich.

W dniu 9 lipca 2019 roku NSA wydał wyrok, w którym oddalił skargę kasacyjną Spółki od wyroku WSA w Łodzi w sprawie naliczenia odsetek od zaległości podatkowej w podatku VAT. Wyrok NSA jest prawomocny, w związku z powyższym Spółka wykorzystała utworzony na ten cel odpis aktualizujący.

26. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Kredyty i pożyczki otrzymane, w tym:	15 839 780	15 513 633
Zobowiązania krótkoterminowe	3 165 388	4 796 572
Zobowiązania długoterminowe	12 674 392	10 717 061
Razem	15 839 780	15 513 633

Oprocentowanie otrzymanych kredytów ma charakter zmienny i oparte jest na stawkach rynkowych (WIBOR 1M/3M, EURIBOR 1M/3M/6M, LIBOR 1M/3M – w zależności od waluty zaangażowania) powiększonych o marżę banku. Spółka finansuje swoją działalność w PKO Banku Polskim S.A. oraz bankach zewnętrznych (spoza Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A.), w tym w międzynarodowych bankach rozwoju (ang. multilateral development banks).

W celu dopasowania struktury walutowej pasywów i aktywów Spółka zaciąga kredyty w następujących walutach: PLN, EUR, USD oraz CHF.

Kredyty otrzymane z Banku Rozwoju Rady Europy (CEB), Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOiR), Międzynarodowej Korporacji Finansowej (IFC) oraz Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) zabezpieczone są poprzez gwarancje bankowe wystawione przez PKO Bank Polski S.A.

27. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu emisji krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych	149 498	281 144
Zobowiązania z tytułu emisji długoterminowych dłużnych papierów wartościowych	0	73 120
Razem	149 498	354 264

Zmiany w wartości zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych przedstawia poniższa tabela.

W okresie	2019	2018
Stan na początek okresu	354 264	332 787
Zwiększenia z emisji (w cenie nominalnej)	1 184 700	1 286 191
Zmniejszenia z tytułu wykupu	-1 389 400	-1 265 100
Zmniejszenia z tytułu spłaty odsetek	-772	-1 544
Zmiana naliczonych odsetek/dyskonta i pozostałe	706	1 930
Stan na koniec okresu	149 498	354 264

W ramach Programu obligacji (z limitem 1.500 mln złotych) uruchomionego we współpracy z PKO Bankiem Polskim Spółka emituje krótkoterminowe obligacje dyskontowe, w których dyskonto jest ustalone w oparciu o marżę oraz odpowiednią stawkę referencyjną WIBOR. Obligacje podlegają wykupowi według wartości nominalnej.

Wartość godziwa obligacji krótkoterminowych o wartości nominalnej 150.000 tys. zł wyliczona na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 149.498 tys. zł.

28. Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów (program z Polish Lease Prime 1 DAC)	1 726 007	0
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów (program z ROOF Poland Leasing 2014 DAC)	37 267	447 602
Razem	1 763 274	447 602

Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji wierzytelności z umów leasingu finansowego w wysokości 1.726.007 tys. zł wynikają z transakcji sekurytyzacji zawartej przez Spółkę w 2019 roku. W dniu 26 września 2019 roku PKO Leasing S.A. dokonała sprzedaży wierzytelności leasingowych do spółki celowej Polish Lease Prime 1 Designated Activity Company (Polish Lease Prime 1 DAC) z siedzibą w Dublinie (Irlandia). Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane głównie poprzez emisję papierów wartościowych (obligacji) przeprowadzoną w dniu 26 września 2019 roku z terminem wykupu 28 grudnia 2029 roku oraz ze środków pozyskanych od PKO Leasing S.A. Obligacje o wartości nominalnej 1.835.000 tys. zł zostały objęte przez podmioty spoza Grupy Kapitałowej PKO Leasing S.A. (por. nota 34).

Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji wierzytelności z umów leasingu finansowego w wysokości 37.267 tys. zł wynikają z programu uruchomionego w grudniu 2014 roku przez przejętą spółkę Raiffeisen-Leasing Polska S.A. Nabywcą wierzytelności jest ROOF Poland Leasing 2014 DAC z siedzibą w Irlandii, który finansuje nabycie wierzytelności emisją dłużnych papierów wartościowych (por. nota 34). W 2018 roku program sekurytyzacji z udziałem ROOF Poland Leasing 2014 DAC wszedł w fazę amortyzacji. Od 1 stycznia 2018 roku Spółka nie dokonuje już sprzedaży nowych wierzytelności leasingowych w ramach tego programu.

29. Pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania finansowe brutto, w tym:		
Zobowiązania wobec klientów z tytułu kaucji i depozytów	203 827	273 577
Otrzymane zaliczki od klientów	193 981	183 615
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	42 925	9 250
Zobowiązania z tytułu leasingu	30 203	0
Zobowiązania finansowe brutto razem	470 936	466 442
Zobowiązania niefinansowe brutto, w tym:		
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	27 614	18 288
Rezerwa na premie i bonusy	18 762	12 922
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	7 125	8 290
Rozrachunki publiczno-prawne	3 440	36 139
Przychody pobierane z góry	1 597	3 196
Pozostałe	12 681	27 529
Zobowiązania niefinansowe brutto razem	71 219	106 364
Razem	542 155	572 806

Wartość zobowiązań, których realizacji lub uregulowania oczekuje się po upływie 12 miesięcy, wyniosła na dzień 31 grudnia 2019 roku 156.615 tys. zł (2018: 130.509 tys. zł).

W 2019 roku Spółka poniosła koszty rat leasingowych (bez podatku od towarów i usług) w wysokości 10.116 tys. zł.

30. Rezerwy

2019	Stan na 1 stycznia	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Inne zmiany	Stan na 31 grudnia
Rezerwy na sprawy sporne	1 299	355	-923	-114	0	617
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	265	39	0	-17	143	430
Razem	1 564	394	-923	-131	143	1 047

2018	Stan na 1 stycznia	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Inne zmiany	Stan na 31 grudnia
Rezerwy na sprawy sporne	1 520	181	-345	-57	0	1 299
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	203	33	0	-19	48	265
Razem	1 723	214	-345	-76	48	1 564

Na dzień 31 grudnia 2019 roku długoterminowa część rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe wyniosła 393 tys. zł (2018: 218 tys. zł).

31. Kapitały

Wartość kapitału akcyjnego Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 347.856 tys. zł, na 31 grudnia 2018 roku - 174.057 tys. zł.

W dniu 28 czerwca 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował połączenie PKO Leasing S.A. i Qualia Development sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, podmioty zależne w 100% od Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 (łączenie się przez przejęcie) ustawy z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych przez przeniesienie całego majątku Qualia Development sp. z o.o. na PKO Leasing S.A. z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki poprzez emisję akcji, które Spółka przyznała jednemu akcjonariuszowi Qualia Development sp. z o.o., tj. PKO BP. W celu połączenia kapitał zakładowy PKO Leasing S.A. został podwyższony z kwoty 174.057 tys. zł do kwoty 347.856 tys. zł, tj. o kwotę 173.799 tys. zł, poprzez emisję 17.379.876 akcji imiennych o wartości nominalnej 10,00 zł każda akcja, które zostały wydane PKO BP. Cena emisyjna akcji wyniosła 21,11 zł. Na kapitał zapasowy została przeniesiona nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną akcji w łącznej wysokości 193.152 tys. zł.

W trakcie 2018 i 2019 nie było innych zmian w wartości kapitału akcyjnego oraz w liczbie wyemitowanych akcji. Wszystkie wyemitowane akcje o wartości nominalnej 10 zł każda w liczbie 34.785.566 szt. na dzień 31 grudnia 2019 roku są w pełni opłacone. Wszystkie akcje mają takie same prawa głosu. Akcjonariuszem, posiadającym 100% kapitału zakładowego Spółki, jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.

Zarejestrowany kapitał akcyjny	Wartość nominalna akcji		Liczba akcji (w szt.)	
	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018
Stan na początek okresu	174 057	174 057	17 405 690	17 405 690
Emisja akcji	173 799	0	17 379 876	0
Stan na koniec okresu	347 856	174 057	34 785 566	17 405 690

Kapitał zapasowy	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Kapitał zapasowy z zysków netto z lat ubiegłych	58 411	58 411
Kapitał zapasowy z nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ceną nominalną	193 152	0
Stan na koniec okresu	251 563	58 411

Kapitał zapasowy	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018
Stan na 1 stycznia	58 411	179 411
Przeniesienie na fundusz (kapitał) rezerwowy	0	-121 000
Nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną akcji wyemitowanych w 2019 roku	193 152	0
Stan na koniec okresu	251 563	58 411

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 31 sierpnia 2018 roku podjęło uchwałę o utworzeniu funduszu rezerwowego (kapitału rezerwowego) z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy, w tym zaliczki na poczet dywidendy, dywidendy z zysków lat ubiegłych (zaległej dywidendy) lub z przeznaczeniem na pokrycie straty lub podwyższenie kapitału zakładowego ze środków Spółki. Jednocześnie postanowiono przenieść część kapitału zapasowego w kwocie 121.000 tys. zł, utworzonego z zysków lat ubiegłych, na fundusz rezerwowi (kapitał rezerwowi).

Kapitał rezerwowi	2019	2018
Stan na 1 stycznia	71 000	0
Przeniesienie na fundusz (kapitał) rezerwowi części kapitału zapasowego	0	121 000
Zaliczka na poczet dywidendy z kapitału rezerwowego	0	-50 000
Pokrycie ujemnej pozycji w kapitałach własnych: Pozostałe kapitały	-70 753	0
Stan na koniec okresu	247	71 000

W dniu 28 września 2018 roku Zarząd Spółki podjął uchwałę o wypłacie akcjonariuszowi Spółki zaliczki na poczet dywidendy za rok obrotowy 2018 w wysokości 50.000 tys. zł. Zaliczka obejmowała kwotę kapitału rezerwowego, utworzonego z zysków lat ubiegłych, w wyłączeniu bieżącego zysku z roku 2018. Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 13 czerwca 2019 roku postanowiło kwotę zysków z lat ubiegłych, zakumulowanych w funduszu (kapitale) rezerwowym przeznaczyć na wypłatę dywidendy w kwocie 50.000 tys. zł pomniejszonej o wypłaconą w 2018 roku w kwocie 50.000 tys. zł zaliczkę na poczet dywidendy na podstawie uchwały Zarządu Spółki.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 13 czerwca 2019 roku podjęło uchwałę o przeznaczeniu zysku netto z 2018 roku w wysokości 38.280 tys. zł na pokrycie zmian w pozostałych kapitałach z tytułu wdrożenia MSSF 9, w kwocie 118.349 tys. zł na wypłatę dywidendy akcjonariuszowi oraz podjęło uchwałę o przeznaczeniu funduszu rezerwowego w kwocie 70.753 tys. zł na pokrycie pozostałych kapitałów.

Pozostałe kapitały	2019	2018
Z połączenia/przejęcia spółek	0	-71 861
Inne dochody całkowite	-1 013	-404
Zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9	0	-38 280
Inne	0	1 108
Stan na koniec okresu	-1 013	-109 437

Inne dochody całkowite	2019	2018
Inne dochody całkowite na początek okresu (przed podatkiem)	-499	-98
Zyski odniesione na inne dochody całkowite w okresie	824	1 826
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	-1 576	-2 227
- koszty z tytułu odsetek	-1 576	-2 227
Razem pozostałe dochody wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (przed podatkiem)	-752	-401
Razem wpływ na inne dochody całkowite w okresie (przed podatkiem)	-752	-401
Razem inne dochody całkowite na koniec okresu (przed podatkiem)	-1 251	-499
Efekt podatkowy	238	95
Inne dochody całkowite na koniec okresu (netto)	-1 013	-404
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	-272	333

Kwota pozostałych całkowitych dochodów wykazanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po uwzględnieniu podatku wyniosła w 2019 roku 609 tys. zł, w 2018 roku - 333 tys. zł.

Wynik finansowy podlegał podziałowi zgodnie poniższą tabelą:

Wynik finansowy roku bieżącego	2019	2018
Stan na 1 stycznia	156 629	11 102
Zysk netto za rok bieżący przypadający na akcjonariuszy Spółki	137 339	156 629
Przeniesienie na pozostałe kapitały (wynik finansowy z lat ubiegłych)	-156 629	-11 102
Wypłacona zaliczka na poczet dywidendy z zysku za rok bieżący	-39 900	0
Stan na 31 grudnia	97 439	156 629

W dniu 24 września 2019 roku Zarząd Spółki podjął uchwałę o wypłacie akcjonariuszowi Spółki zaliczki na poczet dywidendy za rok obrotowy 2019 w wysokości 39.900 tys. zł z zysku za rok 2019. Wypłacona zaliczka zmniejszyła kapitały własne Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Dywidendy

	2019	2018
Dywidendy wypłacone (w tym kwota zaliczkowo wypłacona w trakcie bieżącego okresu)	158 249	61 102
Średnia ważona ilość akcji zwykłych	26 262 284	17 405 690
Dywidenda wypłacona (w tym kwota zaliczkowo wypłacona w trakcie bieżącego okresu) przypadająca na 1 akcję	6,03	3,51

Propozycja podziału zysku

Zarząd Spółki zarekomenduje Radzie Nadzorczej przeznaczenie wyniku finansowego za 2019 rok w wysokości 39.900 tys. zł na wypłatę dywidendy, pozostałą kwotę w wysokości 97.439 tys. zł pozostawić do podziału w okresach przyszłych.

	2019
Dywidendy zaproponowane do wypłaty z zysku roku bieżącego (w kwocie są uwzględnione zaliczki na poczet dywidendy wypłacone w trakcie bieżącego okresu)	39 900
Ilość akcji zwykłych na 31 grudnia	34 785 566
Dywidenda zaproponowana do wypłaty przypadająca na 1 akcję (w złotych)	1,15

32. Informacje dotyczące segmentów działalności

PKO Leasing S.A. prowadzi działalność biznesową w ramach segmentów oferujących określone produkty i usługi adresowane do określonych grup klientów. Sposób podziału segmentów biznesowych zapewnia spójność z modelem zarządzania sprzedażą i oferowania klientom kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno leasing, pożyczki na finansowanie aktywów czy usługi powiązane, jak zarządzanie flotą pojazdów. Przedstawiona poniżej nota segmentacyjna jest ujmowana w wewnętrznym systemie sprawozdawczym, tj. informacjach przekazywanych Zarządowi i Grupie PKO Banku Polskiego S.A., służących do oceny osiągniętych wyników oraz alokacji zasobów.

Działalność PKO Leasing S.A. obejmuje trzy podstawowe segmenty:

Segment detaliczny	Segment detaliczny oferuje pełen zakres obsługi małych i średnich przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorców. Do produktów i usług oferowanych klientom tego segmentu należą m.in.: leasing finansowy i operacyjny, usługi zarządzania flotą, pożyczki na finansowanie aktywów (w tym: samochodowa). Segment obejmuje również obsługę osób prywatnych w ramach produktu leasingu konsumenckiego.
Segment korporacyjny	Segment korporacyjny obejmuje transakcje dokonywane z dużymi klientami korporacyjnymi i instytucjami finansowymi. Segment ten obejmuje m.in. następujące produkty i usługi: leasing finansowy i operacyjny, usługi zarządzania flotą, pożyczki na finansowanie aktywów (w tym: inwestycyjna, samochodowa, na finansowanie zapasów dealerów).
Centrum transferowe i pozostały	Centrum transferowe i pozostały obejmuje obciążenie z tytułu podatku dochodowego w zakresie prezentacji wyniku oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego i inne aktywa oraz zobowiązania z wyłączeniem zobowiązań z tytułu kaucji i depozytów, w tym w szczególności długoterminowe finansowanie zewnętrzne, obejmujące kredyty otrzymane od instytucji finansowych, zobowiązania z tytułu sekurytyzacji, emisje papierów wartościowych.

PKO Leasing S.A. rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu wewnętrznych stawek rozliczeniowych. Transakcje pomiędzy segmentami odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zasady rachunkowości stosowane w raporcie segmentacyjnym są zgodne z zasadami rachunkowości opisanymi w niniejszym sprawozdaniu.

Prezentowane aktywa i zobowiązania segmentu są aktywami i zobowiązaniami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej. Wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dla poszczególnych segmentów oparte są o wewnętrzne informacje zarządcze. Poszczególnym segmentom przypisano aktywa i zobowiązania oraz związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty.

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego w zakresie prezentacji wyniku oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego, zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie prezentacji sprawozdania z sytuacji finansowej zostały ujęte na poziomie Spółki (aktywa i zobowiązania niealokowane).

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem PKO Leasing S.A.
Wynik z tytułu odsetek	255 054	76 977	0	332 031
Wynik z tytułu prowizji i opłat	51 493	4 614	0	56 107
Wyniki na działalności ubezpieczeniowej	36 407	5 681	0	42 088
Wynik pozostały	99 811	47 560	0	147 371
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	-69 271	-27 910	0	-97 181
Ogólne koszty administracyjne oraz koszty amortyzacji przedmiotów w leasingu operacyjnym	-214 984	-89 850	0	-304 834
Wynik segmentu (brutto)	158 510	17 072	0	175 582
Podatek dochodowy	0	0	-38 243	-38 243
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki	158 510	17 072	-38 243	137 339

Na dzień 31 grudnia 2019 roku	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem PKO Leasing S.A.
Aktywa	12 041 471	6 307 173	0	18 348 644
Aktywa niealokowane	0	0	662 695	662 695
Suma aktywów	12 041 471	6 307 173	662 695	19 011 339
Zobowiązania	161 305	128 289	0	289 594
Zobowiązania niealokowane	0	0	18 025 653	18 025 653
Suma zobowiązań	161 305	128 289	18 025 653	18 315 247

Za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem PKO Leasing S.A.
Wynik z tytułu odsetek	208 165	78 793	0	286 958
Wynik z tytułu prowizji i opłat	49 889	2 596	0	52 485
Wyniki na działalności ubezpieczeniowej	15 753	2 704	0	18 457
Wynik pozostały	110 853	71 685	0	182 538
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	-71 307	15 481	0	-55 826
Ogólne koszty administracyjne oraz koszty amortyzacji przedmiotów w leasingu operacyjnym	-194 133	-97 473	0	-291 606
Wynik segmentu (brutto)	119 220	73 786	0	193 006
Podatek dochodowy	0	0	-36 377	-36 377
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki	119 220	73 786	-36 377	156 629

Na dzień 31 grudnia 2018 roku	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Centrum transferowe i pozostały	Działalność ogółem PKO Leasing S.A.
Aktywa	11 154 749	5 052 292	0	16 207 041
Aktywa niealokowane	0	0	1 092 432	1 092 432
Suma aktywów	11 154 749	5 052 292	1 092 432	17 299 473
Zobowiązania	102 865	78 187	0	181 052
Zobowiązania niealokowane	0	0	16 767 761	16 767 761
Suma zobowiązań	102 865	78 187	16 767 761	16 948 813

PKO Leasing S.A. prowadzi działalność na terytorium Polski.

33. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Wartość otrzymanych zobowiązań finansowych (niewykorzystanych linii kredytowych) i gwarancyjnych (związanych z zobowiązaniami Spółki wobec podmiotów trzecich wynikających przede wszystkim z zawartych umów kredytu oraz umów najmu) zaprezentowano poniżej.

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Otrzymane zobowiązania finansowe	2 437 676	1 032 562
Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	2 700 912	2 765 429
Razem	5 138 588	3 797 991

Poniższa tabela przedstawia wynikającą z zawartych umów wartość zobowiązań warunkowych:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Udzielone zobowiązania finansowe		
Zobowiązania do udzielenia pożyczki/przekazania aktywów w leasing finansowy	287 298	280 016
Z pierwotnym terminem zapadalności do 1 roku	287 298	280 016
Razem udzielone zobowiązania finansowe	287 298	280 016
Razem	287 298	280 016

Wszystkie zobowiązania Spółki do udzielenia pożyczki/przekazania aktywów w leasing finansowy mają charakter warunkowy. Szczegółowy opis ryzyk związanych z zobowiązaniami pozabilansowymi został przedstawiony w notach dotyczących ryzyka.

Sprawy sporne

Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Spółka występowała w roli pozwanego, wynosiła na dzień 31 grudnia 2019 roku 4.897 tys. zł (31 grudnia 2018 roku: 3.844 tys. zł). Spółka utworzyła rezerwy w przypadkach, gdzie według szacunków Spółki prawdopodobieństwo konieczności wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%. Rezerwę utworzono w wysokości przewidywanej kwoty zobowiązania. Na dzień 31 grudnia 2019 roku rezerwy na roszczenia prawne, w których Spółka występowała w roli pozwanego, wyniosły 617 tys. zł (2018: 1.299 tys. zł).

Polskie przepisy podatkowe podlegają interpretacjom oraz zmianom, stąd istnieje teoretyczna możliwość, iż interpretacja tych przepisów przez władze skarbowe może być inna niż zastosowana przez Spółkę, co może skutkować dążeniem organów podatkowych do ustalenia innego wymiaru podatku od tego, który został zapłacony przez Spółkę. Zgodnie z art. 70 § 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa rok podatkowy może podlegać badaniu przez władze skarbowe w ciągu 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. W ocenie Zarządu ryzyko wypływu środków z tego tytułu nie jest istotne.

34. Sekurytyzacja portfela leasingowego Spółki

ROOF Poland Leasing 2014 DAC z siedzibą w Irlandii jest spółką celową powołaną do obsługi sekurytyzacji wierzytelności leasingowych przeprowadzanej w ramach Grupy Kapitałowej Raiffeisen-Leasing Polska S.A., nabytej przez PKO Leasing S.A. w 2016 roku. ROOF Poland Leasing 2014 DAC wyemitowała obligacje w celu pozyskania środków na nabycie wierzytelności od Raiffeisen-Leasing Polska S.A., obecnie od PKO Leasing S.A.

Polish Lease Prime 1 DAC z siedzibą w Irlandii jest spółką celową powołaną w 2019 roku do obsługi sekurytyzacji wierzytelności leasingowych przeprowadzanej w ramach PKO Leasing S.A.

Pomiędzy spółkami celowymi: ROOF Poland Leasing 2014 DAC oraz Polish Lease Prime 1 DAC a PKO Leasing S.A. nie występują powiązania kapitałowe. Spółki celowe utworzone zostały zgodnie z regulacjami irlandzkiego prawa spółek w formie tzw. „Designated Activity Company” (DAC), czyli spółki kapitałowej z prawem wykonywania wyłącznie czynności określonych w akcie założycielskim. W przypadku spółek celowych w akcie założycielskim wskazano w zakresie wykonywanej działalności zawieranie transakcji finansowych, w tym dotyczących sekurytyzacji.

W ramach transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych PKO Leasing S.A. pełni rolę jednostki inicjującej, a ROOF Poland Leasing 2014 DAC oraz Polish Lease Prime 1 DAC – jednostek specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 roku w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012 (dalej: „Rozporządzenie w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji”).

Utworzenie podmiotu niezależnego od jednostki inicjującej sekurytyzację jest standardem rynkowym wynikającym z oczekiwań wszystkich partnerów biznesowych, szczególnie inwestorów i banków zapewniających finansowanie. Pozwala to na odseparowanie ryzyka kredytowego inicjatora, tj. w tym przypadku PKO Leasing S.A., od ryzyka portfela wierzytelności, które są zabezpieczeniem obligacji emitowanych przez spółki celowe. Dla ochrony interesów wszystkich stron transakcji sekurytyzacji stworzone zostały umowne ramy funkcjonowania spółek celowych. Co do zasady spółki celowe zarządzane są zgodnie z ustaleniami wynikającymi z umów stanowiących podstawę sekurytyzacji.

PKO Leasing S.A. sprawuje nad wyżej wymienionymi spółkami kontrolę zgodnie z MSSF 10, mimo iż nie posiada w nich zaangażowania kapitałowego.

We wrześniu 2019 roku PKO Leasing S.A. przeprowadziła transakcję sekurytyzacji wierzytelności leasingowych o wartości 2.500 mln zł. W dniu 26 września 2019 roku Spółka dokonała sprzedaży wierzytelności leasingowych do spółki celowej Polish Lease Prime 1 Designated Activity Company (Polish Lease Prime 1 DAC) z siedzibą w Dublinie (Irlandia). Nabyte przez spółkę celową wierzytelności zostały sfinansowane głównie poprzez emisję papierów wartościowych (obligacji) przeprowadzoną dnia 26 września 2019 roku z terminem wykupu 28 grudnia 2029 roku oraz ze środków pozyskanych w ramach PKO Leasing S.A. PKO Leasing S.A. objął obligacje o wartości nominalnej 640 mln zł i terminie wykupu 28 grudnia 2029 roku (Obligacje Podporządkowane). Dodatkowo PKO Leasing S.A. udzielił pożyczki podporządkowanej w kwocie 83,75 mln zł. Obligacje o wartości nominalnej 1.835 mln zł (Obligacje Nadrzędne) zostały objęte przez podmioty spoza PKO Leasing S.A. Zgodnie z warunkami programu sekurytyzacji spłacane przez klientów wierzytelności leasingowe przeznaczone są w pierwszej kolejności na spłatę Obligacji Nadrzędnych, następnie na spłatę Obligacji Podporządkowanych i w ostatniej kolejności na spłatę pożyczki podporządkowanej. Oznacza to, że środki pozyskane ze spłacanych wierzytelności mogą być przeznaczone na spłatę pożyczki podporządkowanej dopiero po spłaceniu całej kwoty Obligacji Nadrzędnych oraz Obligacji Podporządkowanych (mechanizm Waterfall Payment).

Celem i korzyścią transakcji sprzedaży wierzytelności do spółki celowej było pozyskanie źródeł długoterminowego finansowania i ich dywersyfikacja.

W 2018 roku program sekurytyzacji z udziałem ROOF Poland Leasing 2014 DAC wszedł w fazę amortyzacji. Od 1 stycznia 2018 roku Spółka nie dokonuje już sprzedaży nowych wierzytelności leasingowych w ramach tego programu.

Na 31 grudnia 2019 roku wartość aktywów stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzytelności leasingowych wyniosła 2.723.252 tys. zł, na 31 grudnia 2018 roku - 688.410 tys. zł. Sekurytyzowane wierzytelności leasingowe prezentowane są w aktywach Spółki z uwagi na niespełnienie warunków wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Pomimo faktu, że PKO Leasing S.A. ma obowiązek przekazania kwot otrzymanych z portfela umów leasingu objętych sekurytyzacją do Polish Lease Prime 1 DAC (korzyści z portfela umów leasingu), PKO Leasing zachowała zasadniczo całe ryzyko wynikające z posiadania portfela umów leasingu poprzez fakt udzielenia pożyczki podporządkowanej i objęcie Obligacji Podporządkowanych, z których są pokrywane ewentualne straty poniesione z portfela umów leasingu. Wartości bilansowe aktywów finansowych objętych sekurytyzacją zaprezentowano w poniższej tabeli:

	Wartość transakcji		Kwota ryzyka pozostająca w Spółce	
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Wartość bilansowa aktywów	2 723 252	688 410	2 723 252	688 410
Wartość bilansowa zobowiązań	1 982 525	447 602	1 982 525	447 602
Pozycja netto	740 727	240 808	740 727	240 808

35. Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia lub o ograniczonej możliwości dysponowania

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje na temat aktywów finansowych zastawionych lub o ograniczonej możliwości dysponowania.

Aktywa o ograniczonej możliwości dysponowania	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	733	1 676
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	2 723 252	688 410
Należności stanowiące przedmiot transakcji sekurytyzacji wierzycielności leasingowych	2 723 252	688 410

Zabezpieczeniem zobowiązań z tytułu sekurytyzacji aktywów są w 100% należności stanowiące przedmiot sekurytyzacji, czyli wierzycielności leasingowe sprzedane w ramach programu.

36. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Środki na rachunkach bieżących	5 895	14 153
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	5 895	14 153

Na dzień 31 grudnia 2019 roku środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosły 733 tys. zł (2018: 1.676 tys. zł) i związane są z wprowadzeniem do polskiego prawa podatkowego dotyczącego podatku od towarów i usług mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment).

Pozycja niezrealizowane różnice kursowe dodatnie/(ujemne) odnosi się do różnic kursowych od zobowiązań z tytułu kredytów.

Pozostałe pozycje niepieniężne dotyczą zmiany odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i środków trwałych przejętych wraz z połączeniem z Qualia Development sp. z o.o.

Pozycja Inne korekty odnosi się przede wszystkim do zmian w wartości rzeczowych aktywów trwałych oddanych w leasing operacyjny, w tym w szczególności wydatki na nabycie i wartość zlikwidowanych przedmiotów oddanych w leasing operacyjny, amortyzacja przedmiotów w leasingu operacyjnym, oraz do pozostałych zmian w kapitałach własnych.

Inne korekty	2019	2018
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowych aktywów trwałych oddanych w leasing operacyjny	-193 893	-315 197
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych w leasingu operacyjnym	82 047	68 704
Zmniejszenie stanu rzeczowych aktywów trwałych w leasingu operacyjnym na skutek ich sprzedaży lub likwidacji	147 032	88 733
Zmiana z tytułu wdrożenia MSSF9 odniesiona na pozostałe kapitały	0	-38 280
Pozostałe korekty	-2 613	-333
Razem	32 573	-196 373

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

37. Wynik na instrumentach finansowych

Wynik dotyczący należności z tytułu leasingu i pożyczek oraz środków na rachunkach bankowych i ich ekwiwalentach

	2019	2018
Całkowite przychody odsetkowe dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	686 864	606 571
Całkowite przychody prowizyjne dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	42 088	18 457
Razem	728 952	625 028
w tym: przychody odsetkowe dotyczące aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	686 864	606 571

Wynik dotyczący zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu

	2019	2018
Całkowite koszty odsetkowe dotyczące zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	-368 765	-332 121
Razem	-368 765	-332 121

38. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Metody ustalania wartości godziwej poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej wraz z przypisanymi do nich modelami wyceny można zaklasyfikować do trzech głównych kategorii:

- *Kategoria I* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie na informacjach rynkowych. Wycena mark-to-market stosowana głównie w odniesieniu do notowanych papierów wartościowych.
- *Kategoria II* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących obserwacje rynkowe lub informacje pochodzące z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie notowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. W oparciu o tego typu modele wyceniana jest większość instrumentów pochodnych, w tym transakcje terminowe na papiery wartościowe, niepłynne papiery skarbowe lub papiery emitowane przez bank centralny oraz nienotowane dłużne papiery korporacyjne i komunalne papiery wartościowe, dla których do wyceny pobierane są dane z aktywnego rynku.
- *Kategoria III* – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Metoda ta dotyczy nieliniowych instrumentów pochodnych zawieranych na nieaktywnym rynku, nienotowanych dłużnych papierów korporacyjnych, które nie spełniają warunków pozwalających na zaliczenie ich do kategorii II, a także instrumentów pochodnych, dla których dokonano korekty wartości godziwej o odpisy z tytułu ryzyka kredytowego.

Podział instrumentów finansowych ujmowanych w wartości godziwej na opisane powyżej kategorie prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Kategoria I		
Razem aktywa	0	0
Razem zobowiązania	0	0
Kategoria II		
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa)	2 545	1 875
Razem aktywa	2 545	1 875
Pochodne instrumenty finansowe (zobowiązania)	1 843	1 459
Razem zobowiązania	1 843	1 459
Kategoria III		
Razem aktywa	0	0
Razem zobowiązania	0	0
Razem wszystkie kategorie – aktywa	2 545	1 875
Razem wszystkie kategorie – zobowiązania	1 843	1 459

Poniżej zaprezentowano główne założenia i metody wykorzystane przez Spółkę podczas określania wartości godziwej instrumentów finansowych nieujmowanych w wartości godziwej w sprawozdaniu finansowym:

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej i przeszacowywane w okresach poniżej roku. W związku z tym ich wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej.
- Należności z tytułu leasingu i pożyczek: wartość godziwa należności z tytułu leasingu i pożyczek została oszacowana przy zastosowaniu modelu opartego o kontraktową wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu bieżących stóp procentowych uwzględniających marżę na ryzyko kredytowe. Marże uwzględnione zostały przy zachowaniu podziału na główne grupy produktowe, tj. należności z tytułu leasingu finansowego o zmiennej stopie procentowej, należności z tytułu leasingu finansowego o stałej stopie procentowej, należności z umów leasingu finansowego nieruchomości. Model zastosowany do wyznaczenia wartości godziwej należności z tytułu leasingu i pożyczek wykorzystuje techniki wyceny oparte na parametrach nie pochodzących z rynku, w związku z tym zaliczany jest do trzeciej kategorii wyceny.
- Zobowiązania finansowe: zaprezentowane w tej pozycji instrumenty finansowe to kredyty otrzymane od banków, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów. Wartość godziwa dla zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek przy zastosowaniu czynnika dyskontującego wyliczonego w oparciu o krzywą zerokuponową. Spółka przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

- Instrumenty kapitałowe o wartości bilansowej 301.727 tys. zł są ujmowane według kosztu zakupu, gdyż nie istnieje aktywny rynek, co pozwoliłoby na wiarygodne określenie ich wartości godziwej. Udziały te stanowią inwestycje portfelowe Spółki i Spółka nie ma zamiaru zbycia udziałów w dającej się przewidzieć przyszłości.

Poniżej przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ich wartości godziwej.

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2019					31 grudnia 2018				
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Aktywa										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 895	5 895	0	0	5 895	14 153	14 153	0	0	14 153
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	16 701 471	16 467 513	0	0	16 467 513	15 388 119	15 415 053	0	0	15 415 053
Inwestycje w jednostkach zależnych	301 727	301 727	0	0	301 727	18 518	18 518	0	0	18 518
Pozostałe aktywa finansowe	10 393	10 393	0	0	10 393	25 029	25 029	0	0	25 029

Wyszczególnienie pozycji	31 grudnia 2019					31 grudnia 2018				
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Zobowiązania										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	15 839 780	15 839 780	0	0	15 839 780	15 513 633	15 513 633	0	0	15 513 633
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	149 498	149 498	0	0	149 498	354 264	354 264	0	0	354 264
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	1 763 274	1 763 274	0	0	1 763 274	447 602	447 602	0	0	447 602
Pozostałe zobowiązania finansowe	470 936	470 936	0	0	470 936	466 442	466 442	0	0	466 442
Pozabilansowe zobowiązania o charakterze finansowym	287 298	287 298	0	0	287 298	280 016	280 016	0	0	280 016

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

39. Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Spółka posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie.

Poniższe zestawienia prezentują aktywa finansowe i zobowiązania finansowe, które zostały skompensowane i zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym w kwocie netto.

31 grudnia 2019	Kwoty brutto uznanych aktywów finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto aktywów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	
AKTYWA FINANSOWE						
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	2 545	0	2 545	0	0	2 545
Razem	2 545	0	2 545	0	0	2 545

31 grudnia 2018	Kwoty brutto uznanych aktywów finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto aktywów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	
AKTYWA FINANSOWE						
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	1 875	0	1 875	0	0	1 875
Razem	1 875	0	1 875	0	0	1 875

31 grudnia 2019	Kwoty brutto uznanych zobowiązań finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Złożone zabezpieczenia pieniężne	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE						
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	1 843	0	1 843	0	0	1 843
Razem	1 843	0	1 843	0	0	1 843

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

31 grudnia 2018	Kwoty brutto uznanych zobowiązań finansowych	Kwota kompensaty	Kwoty netto zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty niekompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Kwota netto
				Instrumenty finansowe	Złożone zabezpieczenia pieniężne	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE						
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej - Pochodne instrumenty finansowe	1 459	0	1 459	0	0	1 459
Razem	1 459	0	1 459	0	0	1 459

40. Połączenie spółek

W dniu 28 czerwca 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował połączenie PKO Leasing S.A. i Qualia Development sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej jako: „Qualia”), podmioty zależne w 100% od Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. (dalej jako: „PKO BP”) na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 (łączenie się przez przejęcie) ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 505) przez przeniesienie całego majątku Qualia na PKO Leasing S.A. z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki poprzez emisję akcji, które PKO Leasing przyznał jednemu akcjonariuszowi Qualia, tj. PKO BP. W celu połączenia kapitał zakładowy Spółki został podwyższony z kwoty 174.056.900 zł do kwoty 347.855.660 zł, tj. o kwotę 173.798.760,00 zł, poprzez emisję 17.379.876 akcji imiennych o wartości nominalnej 10,00 zł każda akcja, które zostały wydane PKO BP (jednemu akcjonariuszowi Qualia). Cena emisyjna akcji wyniosła 21,11 zł.

Biorąc pod uwagę, że przejęcie kontroli nad Qualia nastąpiło z dniem 28 czerwca 2019 roku, rozliczenie transakcji zakupu nastąpiło na podstawie sprawozdania finansowego Qualia na dzień 28 czerwca 2019 roku, tj. od dnia objęcia kontroli.

Przekazana zapłata:

Przekazana zapłata za majątek Qualia Development sp. z o.o.	data rozliczenia/wymiany	liczba wyemitowanych akcji PKO Leasing	w tys. zł
- wartość emisyjna wyemitowanych akcji	2019-08-28	17.379.876	366 951
Razem		17.379.876	366 951

Wyemitowane akcje zostały w całości objęte przez PKO Bank Polski, jedynego akcjonariusza PKO Leasing S.A., który był również jedynym akcjonariuszem przejętej Qualia Development sp. z o.o.

Ujęcie i wycena możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych zgodnie z MSSF

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego dokonano wyceny rozliczenia transakcji nabycia.

Przedstawione poniżej dane dotyczące wyceny do wartości godziwej zidentyfikowanych nabytych aktywów i przejętych zobowiązań zostały oparte na identyfikacji przeprowadzonej z punktu widzenia przejętej Qualia Development sp. z o.o.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej - AKTYWA	Dane Qualia Development sp. z o.o. na dzień nabycia 28 czerwca 2019 roku (wg wartości ze sprawozdania finansowego)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	368 241
Rzeczowe aktywa trwałe	2
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	22
Pozostałe aktywa	254
Aktywa razem	368 519

Sprawozdanie z sytuacji finansowej - ZOBOWIĄZANIA i AKTYWA NETTO	Dane Qualia Development sp. z o.o. na dzień nabycia 28 czerwca 2019 roku (wg wartości ze sprawozdania finansowego)
Pozostałe zobowiązania	702
Zobowiązania razem	702

Aktywa netto	367 817
---------------------	----------------

Zysk z okazijnego nabycia powstały w wyniku Transakcji

W wyniku rozliczenia transakcji połączenia z Qualia rozpoznano zysk z okazijnego nabycia w wysokości różnicy pomiędzy przekazaną zapłatą a kwotą netto możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych zgodnie z MSSF.

	Razem Qualia Development sp. z o.o.
Przekazana zapłata za majątek Qualia Development sp. z o.o.	366 951
Kwota netto możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań wycenionych zgodnie z MSSF ustalona na dzień nabycia	367 817
Zysk z okazijnego nabycia	(866)

Z uwagi na fakt, że transakcja połączenia miała miejsce w trakcie okresu sprawozdawczego poniżej zaprezentowany został rachunek zysków i strat Spółki za okres od 1 stycznia 31 grudnia 2019 rok wykazany tak, jak gdyby dzień przejęcia przypadał na dzień 1 stycznia 2019 roku. Z uwagi na fakt, że do połączenia doszło w dniu 28 czerwca 2019 roku, dane w rachunku zysków i strat Qualia Development sp. z o.o. za okres od 1 stycznia do dnia połączenia zgodne są z danymi Qualia Development sp. z o.o. za okres od 1 stycznia do 28 czerwca 2019 roku.

Poniższa tabela prezentuje rachunek zysków lub strat PKO Leasing z uwzględnieniem Qualia Development sp. z o.o. za bieżący okres sprawozdawczy, wyliczony w taki sposób, jak gdyby datą objęcia kontroli był początek rocznego okresu sprawozdawczego, tj. 1 stycznia 2019 roku.

Rachunek zysków i strat	PKO Leasing S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku	Qualia Development sp. z o.o. za okres od 1 stycznia 2019 roku do dnia nabycia	PKO Leasing S.A. z uwzględnieniem Qualia Development sp. z o.o. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku
Przychody z tytułu leasingu finansowego	605 593	0	605 593
w tym: przychody od instrumentów finansowych wycenionych według zamortyzowanego kosztu	605 593	0	605 593
Przychody z tytułu pożyczek	81 267	13	81 280
w tym: przychody od instrumentów finansowych wycenionych według zamortyzowanego kosztu	81 267	13	81 280
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	110 126	0	110 126
Przychody z tytułu prowizji ubezpieczeniowych	42 088	0	42 088
Przychody z tytułu innych prowizji i opłat	69 989	0	69 989
Razem Przychody z działalności podstawowej	909 063	13	909 076
Koszty z tytułu odsetek	-370 781	0	-370 781
Koszt amortyzacji przedmiotów w leasingu operacyjnym	-82 047	0	-82 047
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-13 881	0	-13 881
Razem Koszty działalności podstawowej	-466 709	0	-466 709
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	-97 181	0	-97 181
Przychody z tytułu dywidend	36 384	0	36 384
Wynik z pozycji wymiany	15 734	0	15 734
Pozostałe przychody operacyjne	37 985	503	38 488
Pozostałe koszty operacyjne	-53 131	-80	-53 211
Przychody finansowe	16 224	3 664	19 888
Ogólne koszty administracyjne	-222 787	-2 919	-225 706
Zysk brutto	175 582	1 181	176 763
Podatek dochodowy	-38 243	-26	-38 269
Zysk netto	137 339	1 155	138 494

W konsekwencji powyższej transakcji zwiększyły się kapitały własne Spółki. Wzmocnienie bazy kapitałowej PKO Leasing S.A. pozwoliło również na osiągnięcie przez Spółkę korzyści w:

- wymiarze percepcji rynkowej wśród potencjalnych partnerów w kontekście długoterminowych planów dywersyfikacji źródeł finansowania (sekurytyzacja wierzytelności leasingowych/kredyty),
- zwiększeniu wiarygodności PKO Leasing S.A. jako bezpiecznego i stabilnego pod względem finansowym partnera dla leasingobiorców (przede wszystkim będących dużymi podmiotami korporacyjnymi) oraz dostawców przedmiotów leasingu.

41. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostki powiązane ze Spółką to:

- jednostka dominująca – Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO Bank Polski lub PKO BP), będąca jednostką dominującą najwyższego szczebla,
- jednostki zależne wobec Spółki:
 - PKO Faktoring S.A. (spółka zależna bezpośrednio),
 - PKO Leasing Sverige AB (spółka zależna bezpośrednio),
 - PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o. (spółka zależna bezpośrednio),
 - PKO Leasing Finanse sp. z o.o. (zależność pośrednia),
 - PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o. (spółka zależna bezpośrednio),
 - Prime Car Management S.A. (spółka zależna bezpośrednio od dnia 27 maja 2019 roku),
 - Futura Leasing S.A. (zależność pośrednia),
 - Masterlease Sp. z o.o. (zależność pośrednia),
 - MasterRent24 Sp. z o.o. (zależność pośrednia).
 - ROOF Poland Leasing 2014 DAC, Irlandia,
 - Polish Lease Prime 1 DAC, Irlandia,
- członkowie kluczowego personelu Spółki oraz kluczowego personelu jednostek dominujących oraz osoby z nimi powiązane,
- pozostałe jednostki – pozostałe jednostki powiązane należące do Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A., w tym: PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., PKO Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., PKO BP Finat Sp. z o.o., PKO BP Bankowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A., PKO Bank Hipoteczny S.A., Qualia Sp. z o.o., Qualia Development sp. z o.o., ZenCard Sp. z o.o., Bankowe Towarzystwo Kapitałowe S.A.

Do członków kluczowego personelu Spółki zalicza się członków Zarządu Spółki oraz członków Rady Nadzorczej Spółki, których listę zaprezentowano w nocy 1. sprawozdania finansowego. W 2019 roku i w 2018 roku nie wystąpiły transakcje z członkami kluczowego personelu jednostki dominującej wobec Spółki ani inne transakcje z osobami powiązanymi z członkami kluczowego personelu Spółki lub jednostki dominującej wobec Spółki, poza zaprezentowanymi poniżej.

Transakcje z jednostką dominującą będącą bankiem obejmowały transakcje mające na celu zapewnienie finansowania działalności Spółki (głównie kredyty otrzymane), zagwarantowanie wywiązania się Spółki z zobowiązań z tytułu otrzymanych kredytów oraz zawartych umów najmu, domknięcie otwartych pozycji na operacjach instrumentami pochodnymi oraz zapewnienie Spółce obsługi bankowej. W rachunku zysków i strat

skutkowało to powstaniem kosztów odsetkowych i prowizyjnych oraz przychodów odsetkowych. Spółka świadczy na rzecz jednostki dominującej przede wszystkim usługi leasingu operacyjnego.

Na rzecz spółek zależnych Spółka świadczy przede wszystkim usługi serwisowe, w tym usługi wsparcia operacyjnego, administrowania umowami, oceny ryzyka kredytowego transakcji, obsługi informatycznej, księgowości, kadrowe. Wynagrodzenie oparte jest na ponoszonych kosztach związanych z obsługą powiększonych o marżę.

Na rzecz pozostałych jednostek powiązanych Spółka świadczy usługi leasingu operacyjnego i finansowego. PKO Leasing S.A. korzysta z usług ubezpieczenia świadczonych przez podmioty z Grupy PKO BP, w tym ubezpieczeń związanych z umową leasingu lub przedmiotami leasingu.

Transakcje zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych.

Koszty rozliczeń z członkami kluczowego personelu Spółki za rok obrotowy dotyczą wynagrodzeń dla tego personelu, wypłacone w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym.

Wynagrodzenie członków kluczowego personelu Spółki	2019	2018
Wynagrodzenie krótkoterminowe Zarządu (wynagrodzenie podstawowe)	3 433	3 215
Wynagrodzenie wypłacone w związku z rozwiązaniem stosunku pracy	864	126
Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu	1 811	2 181
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	31	0
Razem	6 139	5 522

Zmienne składniki wynagrodzeń członków kluczowego personelu Spółki

Zmienne składniki wynagrodzeń przyznawane są w formie:

- nieodroczonej (w pierwszym roku po roku kalendarzowym stanowiącym okres oceny),
- odroczonej (na kolejne trzy lata po pierwszym roku po okresie oceny),

przy czym zarówno wynagrodzenie nieodroczone, jak i odroczone, jest przyznawane w równych częściach w formie gotówkowej oraz w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych (których przeliczenie na gotówkę jest dokonywane po dodatkowym okresie retencyjnym).

Składnik wynagrodzenia w formie instrumentu finansowego jest przeliczany na akcje fantomowe po przyznaniu danego składnika – z uwzględnieniem mediany średniodziennych cen akcji (Volume Weighted Average Price) PKO Banku Polskiego na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie, publikowanych w systemie informacyjnym Thomson Reuters albo Bloomberg – z IV kwartału okresu oceny. Następnie, po okresie retencyjnym i okresie odroczenia, akcje są przeliczane na gotówkę – z uwzględnieniem mediany średniodziennych cen akcji (Volume Weighted Average Price) PKO Banku Polskiego na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie z III kwartału roku kalendarzowego, w którym dokonywana jest wypłata, publikowanych w systemie informacyjnym Thomson Reuters albo Bloomberg.

Wynagrodzenie odroczone może podlegać redukcji w przypadku pogorszenia wyników finansowych Spółki, straty Spółki lub pogorszenia innych zmiennych związanych z efektami pracy w okresie oceny osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz wynikami nadzorowanych lub kierowanych przez te osoby jednostek/komórek organizacyjnych, które ujawniły się po okresie oceny.

Rezerwa na zmienne składniki wynagrodzeń	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Zarząd Spółki	4 195	5 400
Razem rezerwa	4 195	5 400
Wynagrodzenie wypłacone w roku	2019	2018
	za lata 2014-2019	za lata 2013-2018
przyznane w formie gotówki	852	1 174
Zarząd Spółki	852	1 174
przyznane w formie instrumentu finansowego	959	1 007
Zarząd Spółki	959	1 007
Razem wynagrodzenie wypłacone	1 811	2 181

Poniżej przedstawiono transakcje z podmiotami powiązanymi.

Pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej	Jednostka dominująca		Jednostki zależne		Członkowie kluczowego personelu Spółki		Pozostałe jednostki	
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 895	14 061	0	0	0	0	0	0
Pochodne instrumenty finansowe – aktywa	2 545	1 875	0	0	0	0	0	0
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	788	1 251	4 556	8 480	0	0	-22 562	-18 968
Pozostałe aktywa	0	1 665	7 682	13 342	0	0	4 273	6 569
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	14 296 395	14 035 524	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	0	0	1 766 200	0	0	0	0	0
Pochodne instrumenty finansowe – pasywa	1 843	1 459	0	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	21 726	95	8 303	1 833	0	0	0	0
Rezerwy na zobowiązania (z tytułu programu wynagrodzeń zmiennych)	0	0	0	0	4 195	5 400	0	0

Pozycje z rachunku zysków i strat	Jednostka dominująca		Jednostki zależne		Członkowie kluczowego personelu Spółki		Pozostałe jednostki	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Przychody z tytułu leasingu finansowego	0	0	0	0	0	0	3 573	3 573
Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	19 525	16 737	0	0	20	16	1 117	1 117
Przychody z tytułu pożyczek	0	0	110	119	0	0	0	0
Koszty z tytułu odsetek	-331 969	-284 178	-20 086	0	0	0	-524	-524
Przychody z tytułu prowizji	0	0	0	0	0	0	2 050	2 050
Koszty z tytułu prowizji	-12 077	-6 818	-2	-10	0	0	0	0
Przychody finansowe, w tym wynik na instrumentach pochodnych	673	1 103	0	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu dywidend	0	0	36 384	77 109	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	0	0	3 644	1 391	0	0	0	0
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	-9 020	-1 608	0	0	0	0
Ogólne koszty administracyjne	-3 483	-6 951	0	0	-4 934	-4 985	0	0

Pozycje pozabilansowe	Jednostki dominujące		Jednostki zależne		Członkowie kluczowego personelu Spółki		Pozostałe jednostki	
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Gwarancje i akredytywy	2 700 912	2 765 429	0	0	0	0	0	0
Niewykorzystany limit kredytowy/pożyczkowy	2 437 676	1 032 562	0	0	0	0	0	0

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

42. Wynagrodzenie firmy audytorskiej

Wyłacone lub należne wynagrodzenie firmy audytorskiej za usługi wskazane poniżej wyniosło:

	2019	2018
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	342	342
Inne usługi poświadczające	1 230	191
Razem	1 572	533

43. Zdarzenia po dacie bilansowej

W celu optymalizacji struktury w Grupie Kapitałowej PKO Leasing S.A. oraz osiągnięcia efektów synergii kosztowej i operacyjnej w 2019 roku podjęto decyzję o połączeniu PKO Leasing S.A. z PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o.

W dniu 19 listopada 2019 roku Zarząd PKO Leasing S.A. oraz Zarząd PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o. przyjęły plan połączenia. W dniu 28 lutego 2020 roku połączenie zostało wpisane do rejestru przedsiębiorców na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego. Połączenie PKO Leasing S.A. i PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o. nastąpiło na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 Ksh z uwzględnieniem procedury uproszczonej połączenia uregulowanej w art. 516 § 6 w związku z art. 516 § 5 Ksh przez przeniesienie całego majątku PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o. na PKO Leasing S.A. (łączenie przez przejęcie), zgodnie z art. 515 § 1 Ksh bez podwyższenia kapitału zakładowego PKO Leasing S.A. (PKO Leasing S.A. posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o.) oraz bez wymiany udziałów PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o. na akcje PKO Leasing S.A. PKO Leasing S.A. nie wyemitowała nowych akcji. Wysokość kapitału zakładowego PKO Leasing S.A. pozostała bez zmian.

Działalność PKO Leasing Nieruchomości sp. z o.o. w zakresie finansowania nieruchomości w formie leasingu jest kontynuowana w 2020 roku od daty połączenia w ramach PKO Leasing S.A. jako następcy prawnego.

Pod koniec 2019 roku po raz pierwszy pojawiły się wiadomości z Chin dotyczące koronawirusa. W pierwszych miesiącach 2020 roku wirus rozprzestrzenił się na całym świecie. W dniu 11 marca 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła pandemię koronawirusa SARS-CoV-2. Do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego Zarząd Spółki nie odnotował negatywnego wpływu skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na działalność operacyjną i sytuację finansową Spółki. W ocenie Zarządu Spółka zachowuje ciągłość operacyjną i dobrą sytuację płynnościową, istotne procesy w Spółce przebiegają bez zakłóceń.

Zarząd przeanalizował potencjalny wpływ skutków pandemii na działalność operacyjną, finansową i płynność w perspektywie co najmniej 12 miesięcy po dniu sprawozdawczym. W szczególności rozważono następujące czynniki ryzyka, jak:

- zaburzenia działalności operacyjnej,
- ryzyko płynności oraz
- wpływ na utratę wartości aktywów.

Spółka zapewniła ochronę pracowników przez zmianę organizacji pracy. W znaczącym stopniu pracownicy wszystkich jednostek organizacyjnych Spółki realizują zadania w trybie pracy zdalnej, pozostali w trybie rotacyjnym wykonują pracę w biurach/oddziałach Spółki. Nie zostały zaburzone dostawy usług i towarów na rzecz Spółki, niezbędnych do prowadzenia działalności. Zawierane są nowe umowy leasingu i pożyczek. Spółka umożliwia zawieranie umowy lub aneksu do umowy w trybie zdalnym, bez konieczności osobistego kontaktu klienta z pracownikiem Spółki.

Spółka zwiększyła częstotliwość monitorowania wpłat i wypłat środków pieniężnych ze Spółki ma zabezpieczenie w źródłach finansowania, posiada możliwości pozyskania kredytu od jednostki dominującej lub banków międzynarodowych, z którymi posiada wieloletnią historię współpracy. Nie występują bankowe warunki umowne ("covenants"), co do których istnieje ryzyko ich złamania po końcu roku.

Spółka finansuje grupy klientów, reprezentujących różne branże, finansuje różne przedmioty leasingu. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację klientów działających w poszczególnych branżach i analizuje wpłaty klientów.

Ze względu na negatywny wpływ koronawirusa na aktywność gospodarczą Spółka spodziewa się obniżenia aktywności klientów, pogorszenia ich sytuacji finansowej i niższej sprzedaży produktów, oferowanych przez Spółkę. Spółka łagodzi sytuację części klientów m.in. poprzez ofertę zawieszenia na okres 3-6 miesięcy spłat części kapitałowej opłat leasingowych. Spółka spodziewa się wzrostu kosztów ryzyka, którego skala jest obecnie trudna do wiarygodnego oszacowania. Wpływ zostanie uwzględniony w odpisach z tytułu utraty wartości aktywów i rezerwach na oczekiwane straty oraz kosztach w 2020 roku.

W oparciu o wykonane analizy Zarząd nie identyfikuje zagrożenia i istotnej niepewności w zakresie kontynuowania działalności przez Spółkę w perspektywie co najmniej 12 miesięcy po dniu sprawozdawczym. Zarząd nie może jednak wykluczyć, że przedłużający się okres ograniczeń w działalności gospodarczej, rozszerzanie się i przedłużanie dotkliwych dla gospodarki Polski działań ograniczających rozprzestrzenianie się koronawirusa, będą miały w średnim i długim terminie istotnie negatywny wpływ na sytuację finansową i wyniki operacyjne Spółki.

Zarząd Spółki na bieżąco monitoruje sytuację i będzie odpowiednio reagował, aby złagodzić wpływ tych zdarzeń, jeżeli wystąpią.

Po dniu bilansowym nie wystąpiły inne istotne zdarzenia poza opisanymi powyżej wymagające ujęcia bądź ujawnienia w sprawozdaniu finansowym Spółki za rok kończący się 31 grudnia 2019 roku.

Zarządzanie ryzykiem finansowym

44. Charakter i zakres ryzyka związanego z instrumentami finansowymi

Spółka stosuje w swojej działalności aktywne podejście do zarządzania ryzykiem polegające na jego identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i ograniczaniu. Spółka kieruje się zasadą, że efektywny system zarządzania i kontroli ryzyka jest oparty na trzech, dopasowanych elementach:

- strukturze organizacyjnej – obejmującej podział zadań i kompetencji, w tym wyraźne wskazania funkcji realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne w procesie zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka,
- metodach monitoringu, pomiaru i szacowania ryzyka – stanowiących warunek prawidłowej identyfikacji przez Spółkę ponoszonego ryzyka,
- działaniach skoncentrowanych na wykorzystaniu nowoczesnych technik zabezpieczania i transferu ryzyka w celu dostosowania rodzaju i profilu ryzyka podejmowanego przez Spółkę do apetytu na ryzyko wyrażonego w przyjętych planach strategicznych.

Podstawowym założeniem przyjętym przy konstruowaniu systemu zarządzania i kontroli ryzyka jest rozdzielenie jednostek organizacyjnych kontrolujących ryzyko od jednostek biznesowych, a więc podejmujących ryzyko, co zostało odzwierciedlone w strukturze organizacyjnej Spółki. Zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka wdrażane są na podstawie pisemnych strategii, polityk i zasad.

45. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to zagrożenie poniesienia strat w wyniku niewywiązania się dłużnika z warunków zawartej umowy.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Spółkę działalności leasingowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela leasingowego Spółki.

W odniesieniu do indywidualnego klienta, monitorowaniu podlega jego sytuacja ekonomiczno-finansowa, przebieg wykorzystania i spłaty leasingu czy pożyczki, ustanowione zabezpieczenia oraz powiązania kapitałowo-organizacyjne klienta. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Spółka grupuje klientów do odpowiednich klas aktywów, dla których dokonuje podziału na homogeniczne grupy pod kątem ryzyka niewypłacalności oraz wysokości straty, w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności. W ramach poszczególnych portfeli dokonywana jest estymacja wysokości parametrów PD oraz LGD dla odpowiednich klas, jak również wyliczana jest oczekiwana strata (EL) dla celów zarządzania ryzykiem portfeli oraz kalkulacji odpisów na należności. Kalkulacja wysokości odpisów odbywa się w sposób automatyczny na podstawie dedykowanych modeli oraz przesłanek utraty wartości dla odpowiednich klas aktywów. Poprawność estymacji parametrów oraz wysokości utworzonego odpisu badana jest w ramach cyklicznego procesu walidacji oraz backtestów.

Monitorowanie ryzyka kredytowego na poziomie portfela obejmuje sporządzanie regularnych, okresowych analiz dotyczących portfela Spółki, zapewniających identyfikację niekorzystnych tendencji i koncentracji oraz wykonywanie doraźnych przeglądów tego portfela związanych przede wszystkim ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym.

Stosowane przez Spółkę procedury monitorowania ryzyka kredytowego obejmują również zasady monitorowania ustanowionych zabezpieczeń. W ramach monitoringu przeprowadzane są okresowe wyceny zabezpieczeń. Zakres i częstotliwość tych przeglądów uzależnione są od rodzaju przedmiotu zabezpieczenia i obejmują: wartość zabezpieczenia i jej zmiany w okresie od ostatniego przeglądu, prawidłowość, kompletność i ważność dokumentów związanych z ustanowionym zabezpieczeniem.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe Spółki wynika głównie z prowadzonej działalności leasingowej, pożyczkowej oraz w niewielkim stopniu z instrumentów pochodnych.

Spółka stosuje wewnętrzne procedury pozwalające określić poziom ryzyka kredytowego wiążącego się z przyznaniem danemu klientowi leasingu/pożyczki lub innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym oraz stopień akceptowalności tego ryzyka. Procedury te tworzone są zgodnie ze standardami obowiązującymi w Grupie PKO BP. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

Spółka posiada system kompetencji kredytowych zbudowany na wielostopniowym systemie komitetów kredytowych o różnych, ściśle określonych kompetencjach. Każda osoba zaangażowana w proces podejmowania decyzji odpowiada za ryzyko i zwrot na transakcji będącej przedmiotem decyzji.

W celu zapewnienia niezależności ocen ryzyka kredytowego i jakości portfela Spółki wprowadzony został podział odpowiedzialności pomiędzy Departament Zarządzania Ryzykiem i Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.

Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym odpowiedzialny jest za zarządzanie indywidualnymi ekspozycjami leasingowymi i pożyczkowymi i w ramach swoich kompetencji wykonuje czynności związane z:

- wdrożeniem polityki kredytowej, procedur zawierania transakcji leasingowych/ pożyczek, w tym również opracowywania zasad i trybu podejmowania decyzji, oraz ustalanie kompetencji decyzyjnych i ról/poziomów w procesie akceptacji wniosków kredytowych,
- zapewnieniem właściwego stosowania zatwierdzonych przez Spółkę standardów procesu zawierania umów leasingu / pożyczek,
- procesowaniem nowych wniosków klientów, w tym:
 - analizą kredytową oraz oceną ryzyka klienta,
 - podejmowaniem decyzji kredytowych,
- monitoringiem zawartej transakcji i leasingo-/pożyczkobiorcy,
- restrukturyzacją,
- analizą przepływów pieniężnych możliwych do uzyskania z tytułu zarządzania wierzytelnością, w tym: ustalaniem rezerwy indywidualnej na klientach indywidualnych.

Departament Zarządzania Ryzykiem odpowiedzialny jest za monitoring ryzyka całego portfela leasingowego i pożyczek Spółki i w ramach swoich zadań realizuje między innymi następujące funkcje:

- wdrożenie strategii zarządzania wszystkimi ryzykami,
- budowa oraz zarządzanie modelami oceny ryzyka,
- kalibracja, estymacja i walidacja parametrów do podejmowania decyzji kredytowych oraz zarządzania poziomem ryzyka kredytowego portfela,
- monitorowanie poziomu rezerw na ryzyko kredytowe,
- zarządzanie portfelem należności zagrożonych.

Przed zawarciem umowy leasingu / pożyczki Spółka dokonuje oceny zdolności kredytowej klienta. Ocena klienta wspierana jest przez wykorzystywane w Spółce systemy ratingowe i scoringowe. Systemy te stanowią ważny element zarządzania ryzykiem kredytowym w Spółce.

W przypadku klientów korporacyjnych zdolność kredytowa klienta jest oceniana w ramach systemu ratingowego w celu przyporządkowania klienta do jednej z kategorii ratingowych. Kategoria ratingowa ustalana jest na podstawie analizy czynników ilościowych (roczne i międzyokresowe sprawozdania finansowe), czynników jakościowych oraz informacji dodatkowych, stanowiących sygnały ostrzegawcze. Kategoria ratingowa ma wpływ na określenie standardowych kosztów ryzyka i jest ważnym parametrem w zarządzaniu portfelem leasingowym Spółki.

Spółka dokonuje również oceny ryzyka związanego z przedmiotem leasingu i zdolności klienta do obsługi zadłużenia, w tym przede wszystkim na podstawie generowanych przez klienta nadwyżek finansowych.

Dodatkowo, mając na względzie ograniczenia potencjalnej straty w sytuacji braku obsługi długu, Spółka dąży do zawierania dodatkowych umów zabezpieczeń.

Ocena zdolności kredytowej klienta detalicznego dokonywana jest przy wykorzystaniu kart scoringowych PD i LGD oraz dla części transakcji na podstawie macierzy decyzyjnych bazujących na poziomie oczekiwanej straty EL.

Czynności podejmowane w zakresie zabezpieczeń mają na celu należyte zabezpieczenie interesu Spółki, w tym ustanowienie zabezpieczenia dającego możliwie najwyższy poziom odzysku wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych, stąd zabezpieczenia nie różnią się pomiędzy należnościami leasingowymi obsługiwanymi terminowo i przeterminowanymi oraz ze stwierdzoną utratą wartości i bez utraty. Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych Spółki.

Przyjmowane przez Spółkę zabezpieczenia ograniczające skutki ryzyka kredytowego to:

- weksel,
- przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- zastaw rejestrowy,
- poręczenie,
- przystąpienie do długu,
- gwarancja z programu COSME lub InnovFin w ramach współpracy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym,
- gwarancja odkupu przedmiotu leasingu,
- kaucja,
- gwarancja bankowa,
- blokada środków pieniężnych na rachunkach bankowych,
- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
- cesja wierzytelności,
- hipoteka na nieruchomości komercyjnej lub mieszkalnej, gwarancja Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego,
- gwarancja korporacyjna.

Podstawowym zabezpieczeniem kontraktów leasingowych są przedmioty leasingu, dotyczy to wszystkich umów, z uwagi na konstrukcję standardowej umowy leasingowej oraz fakt, iż własność przedmiotu leasingu pozostaje do czasu zakończenia umowy po stronie leasingodawcy.

Spółka sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami instrumentów pochodnych netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty, jak i okresu obowiązywania. Pochodne instrumenty zawierane są przez Spółkę w celu domknięcia otwartej pozycji walutowej czy stopy procentowej. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co w odniesieniu do instrumentów pochodnych stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów.

Spółka eliminuje ryzyko kredytowe wynikające z zawartych transakcji pochodnych poprzez przeprowadzanie tego typu operacji z instytucjami finansowymi w ramach Grupy PKO BP.

Stosowane przez Spółkę techniki wyceny instrumentów pochodnych oparte są zazwyczaj o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak: stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku odpowiednich danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku Spółka wykorzystuje zazwyczaj w technikach wyceny własne szacunki parametrów niezbędnych do wyceny opierając je o najlepszą wiedzę i doświadczenie.

W zakresie ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań do oddania przedmiotu leasingu do używania Spółka narażona jest potencjalnie na straty w wysokości równej całej kwocie niewykorzystanych zobowiązań do oddania klientowi przedmiotu leasingu do używania. Prawdopodobna wysokość straty jest jednak niższa od całej kwoty niewykorzystanych zobowiązań do oddania przedmiotu leasingu do używania, ponieważ większość z tych zobowiązań uzależniona jest od spełnienia przez klientów określonych standardów zdefiniowanych w umowie leasingu.

Instrumenty finansowe prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej narażone na ryzyko kredytowe w podziale na klasy ekspozycji, według wyceny bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego, zostały zestawione w załączonej poniżej tabeli. Jest to maksymalna wartość aktywów finansowych narażonych na ryzyko kredytowe.

Stan na 31 grudnia 2019 Klasy ekspozycji, wraz z przypisanymi im typami instrumentów (MSSF 9)	Aktywa finansowe prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej				
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	pochodne	leasing i pożyczki	pozostałe	Razem
Ekspozycje wobec banków	5 895	2 545	0	0	8 440
Środki na rachunkach bieżących i terminowych w innych bankach	5 895	0	0	0	5 895
Pochodne instrumenty finansowe	0	2 545	0	0	2 545
Ekspozycje wobec klientów	0	0	16 701 471	0	16 701 471
Leasing i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	0	0	31 490	0	31 490
Leasing i pożyczki udzielone klientom detalicznym	0	0	11 442 210	0	11 442 210
Leasing i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	0	0	5 170 586	0	5 170 586
Leasing i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	0	0	57 185	0	57 185
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	10 393	10 393
Razem	5 895	2 545	16 701 471	10 393	16 720 304

Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe Stan na 31 grudnia 2019 (MSSF 9)	Aktywa netto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Aktywa netto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Aktywa netto dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem	Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
Należności z tytułu leasingu finansowego	12 452 486	2 199 982	455 293	15 107 761	15 151 070
Należności z tytułu pożyczek	1 119 683	411 066	43 621	1 574 370	1 009 989
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	14 629	447	4 264	19 340	2 477
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	13 586 798	2 611 495	503 178	16 701 471	16 163 536
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	84 973	84 973	0

Stan na 31 grudnia 2018 Klasy ekspozycji, wraz z przypisanymi im typami instrumentów (MSSF 9)	Aktywa finansowe prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej				
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	pochodne	leasing i pożyczki	pozostałe	Razem
Ekspozycje wobec banków	14 153	1 875	0	0	16 028
Środki na rachunkach bieżących i terminowych w innych bankach	14 153	0	0	0	14 153
Pochodne instrumenty finansowe	0	1 875	0	0	1 875
Ekspozycje wobec klientów	0	0	15 388 119	0	15 388 119
Leasing i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	0	0	17 009	0	17 009
Leasing i pożyczki udzielone klientom detalicznym	0	0	10 674 388	0	10 674 388
Leasing i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	0	0	4 636 061	0	4 636 061
Leasing i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	0	0	60 661	0	60 661
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	25 029	25 029
Razem	14 153	1 875	15 388 119	25 029	15 429 176

Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe Stan na 31 grudnia 2018 (MSSF 9)	Aktywa netto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)	Aktywa netto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utrątką wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Aktywa netto dotknięte utrątką wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Razem	Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
Należności z tytułu leasingu finansowego	11 300 084	2 339 973	437 315	14 077 372	13 601 020
Należności z tytułu pożyczek	832 239	424 679	39 058	1 295 976	783 421
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	12 210	1 988	573	14 771	4 531
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem	12 144 533	2 766 640	476 946	15 388 119	14 388 972
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	99 809	99 809	0

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla instrumentów pozabilansowych wyniosło:

	31 grudnia 2019 (MSSF9)	31 grudnia 2018 (MSSF9)
Zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym	287 298	280 016
Razem	287 298	280 016

Kategorie aktywów finansowych: instrumenty pochodne, inwestycje w jednostkach zależnych w całości stanowią należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości.

31 grudnia 2019 (MSSF 9)	Aktywa brutto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)		Aktywa brutto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)				Razem przeterminowanie ekspozycji (netto)
	do 30 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	
Należności z tytułu leasingu finansowego	1 422 167	1 422 167	783 031	401 424	0	1 184 455	35 935	107 455	190 074	333 464	2 940 086
Należności z tytułu pożyczek	125 077	125 077	51 302	30 146	0	81 448	11 750	8 389	12 076	32 215	238 740
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	63	63	0	359	0	359	0	0	4 261	4 261	4 683
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem netto	1 547 307	1 547 307	834 333	431 929	0	1 266 262	47 685	115 844	206 411	369 940	3 183 509
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	0	0	0	0	4 978	1 818	14 062	20 858	20 858

31 grudnia 2018 (MSSF 9)	Aktywa brutto, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (faza 1)		Aktywa brutto, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)				Razem przeterminowanie ekspozycji (netto)
	do 30 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	do 30 dni	powyżej 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem	
Należności z tytułu leasingu finansowego	1 164 143	1 164 143	904 172	422 571	59	1 326 802	45 126	98 022	153 503	296 651	2 787 596
Należności z tytułu pożyczek	21 214	21 214	23 647	28 177	0	51 824	1 971	9 391	13 669	25 031	98 069
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	55	55	34	1 886	1	1 921	0	0	2 955	2 955	4 931
Należności z tytułu leasingu i pożyczek razem netto	1 185 412	1 185 412	927 853	452 634	60	1 380 547	47 097	107 413	170 127	324 637	2 890 596
w tym: zakupione/utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	0	0	0	0	0	0	4 961	19 707	5 992	30 660	30 660

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Dla aktywów finansowych narażonych na ryzyko kredytowe Spółka stosowała na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku następujące skale wewnętrznych ratingów:

- skala dotycząca klientów korporacyjnych wyliczana w modelu Kredytor (PKO BP) dla klientów określona w skali od A1 do H (gdzie A1 oznacza znikome ryzyko, a H utratę wartości (default klienta));
- skala dotycząca klientów małych i średnich przedsiębiorstw określona w skali od 1A do 10C (gdzie 1A oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a – 10A, 10B, 10C utratę wartości (default klienta));
- skala dotycząca projektów inwestycyjnych określona w skali od 6.1 do 6.5 (gdzie 6.1 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 6.5 – utratę wartości (default klienta));
- skala dotycząca klientów detalicznych określona w skali od 0.5 do 5.0 (gdzie 0.5 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 5.0 – utratę wartości (default klienta));
- skala ratingowa dotycząca banków, oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych, instytucji sektora finansowego oraz sektora publicznego określona w skali od A1 do D (gdzie A oznacza minimalne ryzyko kredytowe, a D – utratę wartości (default klienta)).

Pochodnym i pozostałym instrumentom finansowym przypisany jest rating podmiotu, z którym zawarto transakcję.

Rating na 31 grudnia 2019 roku	Wartość bilansowa brutto				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności z tytułu leasingu i pożyczek					
A (dobra)	1 988 167	274 254	2 150	0	2 264 571
B (przeciętna)	1 716 543	385 128	14 842	8 088	2 124 601
C (ryzykowna)	44 369	159 826	11 248	1 951	217 394
Razem z ratingiem	3 749 079	819 208	28 240	10 039	4 606 566
Bez ratingu	9 871 986	1 865 964	828 146	78 228	12 644 324
Razem	13 621 065	2 685 172	856 386	88 267	17 250 890

Rating na 31 grudnia 2018 roku	Wartość bilansowa brutto				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Razem
Należności z tytułu leasingu i pożyczek					
A (dobra)	2 931 747	518 363	4 008	72	3 454 190
B (przeciętna)	1 877 763	576 892	42 922	8 934	2 506 511
C (ryzykowna)	112 430	182 260	38 516	4 784	337 990
Razem z ratingiem	4 921 940	1 277 515	85 446	13 790	6 298 691
Bez ratingu	7 256 396	1 573 392	734 208	90 966	9 654 962
Razem	12 178 336	2 850 907	819 654	104 756	15 953 653

Poniższa tabela prezentuje informację na temat koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych branżach według głównych grup EKD.

Koncentracja zaangażowania wobec klientów według branż				
Nazwa branży	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Kwota zaangażowania brutto	Udział w zaangażowaniu ogółem	Kwota zaangażowania brutto	Udział w zaangażowaniu ogółem
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	606 314	3,51%	487 722	3,05%
Górnictwo i wydobywanie	108 128	0,63%	91 101	0,57%
Przetwórstwo przemysłowe	3 246 540	18,81%	2 913 057	18,24%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	37 620	0,22%	32 998	0,21%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	209 392	1,21%	184 709	1,16%
Budownictwo	1 442 604	8,36%	1 206 164	7,55%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	3 101 949	17,98%	2 840 630	17,79%
Transport i gospodarka magazynowa	4 123 837	23,90%	4 254 891	26,64%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	296 535	1,72%	242 404	1,52%
Informacja i komunikacja	368 232	2,13%	321 034	2,01%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	194 221	1,13%	202 647	1,27%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	522 668	3,03%	564 669	3,54%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	837 584	4,85%	757 306	4,74%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	758 972	4,40%	669 902	4,20%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	57 168	0,33%	61 435	0,38%
Edukacja	101 329	0,59%	89 135	0,56%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	587 417	3,40%	556 855	3,49%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	118 040	0,68%	108 002	0,68%
Pozostała działalność usługowa	538 220	3,12%	383 118	2,40%
Gospodarstwa domowe	15	0,00%	27	0,00%
Razem	17 256 785	100,00%	15 967 806	100,00%

Poniżej zaprezentowano ekspozycje klientów przekraczające wartość 10% kapitałów własnych Spółki. Zostały one zaprezentowane w oparciu o zaangażowania względem pojedynczego klienta oraz grup kapitałowych w wartości brutto (bez uwzględniania pomniejszych z tytułu odpisów aktualizujących).

31 grudnia 2019			
Nr klienta	Nazwa leasingo-/pożyczkobiorcy	Wartość zaangażowania brutto	Udział procentowy w kapitałach własnych
1	Leasingobiorca1	107 859	15,49%
2	Leasingobiorca2	72 782	10,46%

31 grudnia 2018			
Nr klienta	Nazwa leasingo-/pożyczkobiorcy	Wartość zaangażowania brutto	Udział procentowy w kapitałach własnych
1	Leasingobiorca1	190 314	54,27%
2	Leasingobiorca2	87 267	24,89%
3	Leasingobiorca3	59 652	17,01%
4	Leasingobiorca4	58 921	16,80%
5	Leasingobiorca5	51 357	14,65%
6	Leasingobiorca6	48 527	13,84%
7	Leasingobiorca7	48 462	13,82%
8	Leasingobiorca8	46 479	13,25%
9	Leasingobiorca9	45 899	13,09%
10	Leasingobiorca10	41 198	11,75%
11	Leasingobiorca11	35 554	10,14%

46. Ryzyko utraty płynności

Spółka podejmuje działania mające na celu utrzymanie ryzyka płynności na bezpiecznym poziomie. Podstawowym celem systemu zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Spółki, która umożliwia realizację określonych w planie finansowym celów dochodowych przy jednoczesnym utrzymaniu ciągłej zdolności terminowego wywiązywania się Spółki z zobowiązań oraz zachowaniu nałożonych limitów.

Wewnętrzne raporty płynności informują o wysokości luki płynności (statyczna analiza luki płynności), czyli niedopasowaniu pomiędzy terminami zapadalności aktywów i terminami wymagalności pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych. Analiza luki płynności dokonywana jest na podstawie informacji, które prezentują różnicę pomiędzy skumulowanymi wpływami a skumulowanymi wypływami w danym horyzoncie czasowym.

Polityka zarządzania płynnością PKO Leasing S.A. jest ukierunkowana na dopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów. Wewnętrzne raporty dotyczące analizy luki płynności w kontekście przestrzegania obowiązujących norm ostrożnościowych przygotowywane są w cyklach miesięcznych i przedstawiane są osobom odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka w Spółce oraz w Grupie. Dodatkowo Spółka przygotowuje szereg projekcji mających na celu określenie wpływu pozycji pozabilansowych oraz bieżących warunków rynkowych w kontekście ryzyka płynności.

Analizę wymagalności zobowiązań finansowych w postaci niezdyskontowanych przepływów środków pieniężnych prezentują poniższe zestawienia.

31 grudnia 2019 Rodzaj zobowiązania	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				
		poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 843	1 161	2 088	275	-1 681	1 843
Zobowiązania finansowe	18 223 488	1 452 001	2 965 352	15 503 622	47 577	19 968 552
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	15 839 780	948 137	2 857 484	13 590 338	0	17 395 959
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	149 498	150 000	0	0	0	150 000
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	1 763 274	84 862	62 198	1 803 818	0	1 950 878
Inne zobowiązania finansowe	470 936	269 002	45 670	109 466	47 577	471 715
Udzielone zobowiązania finansowe	0	287 298	0	0	0	287 298

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

31 grudnia 2018 Rodzaj zobowiązania	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				Razem
		poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 459	1 077	1 583	-645	-556	1 459
Zobowiązania finansowe	16 781 941	3 090 856	2 909 563	12 220 964	234	18 221 617
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	15 513 633	2 343 990	2 517 032	12 019 184	0	16 880 206
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	354 264	282 802	74 701	0	0	357 503
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	447 602	153 366	300 123	46 691	0	500 180
Inne zobowiązania finansowe	466 442	310 698	17 707	155 089	234	483 728
Udzielone zobowiązania finansowe	0	280 016	0	0	0	280 016

Poniższa tabela przedstawia skumulowaną lukę płynności Spółki. W skumulowanej luce płynności prezentowane są zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

	do 1 miesiąca	do 3 miesięcy	do 6 miesięcy	do 12 miesięcy	do 2 lat	do 3 lat	do 5 lat	do 20 lat
31 grudnia 2019	325 852	643 575	1 225 586	2 460 116	3 672 685	2 819 419	-691 173	-290 083
31 grudnia 2018	-161 160	-1 274 421	440 293	1 312 239	510 422	-160 726	-1 606 684	573 724

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wymagalności aktywów i zobowiązań Spółki w oparciu o pozostały czas od dnia kończącego okres sprawozdawczy do terminu zapadalności.

Struktura zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Spółki 31 grudnia 2019	Bez zdefiniowanego terminu	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	>5 lat	Razem
Aktywa										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	5 895	0	0	0	0	0	0	0	5 895
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	0	0	2 545	0	0	0	0	0	0	2 545
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	0	581 007	1 093 551	1 586 420	2 882 910	4 599 434	3 037 188	2 496 470	424 491	16 701 471
Inwestycje w jednostkach zależnych	301 727	0	0	0	0	0	0	0	0	301 727
Inne aktywa finansowe	0	10 393	0	0	0	0	0	0	0	10 393
Inne aktywa niefinansowe	684 448	437 333	61 791	88 199	156 470	244 995	161 166	132 411	22 495	1 989 308
Aktywa razem	986 175	1 034 628	1 157 887	1 674 619	3 039 380	4 844 429	3 198 354	2 628 881	446 986	19 011 339
Instrumenty pochodne (FX Swap, CIRS) - nominal	0	51 649	19 003	0	0	0	0	0	0	70 652
Pasywa										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	263 019	680 407	1 015 461	1 773 689	3 410 185	3 289 967	5 407 052	0	15 839 780
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	149 498	0	0	0	0	0	0	149 498
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	0	96 037	0	60 800	0	183 500	734 000	688 937	0	1 763 274
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	0	475	687	869	1 219	863	-252	-337	-1 681	1 843
Inne zobowiązania finansowe	0	259 329	9 572	15 478	29 942	37 312	27 905	43 821	47 577	470 936
Kapitał własny Spółki	696 092	0	0	0	0	0	0	0	0	696 092
Inne zobowiązania niefinansowe	0	89 916	0	0	0	0	0	0	0	89 916
Pasywa razem	696 092	708 776	840 164	1 092 608	1 804 850	3 631 860	4 051 620	6 139 473	45 896	19 011 339
Instrumenty pochodne (FX Swap, CIRS) - nominal	0	51 649	19 003	0	0	0	0	0	0	70 652
Pozycje pozabilansowe										
Udzielone zobowiązania finansowe	0	287 298	0	0	0	0	0	0	0	287 298
Pozycje pozabilansowe razem	0	287 298	0	0	0	0	0	0	0	287 298

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Struktura zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Spółki 31 grudnia 2018	Bez zdefiniowanego terminu	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	>5 lat	Razem
Aktywa										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	14 153	0	0	0	0	0	0	0	14 153
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	0	0	0	0	0	0	1 875	0	0	1 875
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	0	467 563	958 137	1 356 118	2 902 186	3 897 788	2 882 975	2 380 865	542 487	15 388 119
Inwestycje w jednostkach zależnych	18 518	0	0	0	0	0	0	0	0	18 518
Inne aktywa finansowe	0	25 029	0	0	0	0	0	0	0	25 029
Inne aktywa niefinansowe	698 455	290 023	58 589	81 446	169 187	223 131	164 433	135 638	30 877	1 851 779
Aktywa razem	716 973	796 768	1 016 726	1 437 564	3 071 373	4 120 919	3 049 283	2 516 503	573 364	17 299 473
Instrumenty pochodne (FX Swap, CIRS) - nominal	0	0	6 880	0	0	0	19 003	0	0	25 883
Pasywa										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	265 728	2 073 525	814 449	1 642 870	3 463 275	3 175 086	4 078 700	0	15 513 633
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	138 414	142 850	73 000	0	0	0	0	0	354 264
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	0	153 000	0	100 000	97 301	97 301	0	0	0	447 602
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	0	390	687	806	777	368	-225	-789	-555	1 459
Inne zobowiązania finansowe	0	286 212	22 856	9 016	18 186	49 553	35 148	45 276	195	466 442
Kapitał własny Spółki	350 660	0	0	0	0	0	0	0	0	350 660
Inne zobowiązania niefinansowe	0	114 184	51 229	0	0	0	0	0	0	165 413
Pasywa razem	350 660	957 928	2 291 147	997 271	1 759 134	3 610 497	3 210 009	4 123 187	-360	17 299 473
Instrumenty pochodne (FX Swap, CIRS) - nominal	0	0	6 880	0	0	0	19 003	0	0	25 883
Pozycje pozabilansowe										
Udzielone zobowiązania finansowe	0	280 016	0	0	0	0	0	0	0	280 016
Pozycje pozabilansowe razem	0	280 016	0	0	0	0	0	0	0	280 016

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

47. Pozostałe ryzyka rynkowe

47.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wynika z niedopasowania struktury aktywów i pasywów pod kątem stóp procentowych oraz walut. Spółka stosuje dla potrzeb konstrukcji limitów ryzyka metody oparte na wartości punktu bazowego (BPV) oraz metody oparte na wartości pozycji netto.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym podlega ciągłej ocenie oraz ewolucji w celu dostosowania go do zmieniających się warunków rynkowych.

Na proces zarządzania składają się:

- identyfikacja czynników ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie ryzyka.

W celu identyfikacji ryzyka Spółka przeprowadza analizę otwartych pozycji: walutowej, stopy procentowej. Dla efektywnego zarządzania ryzykiem rynkowym Spółka ma przyznane limity dotyczące poszczególnych obszarów ryzyk. W efekcie takiego zarządzania ryzykiem rynkowym zapewniona jest kontrola jego poziomu przy jednoczesnym zapewnieniu:

- stabilizacji zysku netto na poziomie założonym m.in. w budżecie,
- redukcji zmienności wartości ekonomicznej Spółki i jej przyszłych zysków.

Do eliminowania ryzyka rynkowego Spółka stosuje metodę dopasowywania struktury walutowej aktywów i pasywów oraz instrumenty pochodne. Transakcje na instrumentach pochodnych wykonywane są tylko i wyłącznie w celu zabezpieczenia odpowiednich pozycji ekspozycji rynkowych. Spółka nie prowadzi obrotu instrumentami finansowymi w celach spekulacyjnych/handlowych. Dla celów zabezpieczenia otwartej pozycji walutowej lub stopy procentowej Spółka wykorzystuje następujące instrumenty pochodne:

- walutowe transakcje terminowe typu forward (FX Forward),
- transakcje terminowe na stopę procentową typu swap (IRS).

47.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe wynika ze zmiany wartości poszczególnych instrumentów finansowych spowodowanych fluktuacjami kursów walutowych. Spółka narażona jest na wpływ wynikający z wahań kursowych.

Ryzyko walutowe rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia straty jest uzależnione od zmienności kursów oraz niedopasowania aktywów i pasywów walutowych. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ustalenie obszarów ryzyka walutowego i podejmowanie działań mających na celu jego ograniczenie do akceptowanych przez Spółkę rozmiarów. W celu zarządzania ryzykiem walutowym Spółka ma

wyznaczone przez Grupę określone limity dotyczące ekspozycji zgodnie ze standardami obowiązującymi w Grupie PKO BP.

Każdego dnia Spółka przygotowuje i przedstawia wewnętrzny raport poziomu otwartej pozycji walutowej. Dokument ten przedstawiany jest osobom odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka w Spółce oraz w Grupie, zgodnie z przyjętymi zasadami.

Ustanowione limity dla Spółki określają:

- poziom maksymalnej, otwartej pozycji walutowej overnight dla każdej waluty,
- poziom całkowitej otwartej pozycji walutowej overnight dla wszystkich walut łącznie.

W Spółce przeprowadzana jest ocena wpływu zmiany kursów walutowych na wynik odsetkowy w oparciu o poziom otwartej pozycji walutowej. Wzrost/spadek kursu walutowego o 10% w odniesieniu do otwartych pozycji walutowych na dzień 31 grudnia 2019 roku skutkowałoby następującymi zmianami wyniku finansowego Spółki: odpowiednio wzrost/spadek o 1 tys. zł dla waluty EUR, wzrost/spadek o 6 tys. zł dla waluty USD oraz CHF.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku długa pozycja walutowa netto Spółki wynosiła 502 tys. zł, co stanowi 0,07% funduszy własnych Spółki (na dzień 31 grudnia 2018 roku: długa pozycja walutowa 252 tys. zł). Poniższa tabela przedstawia podział pozycji bilansowych i pozabilansowych Spółki według poszczególnych walut.

Koncentracje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w walutach oraz pozycja walutowa Spółki				
31 grudnia 2019	EUR	USD	CHF	Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - aktywa	4 233 636	173 223	1 319	4 408 178
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasywa	4 062 923	215 525	27 998	4 306 446
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do otrzymania	1 410 917	105 095	49 565	1 565 577
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do wydania	1 581 592	62 570	22 645	1 666 807
Pozycja walutowa netto długa (+)	38	223	241	502
Pozycja walutowa netto krótka (-)	-	-	-	-

Koncentracje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w walutach oraz pozycja walutowa Spółki				
31 grudnia 2018	EUR	USD	CHF	Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - aktywa	3 903 250	238 841	11 802	4 153 893
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasywa	3 619 910	251 349	27 249	3 898 508
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do otrzymania	1 654 600	90 147	34 150	1 778 897
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do wydania	1 938 069	77 759	18 706	2 034 534
Pozycja walutowa netto długa (+)	129	120	3	252
Pozycja walutowa netto krótka (-)	-	-	-	-

47.3. Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej

Ryzyko stopy procentowej jest spowodowane tym, że możliwe zmiany stóp procentowych na rynku mogą mieć wpływ na przyszłe przepływy pieniężne lub też na wartość godziwą posiadanych przez Spółkę instrumentów finansowych.

Głównymi celami zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja obszarów, w których Spółka jest narażona na ryzyko stopy procentowej oraz kształtowanie struktury bilansu i zobowiązań pozabilansowych w sposób pozwalający na wyeliminowanie fluktuacji wartości aktywów netto oraz wyniku odsetkowego z uwagi na zmiany rynkowych stóp procentowych.

Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Spółce prowadzona jest w taki sposób, aby moment zmiany poziomu stóp procentowych oraz moment przepływów pieniężnych należności i zobowiązań następowały w jak najbardziej zbliżonym do siebie czasie. Dla utrzymania ryzyka stopy procentowej w ramach limitów przyznanych przez Grupę, Spółka wykorzystuje transakcje swapów stopy procentowej – IRS (Interest Rate Swap). Spółka stosuje od 2009 roku rachunkowość zabezpieczeń.

Ustanowiony limit dla Spółki określa poziom maksymalnej otwartej pozycji na stopie procentowej mierzonej jako wartość zmiany wartości godziwej przy wzroście rynkowych stóp procentowych o 1 punkt bazowy (BPV). Wartości limitów są określone w podziale na walutę oraz przedział czasowy. Dodatkowo Spółka posiada wyznaczony limit otwartej pozycji w odniesieniu do całkowitej sumy bilansowej Spółki.

Otwarta pozycja na stopach procentowych ustalana jest odrębnie dla każdej z walut w oparciu o limit BPV (Basic Point Value). Raport dotyczący ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w kontekście przestrzegania obowiązujących limitów przygotowywany jest w cyklach miesięcznych. Raport ten przedstawiany jest osobom odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka w Spółce oraz w Grupie.

W Spółce przeprowadzana jest ocena wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych na przyszły, skumulowany wynik finansowy Spółki. Wpływ ten jest mierzony w oparciu o analizę BPV.

Spadek oprocentowania dla wszystkich walut o 1 p.p. (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) skutkowałoby zmianą wyniku finansowego Spółki (do momentu całkowitej amortyzacji pozycji wrażliwych na ryzyko stopy procentowej) w następującej wysokości: wzrost o 2.385 tys. zł dla waluty PLN; wzrost o 314 tys. zł dla waluty EUR, bez wpływu dla waluty CHF i USD.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Spółki na ryzyko zmiany stopy procentowej. Tabela ta przedstawia aktywa i zobowiązania Spółki według wartości bilansowej w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianej w umowie lub terminu wymagalności.

Ekspozycja Spółki na ryzyko zmiany stopy procentowej									
31 grudnia 2019	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem
Aktywa									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 895	0	0	0	0	0	0	0	5 895
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	2 545	0	0	0	0	0	0	0	2 545
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	0	15 880 733	456 626	35 363	65 761	102 637	135 444	24 907	16 701 471
Inwestycje w jednostkach zależnych	301 727	0	0	0	0	0	0	0	301 727
Inne aktywa finansowe	10 393	0	0	0	0	0	0	0	10 393
Aktywa finansowe razem	320 560	15 880 733	456 626	35 363	65 761	102 637	135 444	24 907	17 022 031
Inne aktywa niefinansowe	1 989 308	0	0	0	0	0	0	0	1 989 308
Aktywa razem	2 309 868	15 880 733	456 626	35 363	65 761	102 637	135 444	24 907	19 011 339
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS, CIRS) - nominal	51 649	376 444	0	0	0	0	0	0	428 093
Pasywa									
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	14 933 913	905 867	0	0	0	0	0	15 839 780
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	149 498	0	0	0	0	0	149 498
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	0	145 500	1 617 774	0	0	0	0	0	1 763 274
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	1 843	0	0	0	0	0	0	0	1 843
Inne zobowiązania finansowe	470 936	0	0	0	0	0	0	0	470 936
Zobowiązania finansowe razem	472 779	15 079 413	2 673 139	0	0	0	0	0	18 225 331
Kapitał własny Spółki	696 092	0	0	0	0	0	0	0	696 092
Inne zobowiązania niefinansowe	89 916	0	0	0	0	0	0	0	89 916
Pasywa razem	1 258 787	15 079 413	2 673 139	0	0	0	0	0	19 011 339
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS, CIRS) - nominal	51 649	33 694	25 831	31 275	56 105	92 862	110 285	26 392	428 093
Udzielone zobowiązania finansowe	287 298	0	0	0	0	0	0	0	287 298
Pozycje pozabilansowe razem	287 298	0	0	0	0	0	0	0	287 298
Luka stopy procentowej (*)	-152 219	1 144 070	-2 242 344	4 088	9 656	9 775	25 159	-1 485	-1 203 300

(*) Luka stopy procentowej wyliczona jako różnica pomiędzy aktywami finansowymi razem a zobowiązaniami finansowymi z uwzględnieniem instrumentów pochodnych (w tym IRS, CIRS) razem

Ekspozycja Spółki na ryzyko zmiany stopy procentowej

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

31 grudnia 2018	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem
Aktywa									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14 153	0	0	0	0	0	0	0	14 153
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	1 875	0	0	0	0	0	0	0	1 875
Należności z tytułu leasingu i pożyczek	153 424	14 940 659	24 785	32 145	76 284	77 710	73 753	9 359	15 388 119
Inwestycje w jednostkach zależnych	18 518	0	0	0	0	0	0	0	18 518
Inne aktywa finansowe	25 029	0	0	0	0	0	0	0	25 029
Aktywa finansowe razem	212 999	14 940 659	24 785	32 145	76 284	77 710	73 753	9 359	15 447 694
Inne aktywa niefinansowe	1 851 779	0	0	0	0	0	0	0	1 851 779
Aktywa razem	2 064 778	14 940 659	24 785	32 145	76 284	77 710	73 753	9 359	17 299 473
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS, CIRS) - nominal	6 880	291 801	0	0	0	0	0	0	298 681
Pasywa									
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	0	14 251 137	1 262 496	0	0	0	0	0	15 513 633
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	138 768	215 496	0	0	0	0	0	354 264
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji aktywów	0	447 602	0	0	0	0	0	0	447 602
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej	1 459	0	0	0	0	0	0	0	1 459
Inne zobowiązania finansowe	466 442	0	0	0	0	0	0	0	466 442
Zobowiązania finansowe razem	467 901	14 837 507	1 477 992	0	0	0	0	0	16 783 400
Kapitał własny Spółki	350 660	0	0	0	0	0	0	0	350 660
Inne zobowiązania niefinansowe	165 413	0	0	0	0	0	0	0	165 413
Pasywa razem	983 974	14 837 507	1 477 992	0	0	0	0	0	17 299 473
Instrumenty pochodne (FX Swap, IRS, CIRS) - nominal	6 880	28 998	22 089	33 092	73 117	70 167	58 838	5 500	298 681
Udzielone zobowiązania finansowe	280 016	0	0	0	0	0	0	0	280 016
Pozycje pozabilansowe razem	280 016	0	0	0	0	0	0	0	280 016
Luka stopy procentowej (*)	-254 902	365 955	-1 475 296	-947	3 167	7 543	14 915	3 859	-1 335 706

(*) Luka stopy procentowej wyliczona jako różnica pomiędzy aktywami finansowymi razem a zobowiązaniami finansowymi z uwzględnieniem instrumentów pochodnych (w tym IRS, CIRS) razem

Noty przedstawione na stronach 10-135 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

47.4. Zarządzanie kapitałem

Spółka zarządza kapitałem rozumianym jako kapitał własny Spółki.

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest, z jednej strony, zapewnienie odpowiedniego poziomu wskaźników kapitałowych przekładających się bezpośrednio na ocenę zdolności kredytowej, która wspierałaby działalność operacyjną Spółki, z drugiej maksymalizacja zwrotu na kapitale przekładająca się bezpośrednio na zwiększenie wartości dla jej akcjonariuszy.

Spółka w procesie zarządzania strukturą kapitałową uwzględnia zmieniające się warunki ekonomiczne. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej Spółka może dokonać:

- wypłaty dywidendy lub zatrzymania zysków,
- wyemitować nowe akcje w celu pozyskania kapitału,
- umorzyć kapitał i zwrócić go akcjonariuszom.

Część zysku osiągniętego w 2018 roku w wysokości 118.249 tys. zł Spółka przeznaczyła na wypłatę dywidendy na rzecz akcjonariusza. W 2019 roku Spółka wypłaciła również zaliczkę na poczet dywidendy za rok 2019 w wysokości 39.900 tys. zł.

Spółka wyemitowała w dniu 28 czerwca 2019 roku akcje o wartości nominalnej 173.799 tys. zł za cenę emisyjną 366.951 tys. zł, które objął jedyny akcjonariusz Spółki, wnosząc w zamian majątek spółki Qualia Development sp. z o.o. (por. nota 31.).

Spółka zamierza w przyszłości przeznaczać wypracowane zyski również na wypłatę dywidendy.

W ramach analizy i zarządzania kapitałem Spółka analizuje w szczególności relację kapitału własnego do zobowiązań. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wskaźnik relacji kapitału własnego do zobowiązań wyniósł 3,8% (31 grudnia 2018: 2,1%).

W 2019 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze. Spółka spełniała wykonanie założonych celów związanych z zarządzaniem kapitałem.

Dane ilościowe dotyczące kapitału zostały zaprezentowane w nocie 31. niniejszego sprawozdania finansowego.

47.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiuje się jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych, uwzględniające ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Spółkę działalności operacyjnej przez udoskonalanie efektywnych, dostosowanych do profilu i skali działalności mechanizmów identyfikacji, oceny i pomiaru, kontroli, monitorowania, ograniczania oraz monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

Dla celów kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego, zgodnie z podejściem Grupy PKO Banku Polskiego S.A. dla spółek zależnych, Spółka stosuje tzw. metodę BIA (ang. Basic Indicator Approach – Podstawowego Wskaźnika).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego Spółki na koniec roku 2019 wyniósł 69.011 tys. zł. Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Spółce odzwierciedlają profil ryzyka operacyjnego oraz definiują także kategorie ryzyka operacyjnego, dla których stosowane są działania zapewniające:

- kontrolę poziomu ryzyka na akceptowalnym poziomie adekwatnym do rozmiaru i charakteru działalności Spółki,
- podejmowanie działań zmierzających do likwidacji przyczyn oraz negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- minimalizację strat powstających w wyniku zdarzeń operacyjnych,
- poprawę efektywności procesów,
- kształtowanie świadomości związanej z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym.

Podstawowe zasady dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym w Spółce to:

- właścicielami ryzyka operacyjnego są menedżerowie Spółki,
- organem nadzorującym proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest Komitet Ryzyka Operacyjnego i Bezpieczeństwa Transakcji,
- istnieje niezależna funkcja kontrolna ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym umiejscowiona w Departamencie Zarządzania Ryzykiem,
- występuje niezależny przegląd procedur i procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym dokonywany przez audyt wewnętrzny,
- przeprowadzane jest systematyczne gromadzenie danych ilościowych i jakościowych, związanych z procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- przeprowadzane jest szacowanie ekspozycji i raportowanie ryzyka operacyjnego,
- podejmowane są działania mające na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego do akceptowalnego poziomu.

Zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Spółce stosowane są następujące instrumenty identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka:

- gromadzenie informacji o zdarzeniach operacyjnych,
- monitoring kluczowych wskaźników ryzyka,
- przeprowadzanie samooceny ryzyka operacyjnego w obszarach istotnych w tym w procesach, systemach lub jednostkach,
- raportowanie ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz jednostek organizacyjnych Spółki.

Dane gromadzone w procesie identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka operacyjnego Spółki wykorzystywane są w kolejnych etapach zarządzania ryzykiem operacyjnym, tj. analizie, raportowaniu oraz działaniach, które mają na celu ograniczanie ryzyka operacyjnego.